

**KÖZÉP-MAGYARORSZÁGI ASZC PÁLÓCZI HORVÁTH
ISTVÁN MEZŐGAZDASÁGI TECHNIKUM,
SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM**

SZAKMAI PROGRAM

2023

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	7
1.1. Pedagógiai hitvallásunk.....	7
1.2. Az intézmény története.....	7
1.3. Az iskola önmeghatározása.....	9
1.4. Az iskola hagyományrendszere.....	10
1.5. Szociológiai helyzetkép.....	10
2. Nevelési program.....	11
2.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	11
2.1.1. Pedagógiai alapelvek.....	11
2.1.2. A nevelő-oktató munka értékei.....	12
2.1.3. A nevelő-oktató munka céljai.....	13
2.1.4. A nevelő-oktató munka feladatai.....	15
2.1.5. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai.....	16
2.2. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai ..	16
2.2.1. Az oktató feladatai.....	16
2.2.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	19
2.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	21
2.4. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	23
2.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulók iskolai nevelése és oktatása.....	34
2.5.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő pedagógiai tevékenységek.....	34
2.5.2. A hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek.....	34
2.5.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	36
2.5.4. A sajátos nevelési igényű tanulókhöz köthető pedagógiai tevékenység.....	37

2.5.5.	A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei	37
2.6.	A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	38
2.6.1.	Iskolai közösségek.....	38
2.6.2.	Az intézményi közösség fejlesztése	38
2.6.3.	Az oktatói testület, valamint az oktatók egyéb közösségeinek fejlesztése	38
2.6.4.	A tanulóközösség fejlesztése.....	39
2.6.5.	Az osztályközösség fejlesztése.....	40
2.6.6.	A Diákönkormányzat	40
2.7.	A tanulóknak az intézményi döntés folyamatában való részvételi jogai gyakorlásának rendje	42
2.8.	A kapcsolattartás formái.....	42
2.8.1.	Kapcsolattartás az oktatókkal.....	43
2.8.2.	Kapcsolattartás a tanulókkal.....	43
2.8.3.	Kapcsolattartás a szülőkkel	44
2.8.4.	Kapcsolattartás az intézmény partnereivel.....	44
2.9.	A felvétel és átvétel szabályai	44
2.9.1.	A felvétel szabályai, eljárásrendje.....	44
2.9.2.	Az átvétel szabályai, eljárásrendje	45
2.10.	A tanulmányok alatti vizsgák, az alkalmassági vizsga szabályai, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei	45
2.10.1.	A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	45
2.10.2.	Az alkalmassági vizsga szabályai	45
2.10.3.	A szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	45
2.11.	Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve	45
3.	Egészségfejlesztési program	48
4.	Oktatási program	52
4.1.	A képzések óratervei	52

4.2.	A választott közismereti kerettantervek	53
4.3.	A választott kerettantervek megnevezése	53
4.3.1.	A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti foglalkozások (szabad sáv) felhasználása.....	53
4.3.2.	A testnevelés órák szervezésének elvei.....	55
4.3.3.	A tanulók fizikai állapotának mérése	55
4.3.4.	A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	55
4.3.5.	Az alkalmazott közismereti óratervek.....	55
4.4.	A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	57
4.5.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	58
4.6.	Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések	65
4.7.	A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése.....	66
4.8.	Az iskolai beszámoltatás formái, a számonkérés rendje	68
4.8.1.	Az írásbeli beszámoltatás formája és rendje	68
4.8.2.	A szóbeli beszámoltatás formája és rendje.....	69
4.8.3.	A gyakorlati beszámoltatás formája és rendje.....	69
4.9.	A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése	69
4.9.1.	A tanuló magatartásának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	69
4.9.2.	A tanuló szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	70
4.9.3.	A tanuló jutalmazásával, illetve elmarasztalásával kapcsolatos elvek.....	71
4.10.	Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	72
4.11.	Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	73
4.11.1.	A felsőbb évfolyamra történő továbbhaladás feltételei.....	73
4.11.2.	A tanévtől eltérő továbbhaladás lehetőségei	74
4.11.3.	Az érettségi, illetve a szakmai vizsgára bocsátás feltételei	74
4.12.	Választható érettségi vizsgatárgyak	74

4.12.1.	A választható érettségi vizsgatárgyak közép és emelt szinten	74
4.12.2.	Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelményeik	75
4.13.	A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése és oktatása	75
4.13.1.	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő pedagógiai tevékenységek helyi rendje	75
4.13.2.	A hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje	75
4.13.3.	A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek helyi rendje	76
4.13.4.	A sajátos nevelési igényű tanulókhöz köthető pedagógiai tevékenységek helyi rendje	76
4.13.5.	Gyermekvédelmi tevékenységek.....	76
4.13.6.	VEKOP pályázatok	77
4.14.	Az elérhető pályaeorientációs szolgáltatások	78
5.	Képzési program	80
5.1.	Szakmai képzés az intézményben.....	80
5.2.	A választott szakképzési kerettantervek, valamint az alkalmazott programtervek	80
5.2.1.	A programtervek adaptálása, valamint a szabad órakeret felhasználása.....	80
5.2.2.	A szakmai elméleti és gyakorlati képzés szervezésének alapelvei	86
5.2.3.	A szakirányú oktatás szervezése	86
5.2.4.	A szakmai képzés óratervei.....	87
5.2.5.	A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje	87
5.3.	Ágazati alapvizsga.....	87
5.4.	A szakképzésben való részvétel ingyenessége	87
5.5.	A felnőttoktatás keretében folyó szakképzés.....	88
6.	Kollégium.....	90

6.1.	A kollégium bemutatása	90
6.1.1.	A kollégium legfontosabb alapadatai	91
6.1.2.	A kollégium jövőképe, hitvallása	91
6.1.3.	A kollégium rövid története	92
6.1.4.	A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésük elvei	92
6.1.5.	A kollégiumi élet résztvevői (a kollégisták és a nevelőtestület)	93
6.2.	A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései	93
6.2.1.	Nevelési alapelvek a kollégiumban	93
6.2.2.	A kollégiumi nevelés értékei	94
6.2.3.	A kollégiumi neveléssel kapcsolatos célrendszer	94
6.3.	Nevelés a kollégiumban.....	95
6.3.1.	Nevelési feladatok a kollégiumban	96
6.3.2.	A tanulók fejlődését segítő tevékenységek elvei.....	103
6.3.3.	Tehetséggondozás és felzárkóztatás a kollégiumban	104
6.3.4.	A pályaválasztást elősegítő tevékenységek elvei	105
6.3.5.	Az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei.....	106
6.3.6.	A nemzetiség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai.....	107
6.4.	A kollégium működése	107
6.4.1.	A kollégiumi működés feltételrendszere, a kollégiumi rend.....	107
6.4.2.	A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei ..	108
6.4.3.	A közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei.....	124
6.4.4.	A művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei	126
6.5.	Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	126
6.6.	A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	126
6.7.	A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett foglalkozások tervei	130
6.7.1.	A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató foglalkozások tervei	

6.7.2. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett tehetséggondozó foglalkozások tervei	131
6.7.3. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett beilleszkedést segítő foglalkozások tervei Viselkedéskultúra.....	132
6.8. A kapcsolattartás és az együttműködés formái.....	132
6.8.1. Kapcsolat az iskolával.....	133
6.8.2. Kapcsolat a szülőkkel.....	133
7. Záradék.....	134
Mellékletek jegyzéke:	134

1. Bevezetés

1.1. Pedagógiai hitvallásunk

„Sok utat meg kell próbálnia
Az embernek, míg nem
Rábukkanhat arra a királyi útra, mely
A tudás gazdag tárházához vezet”

(Apáczai Csere János)

A Pálóczi Horváth István Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium oktatói kara a mindennapos nevelő–oktató munkája során arra törekszik, hogy versenyképes, jó minőségű képzést nyújtson az iskola tanulóinak, hogy képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően tanulhassanak.

Elsődleges feladatának tekinti az általános műveltséget megalapozó szakmai és érettségi vizsgára, valamint a felsőfokú iskolai tanulmányokra való felkészítés biztosítását.

Kiemelt feladatának tartja az iskolába érkező tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztését, hogy hatékonyabban tudjanak alkalmazkodni a változó, modern világ kihívásaira.

Iskolánkban olyan légkört szeretne teremteni, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat, ahol megfér egymás mellett a függetlenség és a kölcsönös függőség elfogadása, a teljesítmény következetes elvárása és a gyermekszeretet. Ennek érdekében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartja,
- a diákokat bevonja az iskolai élet megszervezésébe,
- az egyéni képességeket figyelembe veszi.

Az oktatói testület arra törekszik, hogy a diákok megismerjék képességeiket, szűkebb és tágabb környezetüket, a világban zajló természeti és társadalmi jelenségeket és törvényszerűségeket, továbbá hogy képesek legyenek az önművelésre és az élethossziglani tanulásra.

A testület feladatának tekinti a tudás értékének helyreállítását, megbecsülését, céljának pedig a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítását és megőrzését.

A pedagógusok szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a rájuk bízott gyerekekből.

A pedagógiai hitvallásunk alapja:

A korszerű tudást nyújtó, gyermekközpontú nevelés és oktatás, mely során a diákok képesek lesznek a megújulásra, az önművelésre, az élethossziglani tanulásra, a pozitív gondolkodásra, az emberi alapvető értékek felismerésére és személyiségük kiteljesítésére.

1.2. Az intézmény története

Iskolánkat Pálóczi Horváth István földbirtokos alapította, mint a Vitézi Rend Gazdaképző Iskoláját. 1926. november 20-án indult meg a mezőgazdasági jellegű oktatás. A környék kiscsajdái gyerekeit felkészítették a korszerű gazdálkodásra és arra, hogy beszerzéseiket és értékesítéseiket a szövetkezeti mozgalom révén meg tudják valósítani. A Pálócziak saját földterületükből 15 holdat följánlottak az iskolának, Fülöp Józsiás coburgi herceg pedig 200 holdat bocsátott az iskola rendelkezésére Pusztavacs határában. Örkény község is ajándékozott 1 hold földet, és a Földművelésügyi Minisztérium is segítette az iskola beindulását különböző tanszerek, eszközök biztosításával.

Az iskola történetének ez a szakasza 1944. november 2-ig tartott.

1949-54 között a hivatalos elnevezés Mezőgazdasági Gépészképző Iskola volt. Ebben az oktatási formában 800 hallgató szerzett mezőgazdasági gépész és gépszerelő szakképesítést.

Az 1954-ig terjedő időszakban kevés pedagógiai végzettségű szakember volt a tantestületben, mérnökök, technikusok segítették az oktatást, akik megfelelő emberismerettel, szakmai műveltséggel rendelkeztek. Újabb jelentős korszak volt az iskola életében, amikor 1954-től 1962 szeptemberéig érettségizett diákok szerezhettek mezőgazdasági gépszerelő szakképesítést. Az ország minden részéből érkezett hallgatók közül sokan itt telepedtek le, és a végzett 340 tanuló közül többen megyei és országos szervek munkatársai lettek.

1962-65 között a felnőttoktatásban - traktoros tanfolyam, gépszerelő szakma - 607 dolgozó kapott képzést.

1965-től indult el a hagyományos értelemben vett ifjúsági képzés: az általános iskolából idekerült diákok képzése növénytermesztő gépész szakmában, 6 osztályban. Az iskola arculatának változását mutatja, hogy 1977-ben megindult az oktatás a Szakmunkások Szakközépiskolája levelező tagozatán, ahol a tanulók közismereti tárgyakat tanulva 3 év után érettségi bizonyítványt szerezhettek. A fejlődés újabb lépéseként 1980 szeptemberében az ifjúsági képzés keretében megindult a tanítás mezőgazdasági gépszerelő szakmában is. Ennek a változásnak a jelentőségét mutatja, hogy ekkor költözik az iskola a volt általános iskola épületébe, ahol már sokkal jobb tárgyi feltételekkel folyhat az oktató-nevelő munka, most már két szakmában, az addigi 6 osztály helyett 12 osztályban.

1989-ben több változás is bekövetkezett iskolánk életében. A környezet igényeire reagálva - a MATÁV jelentős anyagi támogatásával - a telefon és hálózatszerelő szakmával bővült az oktatás. Sajnos, a munkaerőpiac telítődésével ez a képzési forma 1995-ben megszűnt. Minőségi változást jelentett a szintén ez évben beindított ifjúsági szakközépiskolai képzés mezőgazdasági gépszerelő szakmában. Ettől kezdve a szakmunkásképzés mellett szakközépiskolai képzés is folyik ifjúsági tagozaton is.

1990-ben adták át az új, 120 férőhelyes korszerűen felszerelt kollégium épületét. Ezzel megszűnt a kollégium hátrányos helyzete, nem kellett szétszórtnan, 4 különböző épületben elhelyezni a diákokon tanulóit. 1994-ben bővült a Szakmunkások Szakközépiskolája. Ekkor indult az érettségire történő felkészítés a két éves, intenzív nappali tagozaton.

Iskolánk sikeresen pályázott az ifjúsági szakképzés korszerűsítésére kiírt pályázaton, így bekerült az ország azon 135 iskolája közé, ahol 1998 szeptemberétől világbanki támogatással elindulhatott a két szakmacsoportos (mezőgazdasági és vendéglátó-idegenforgalom) szakközépiskolai képzés. Erre építve 2002-ben egy vendéglátó technikus osztály beiskolázására került sor a szakközépiskola szakképző évfolyamán.

A vendéglátó szakmacsoport tanulóinak magas színvonalú gyakorlati képzését a 2000-ben felépült tankonyha és tanterem biztosítja.

2002-ben a levelező tagozaton is változás következett be. A megszűnő Szakmunkások Szakközépiskolája helyett a négy évfolyamos szakközépiskolába nyertek felvételt azok a hallgatók, akik a felnőttképzés keretében szeretnének érettségi bizonyítványt szerezni.

2008-tól partnerintézményként veszünk részt a Kecskeméti Térségi Integrált Szakképző Központ (KETISZK) központi képzőhely munkájában. A szakképzés tartalmi, szerkezeti és

módszertani fejlesztésének megvalósítása érdekében a szakképző évfolyamok gyakorlati képzésének egy része folyik a korszerűen felszerelt tanműhelyekben.

A Vidékfejlesztési Minisztérium az agrár-szakképzés egységes rendszerét hozta létre az intézmények országos hálózatba szervezésével. 2013. augusztus 1-jén mi is bekerültünk azon 59 iskola közé, amelyek az Agrár-Szakképző Iskolák Hálózatát (ASzIH) alkotják. A kitűzött cél olyan versenyképes tudást adó, szakmailag magas színvonalú és hatékony agrár-szakképzési rendszer kialakítása, amelyben tanulóink korszerű ismereteket sajátítanak el a mezőgazdaság, a környezetvédelem és a vízgazdálkodás terén.

2017. szeptemberétől már kizárólag a jelenlegi Agrárminisztérium hatáskörébe tartozó szakmákban folyik az oktatás intézményünkben. A mezőgazdasági gépész és az erre épülő mezőgazdasági gépjavító szakképesítések mellett új szakmaként jelent meg az iskola kínálatában a kistermelői élelmiszerelőállító, falusi vendéglátó, valamint az édesipari termékgyártó képzés.

2018. szeptemberétől a Szakképzési HÍD Program keretében mezőgazdasági munkás tanulók képzését vállaltuk.

1.3. Az iskola önmeghatározása

Iskolánkat azzal a céllal alapították, hogy itt mezőgazdasági jellegű képzés folyjon. A környék kisgazdáinak gyerekeit iskolázták be, majd felkészítették őket arra, hogy egyénileg, korszerű ismeretekkel felvértezve gazdálkodni tudjanak.

Az intézmény alapítása óta, a képzés formája, a fejlődés szülte új igényeknek megfelelően sokszor változott, de tartalma az alapcélnak megfelelően állandó maradt.

Ez a mezőgazdasági képzés Pest megye déli részén hagyományossá vált, megerősödött, és - a mezőgazdaságban a '90-es években végbemenő átalakulások ellenére - az új feltételekhez igazodva a jövőben is életképes lesz.

A szakközépiskolában, a sikeres szakmai vizsgát követően, az ifjúsági és felnőttoktatásban is, elsődleges feladatunk az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára, valamint a felsőfokú iskolai tanulmányokra felkészítő nevelés és oktatás biztosítása, továbbá az ifjúsági képzésben, a munkába álláshoz és az önálló életkezdéshez szükséges ismeretek nyújtása. A szakközépiskolában az alpműveltséget megalapozó képzés mellett, a mezőgazdaság és az élelmiszeripar szakmacsoportban felkészítjük a tanulókat a szakmai vizsgára, a sikeres munkaerő-piaci beilleszkedésre.

Képzési rendszerünk felépítésében és követelményrendszerében a NAT-hoz és a kerettantervekhez, valamint a programtervekhez igazodik.

A két szakmacsoportban történő oktatás beindítását az indokolta, hogy iskolánkban a mezőgazdasági képzésben évtizedeken keresztül csak fiúk vehettek részt, így ez a profilbővítés a lányok számára is lehetőséget adott a képzésben való részvételre.

Célunk a mezőgazdaság és az élelmiszeripar számára korszerű általános műveltséggel, magas szintű szakmai ismeretekkel rendelkező, konvertálható és továbbfejleszhető tudású szakemberek képzése, a szakma és a kultúra elsajátításának fontosságába vetett hit átadása.

Feladatunknak tekintjük az egyetemes emberi és erkölcsi értékek megismertetését és elfogadtatását, a tanulók kulcskompetenciáinak fejlesztését, a társadalmi rendbe beilleszkedő, annak normáit betartó emberek nevelését, akik a nehézségekkel, változó korunk kihívásaival megbirkóznak és tisztában vannak saját értékeikkel.

1.4. Az iskola hagyományrendszere

Iskolánk múltja, története, elődeink munkájának tisztelete, a hagyományok ápolása, fejlesztése kötelez bennünket. Az intézmény hírnevének megőrzése, öregbítése a tanulók és a pedagógusok közös feladata és felelőssége.

Az ünnepségek, megemlékezések, iskolai rendezvények egymás jobb megismerésére, a közösségi kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére is szolgálnak.

2005-től Pálóczi-napokat tartunk iskolánkban az iskolaalapító és névadó iránti tisztelet, az iskolai élet színesítése, a tanár-diák kapcsolatok elmélyítése, az osztály és iskolai közösség formálása jegyében.

A szalagavató ünnepséget az iskola alapításának dátumához kötve (1926. november 20.) minden év november utolsó hetében tartjuk.

Az iskola kulturális és nemzeti ünnepei:

- október 23.
- szalagavató;
- március 15.
- ballagás;
- Nemzeti összetartozás – Határtalanul!

Iskolai szintű rendezvények:

- Pálóczi-napok;
- tanulmányi versenyek;
- sportversenyek;
- diáknap;

Iskolánk hagyományrendszerébe beépült a testvériskolai kapcsolatok létesítése (Sepsiszentgyörgy), ápolása.

A megemlékezések, ünnepségek módjai:

- megemlékezés (tanítási, osztályfőnöki órán, iskolai szinten);
- iskolai ünnepély;
- kirándulás;
- vetélkedők;
- találkozás neves személyiségekkel;
- közösen megtekintett film vitája.

1.5. Szociológiai helyzetkép

Az iskola tanulóifjúságának túlnyomó részét a mai napig a fiúk alkotják. Az iskola évek óta szakiskolai, később szakközépiskola, majd 2020. szeptembertől szakképző iskolai osztályokat indított, amelyek elsődleges célja a szakma megszerzésére történő felkészítés, a szakirányú oktatás. Az érettségi megszerzésének lehetőségét a szakmai vizsga letétele után biztosítja az intézmény a diákok számára.

Intézményünkben különböző képességű és felkészültségű diákok tanulnak, akiknek családi háttere is jelentős eltéréseket mutat. A családi háttér meghatározója a tanulói személyiség formálódásának, ezért alaposabban meg kell ismernünk. Tanulóink közül sokan veszélyeztetett, hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetben vannak. Ide tartoznak a csonka családból származó, a család alacsony jövedelme, valamint a szülők életvitele miatt

hátrányban levő, továbbá az állami gondozott tanulók. Főleg közülük kerülnek ki azok, akik a közösségbe nehezen illeszkednek be. Viselkedésük visszahúzódó, szorongó vagy éppen durva. Tanulóink közül sokakat egy szülő, vagy épp gondviselő, esetenként a nagyszülő nevel, illetve állami gondozott. A családok egy részében az egyik, vagy gyakrabban mindkét szülő munkanélküli. Jó néhány tanulónk esetében a társadalmi különbségekből adódó hátrányok halmozottan jelentkeznek. A szülők egy része gyermeke nevelését is az iskolától várja el, és nem működik együtt az iskolával. A rendezett családi háttérrel rendelkezők között is sok a kiegyensúlyozatlan, érzelmileg labilis gyermek, ezért az iskola ifjúságvédelmi munkájában a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulókkal kiemelten, az egyéni bánásmód elvét követve foglalkozik.

A hátrányos helyzetű tanulók mellett egyre nagyobb számban jelennek meg iskolánkban is a sajátos nevelési igényű tanulók, akiknek a segítése és támogatása a tanórai foglalkoztatásokon túl is szükségessé vált. A fejlesztőpedagógiai munka az iskolai tevékenységek szerves részévé kellett válljon az elmúlt években, ezzel is segítve a hozzánk érkezőket. Ezen tanulók esetében az egyéni vagy kiscsoportos foglalkozások segítik a hatékonyabb tanulási módszerek elsajátítását, a sajátos igényeknek megfelelő egyéni fejlődéseket, az eredményesség támogatását, valamint azon alapkészségek és kompetenciák elsajátítását és fejlesztését, amelyek a választott szakma elsajátításához és a szakmában való hosszú távú szerepvállaláshoz nélkülözhetetlenek a tanulóink számára.

2. Nevelési program

2.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. Pedagógiai alapelvek

A tudatos nevelési érték közvetítés és a színvonalas, szervezett ismeretátadás, valamint a kulcskompetenciák fejlesztése adja pedagógiai alapvetésünk gerincét. Nevelési céljaink a társadalomban széleskörűen elfogadott, humanisztikus normák köré szerveződnek. Pedagógiai koncepcióinkban az egyén és a közösség fejlődése a kölcsönösségen alapul, így mindkét fejlesztési terület hangsúlyos. A nevelési folyamat a diákok aktivitására épül, magát a nevelést is a tevékenységek keretében, attól elválaszthatatlanul értelmezzük. Fontos érték a bizalom és biztonság légköre, mely egyaránt segíti a korszerű ismeretszerzést és a társadalomban való eligazodást.

Olyan iskolát képviselünk, melyben az emberi minőség áll a középpontban, ahol kiemelten fejlesztjük azokat a kulcskompetenciákat, tudásokat, ismereteket, amelyek lehetővé teszik a tanulók alkalmazkodását a változó, modern világhoz, ahol lényeges az intellektuális, a szociális és az érzelmi képességek fejlődése, ahol megfér egymás mellett a függetlenség és a kölcsönös függőség elfogadása, a teljesítmény következetes elvárása és a gyermekszeretet.

Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szembe támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,

- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk.

A nevelési-oktatási folyamatban érvényesítjük az általános didaktikai alapelveket, a szemléletességnek, a rendszerességnek, a fokozatosságnak, a tanulók aktív részvételének, az oktatás eredményességének, az elmélet és gyakorlat összekapcsolásának elvét. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és probléma megoldáshoz, fejlesztjük a tanulási szokásokat. Az érdeklődésre és a kíváncsiságra építünk, motiváljuk tanulóinkat a felelősségtudatra, kitartásra, szorgalomra. A különböző szociális-kulturális háttér miatt egymás elfogadására, megértésére, a gyengébbek segítésére, együttműködésre nevelünk. Pedagógiai munkánk központjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll. A nevelés-oktatás folyamatában igazodunk a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz. A különböző képességű, motivációjú, szocializáltságú gyerekeket úgy neveljük együtt, hogy elfogadják egymást, és képességüknek, tehetségüknek megfelelően próbáljuk felkészíteni őket a további tanulásra, szakmaválasztásra, a társadalomba való beilleszkedésre.

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében a kulcskompetenciák fejlesztésével:

- a tanulók számára korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alpműveltséget nyújtunk,
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világvéleményük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót – megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyerekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

2.1.2. *A nevelő-oktató munka értékei*

Az iskolában az egységes, közös értékrenden alapuló nevelő-oktató munka során csakis meghatározott értékek mentén valósítható meg.

Alapértékek:

- az élet tisztelete, védelme,
- a természeti környezet megóvása,

- az ember testi és lelki egészsége,
- az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye
- felelősségvállalás,
- nyitottság,
- a család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete,
- kulturált magatartás és kommunikáció,
- a világ megismerésének igénye,
- a szülőföld megismerése, szeretete, megóvása,
- a kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség- és közösségvállalás,
- érték, értékrendszer, értékátadás, értékteremtés,
- a kisebbségi jogok biztosítása,
- gyermeki jogok érvényesítése,
- felkészülés a jövőre, pályaorientáció és döntés,
- kötelesség, felelősség, szorgalom, szerénység, tisztelet.
- a normák betartása, másokkal való betartatása.
- önérték feltárása,
- világkép, világnézet kiépítése,
- saját értékrend és eszmények kialakítása,
- követendő minta vállalása.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

2.1.3. A nevelő-oktató munka céljai

Iskolánk cél- és feladatrendszerének kidolgozásánál figyelembe vettük hagyományainkat, kialakult értékrendünket, a szűkebb-tágabb környezeti, társadalmi elvárásokat, a szülői és tanulói igényeket.

Általános célkitűzések

- Az általános műveltség megalapozása az életkor és a fejlettség figyelembevételével.
- Tehetséggondozás, felzárkóztatás, egyéni és csoportos foglalkozások, a hozott hátrányok csökkentése.
- A többszörösen hátrányos helyzetű tanulók énképének fejlesztése.
- A tanulók önbecsülésének erősítése, reális önértékelés.
- Az esélyegyenlőség érvényesítése az oktatásban.
- A tanulók szociális képességének, viselkedésének, magatartásának, toleranciájának formálása.
- Korszerű, magas színvonalú szakmai, vállalkozási ismeretekkel, konvertálható és továbbfejleszhető tudással rendelkező szakembereket kell képeznünk. Az elsajátított, széles alapokon nyugvó ismeretanyag birtokában a tanulóinknak el kell helyezkedniük a középfokú képesítéshez kötött munkakörökben, el kell sajátítaniuk az érettségi vizsga után a magasabb fokú tanulmányokat, valamint - szükség szerint - többször szakmát kell

váltaniuk életpályájuk során. Ki kell fejlesztenünk a gazdaság mindenkori igényeihez való alkalmazkodás elengedhetetlen készségét.

Kiemelt célkitűzések

- A tanulóknak fel kell készülniük arra, hogy a magyar kulturális étellel egyben az európai kulturális élet vérkeringésébe is bekerülnek. A nemzeti és az európai értékek közvetítése így megkerülhetetlen feladat.
- A számítástechnikát és az európai közösség nyelveit ismerniük kell, hogy érvényesülhessenek a csaknem fél milliárdos európai munkaerőpiacon.
- Kiemelten fontos a rugalmas, változásra nyitott szakemberek képzése.
- Lényeges a közös európai normák tisztelete, az ebből fakadó etikus magatartás, kulturált viselkedés beívódása a tudatba és a hétköznapi emberi kapcsolatokba, illetve az alapvető emberi jogok tisztelete.
- Törekedni kell a másság elfogadtatására.
- Olyan gondolkodásmódra van szükség, amely az emberiség létfontosságú problémáira és az emberek alapvető életminőségét meghatározó globális problémákra érzékeny.
- Az ökológiai problémákat csak társadalmilag aktív, cselekvésre ösztönözhető emberek képesek megoldani. Ezért olyan mentalitást kell meghonosítanunk, amely arra készíti a diákokat, hogy a legújabb környezetkímélő technológiákat alkalmazzák, és így egy tisztább és szebb Magyarországot képviselhessünk Európában.
- Ösztönözni kell a vállalkozói szellemet, be kell hozni a gyakorlati oktatásba a modern menedzsmenttudományok legújabb vívmányait, hogy a hazai szakemberek versenyképesek maradhassanak.
- Igényt kell kelteni az életen át tartó önművelésre.
- Hatékony és sikeres kommunikáció megtanítása, a beszéd-kultúra színesebbé, igényesebbé tétele.
- Igényes munkára nevelés, megfelelő szervezői illetve irányítói készség fejlesztése.
- Meg kell értetni a baleset- és munkavédelmi, a higiéniai és a környezetvédelmi előírások hasznosságát.
- Arra kell törekednünk, hogy diákjainknak egész életük során igényük legyen a tiszta és szép környezetre.
- A tanuló rendelkezzen olyan ismeretekkel, amelyek alapját képezik a további közép- és felsőfokú tanulmányoknak.

Célmeghatározás szakképző iskola

A szakképző iskolában a tanulók egy köre a szakmai vizsga letételével befejezi iskolai rendszerű tanulmányait. Ezért nagy hangsúlyt kell fektetni a személyiségfejlesztésre, az anyanyelv igényes használatára, a tanulók érzelmi kultúrájának gazdagítására, erkölcsi tudatosságuk erősítésére.

Alapvető célunk:

- a nevelés-oktatás folyamatában a tanulóknak kifejlődjön a saját egészségük megőrzésére, az emberi környezet és a természet megóvására irányuló felelősségérzet.
- a munkatársakkal való együttműködés, egyenrangú, szolidáris viszony kialakításának igénye.

- a közösségi és az egyéni érdekek, értékek egyensúlyának megteremtése.
- a tanulók életpályájuk során ne a társadalom leszakadó, gyakran gondoskodásra is szoruló rétegéhez tartozzanak, hanem további tanulmányokra is képes fiatalokká, a társadalom elfogadott tagjaivá váljanak.
- a tanulók képesek legyenek sikeres szakmai vizsgát tenni, majd szakmájukban elhelyezkedni, tudásuk, képességeik és készségeik megfeleljenek a munkába állásuk idején támasztott elvárásoknak, követelményeknek.

2.1.4. *A nevelő-oktató munka feladatai*

A kulcskompetenciák fejlesztése mellett, pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiség-fejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

- Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
- Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
- Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
- Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
- A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.
- A szülőföld megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
- A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség- és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.

Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

2.1.5. A nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelési-oktatási módszereinket intézményünk nevelési-oktatási céljainak megfelelően alakítottuk ki. Arra törekedtünk, hogy a nevelési módszerek közül azokat válasszuk ki, amelyek igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi szintjéhez, képességeihez. Ugyanakkor szem előtt tartottuk, hogy ezek a módszerek függenek a tanárok személyiségétől, pedagógiai kulturáltságától, felkészültségétől. Természetesnek tartjuk, hogy minden nevelési szituáció más-más módszert igényel.

Eljárások és módszerek

Nevelőmunkánk eljárásrendszerében kiemelt szerepet szánunk a meggyőzés és a tudatosítás módszereinek. Különösen fontosnak tartjuk, hogy a gyermekekkel foglalkozó felnőttek viselkedése, cselekedetei mintaként szolgáljanak. Emellett alapvető pedagógiai eljárásként alkalmazzuk a beszélgetést, a felvilágosítást, a tudatosítást. Ezeket segíti a bírálat, az önbírálat és a vita módszere is.

A tevékenység megszervezésének módszerei közül az általánosan elfogadottakat alkalmazzuk: a gyakorlást, a megbízásokat, az ellenőrzést, a folyamatos értékelést. Pedagógiai szervezőmunkánkban törekszünk tanulóink aktív részvételére, motiváltságára. Ehhez nélkülözhetetlen minden egyes pedagógus színes, változatos, ugyanakkor következetes nevelő munkája.

A magatartásformálás módszerei közül az ösztönző módszerek alkalmazását helyezzük előtérbe. Különösen fontos az elismerés, a jutalmazás, a dicséret.

2.2. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

2.2.1. Az oktató feladatai

Az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése

Kiemelt feladatunk a megismerési képességek fejlesztése, különös tekintettel a megfigyelési, kódolási, értelmezési, indokolási, bizonyítási képességekre, amelyek az információs és kommunikációs kultúra részét képezik.

Az iskolánknak az elektronikus média hatásmechanizmusainak megértésére, a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt információ megtalálására kell nevelnie a tanulókat, figyelembe véve az információt befogadó egyén személyiségét és a lelki egészség védelmének elősegítését. Olyan fiatalokat kell kibocsátanunk, akik sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit az élethosszig tartó tanulás során.

Mindennapi életünkben megnőtt az információ társadalmi szerepe és ezzel együtt felértékelődött az információ-szerzés képessége. A tanuló érdeke az, hogy időben hozzájusson a munkájához és életvitelének alakításához szükséges információkhoz, és képes legyen azokat céljának megfelelően feldolgozni és alkalmazni. Ehhez el kell sajátítania a megfelelő információszerzési-, feldolgozási-, adattárolási-, szervezési- és átadási technikákat, valamint az információkezelés jogi és etikai szabályait.

Növekszik a vizuális kommunikáció hatása; a multimédia közvetítésével – a szavak és a szövegszerkesztés mellett – üzeneteink kifejezésére a látványszerkesztés is rendelkezésünkre áll. Az informatika mindennapi életünk szerves részévé vált.

Megváltozik a pedagógus szerepe; az ismeretátadó és az ismereteket számon kérő pedagógusból, az ismeretek közötti eligazodást segítő, tanácsadó, a megtalált információt

értékelni, abban kételkedni tudó tanulók nevelőjévé válik. A tanulókat fel kell készítenünk a problémamegoldó gondolkodásra, mint a feladatmegoldás magasabb szintjére.

Változik az iskola, mint szervezet szerepe is. Az önálló ismeretszerzés elérése érdekében a könyvtárhoz hasonlóan lehetővé tesszük az eszközökhöz való hozzáférést a tanórákon és a tanórákon kívül is abban a teremben, melyben a számítógépek elhelyezésre kerültek. A többi műveltségi terület és tantárgy számára is természetesen biztosítjuk a géphasználatot. Meg kell jelennie a hagyományos tanórákon túlmutató informatikával támogatott projektmunkáknak is.

A hatékony, önálló tanulás

Sok olyan ember jön ki az iskolából, akik nem tudják használni, amit tanultak. A hatékony tanulásnak három akadálya van:

- Amiről tanul, arról nincs elképzelése, nem megfogható számára.
- Túl nagy lépésben történik a haladás, vagy fontos részletek kimaradnak.
- A meg nem értett szó. Fontos a megértésen alapuló tanulás.

A hatékony tanulás első lépése a tanulási folyamat megismerése. Az ismeret először a rövid távú memóriába kerül. A rövid távú memóriából a hosszú távú memóriába ismételtetéssel, többszöri átolvasással, a régebbi ismeretek közé illesztéssel építhetjük be. Az információk aktív feldolgozására van szükség, többszörös reprezentációra, azaz a tanultak különböző összefüggésrendszerbe való beágyazására. Ugyanannak az ismeretnek a tudományos szakmai és gyakorlati-hétköznapi kontextusban való megtanítása megteremtheti az alkalmazás lehetőségét. A tudás új helyzetekben csak akkor működik, ha megfelelően transzferálható, a régebbi és az új tudás közt kapcsolat jön létre.

A hatékony és tartós ismeretszerzés elengedhetetlen része az anyag minél alaposabb feldolgozása. A diáknak képesnek kell lenni felismerni az összefüggéseket, párhuzamokat találni, önálló következtetéseket levonni. A hatékony tanulás egyik alapvető titka, hogy a lényegre kell megtalálni és mélyen bevésni. Azokat a szavakat kell megtalálni, melyek a mondanivaló lényegét hordozzák. Ezek a kulcsszavak segítik az ismeretek összekapcsolását. A bevésés leghatékonyabb módja a rendszeres ismétlés. Az anyag ismerete nem elég, a megszerzett tudást használni is tudni kell. A mai iskola feladata már nem az ismeretátadás, sokkal inkább az ismeretszerzési és feldolgozási képesség kialakítása, ezért fontos a kulcskompetenciák kialakítása: többek között az intellektuális kompetencia (információhasználat, problémamegoldás, kritikai gondolkodás, kreativitás), személyi és szociális kompetencia (identitás, másokkal való kooperálás), kommunikációs kompetencia (kommunikációs módok, normák).

A kulcskompetenciák fejlesztésére irányul a projekt módszer, melynek előnye, hogy hatékony a problémamegoldó és kommunikációs készségek fejlesztésében. A tanulás és megismerés élményszerűbb, különböző élmények, ismeretek integrálására alkalmas.

Különösen fontos az együttműködő tanulás, ami a reális énkép, az önirányítás, a belső motiváció fejlesztésében, az igény szint, a felelősségtudat formálásában lehet hatékony. Ilyen lehet a párban történő tanulás, melynek lényege a gondolatcsere, ezáltal aktivitásnövelő hatása van. A tanuló párnál a jó tanuló segíti a gyengébbet. Ez gyakorló órán lehet segítő akció. A csoportmunka feltétele, hogy a tanulók tudjanak együttműködni, tudjanak kis csoportokban önállóan dolgozni, ötleteket megfogalmazni. A legértékesebb csoportképződés a

„konfliktusos alkalmazkodó csoport”, ahol a vélemények ütköznek egymással, végül a fejlettebb eredményét fogadják el.

A frontális tanítástól a differenciálás különböző formáin át az individualizált tanításig mindegyik módszer eredményezhet hatékony tanulást. Ennek feltétele a tanulók sajátosságainak, illetve a különböző tanítási célokhoz vezető utak ismerete. Cél, hogy a tanórán a tanulók motiváltak legyenek, a munkavégzés során minél többet tevékenykedjenek.

A normaorientáltságot a kritériumorientáltság váltja fel az ellenőrzésben és értékelésben.

Tanulás akadályá lehet, hogy a gyerekeket nem tanítják meg az iskola kezdetén tanulni. Nem megfelelő tankönyveket használnak. A feladatokat a tartalomhoz igazítva, a tartalomnak le kell fedni a tanulók képességét, a nehézségi foknak a tanulók képességéhez kell igazodnia. A gyerekek élveznie kell a tevékenységet. Ha a kihívás nagy, akkor a tanuló kételkedik önmagában, hogy nem tudja megoldani a feladatot, ideges, türelmetlen lesz. Ha viszont nem tudja kamatoztatni képességeit, készségeit, unatkozni kezd, zavarja az órát, rossz a magatartása.

Ha a cél, a tapasztalás és a megvalósulás egysége érvényesül, akkor lesz igazán hatékony a tanulás.

A hatékony tanulás tanítása érdekében próbáljuk a gyerekeket megérteni, elfogadni, mint egy meghatározott fejlődési ütemmel rendelkező egyént megtanítjuk szeretni és bizakodni.

A tanulás mint a tudáshoz vezető út

Hogyan lehet eljutni a tudáshoz? Hogyan tanulunk? Van annak egy jól bevált útja (Bloom taxonómiája alapján). Lépései a következők:

1. *Megfigyelem, elolvasom, megnézem*, amit el kell sajátítanom – ez történik akkor, amikor elolvassuk a megtanulandó szöveget, megfigyeljük a kísérletet, megnézzük a filmet stb.
2. *Megértem* a dolgokat. Azt gondolom: „Aha, én ezt már értem...”. Ezt tesszük akkor, amikor lerajzoljuk-elképezzük, kipróbáljuk, értelmezzük a dolgokat, értelmező kérdéseket teszünk fel velük kapcsolatban.
3. *Megjegyzem* azt, amit megismertem, megértettem. Ez akkor történik, amikor hangosan elmondjuk a szöveget, ha nem sikerül, akkor megnézzük-megjegyezzük egy-egy kulcsszót, amiről eszünkbe jut a többi, logikai szervezőket (ábrákat) rajzolunk, hogy segítsenek felidézni a tanultakat – kialakítjuk a „megjegyzés mankóit”.
4. *Alkalmazni tudom*, amit megtanultam. Ezt akkor mondhatjuk, amikor a felidézéshez már nem kell visszalapozni a könyvben, nem kell újra megnézni a jegyzetet, a felidézett ismereteket kapcsolatba tudjuk hozni más ismeretekkel, összefüggéseket fedezünk fel közöttük, elemezni, összehasonlítani tudunk.

Egységes alapokra épülő differenciálás

A tartalmi szabályozást a Nemzeti alaptanterv úgy valósítja meg, hogy az egységesítést szolgáló közös alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen.

A Nemzeti alaptanterv a gyerekek, a serdülők és a fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges fejlesztési feladatok meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Ez akkor lehet eredményes, ha az intézmények pedagógiai programja teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók

önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. A Nemzeti alaptanterv azt a felfogást képviseli, hogy a tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás, tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált oktatásában) a tanulók tevékenységeit, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldásait, alkotóképességét kell előtérbe állítani.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.
- Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai.
- Számos tanulásszervezési megoldás segítheti az együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formák alkalmazását mind az iskolák közötti együttműködés, mind az iskolán kívüli és az iskolai munka terén.
- Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

2.2.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Szervezi, koordinálja és irányítja az osztályban folyó pedagógiai és nevelő munkát.

Munkaköri feladatai

Kiemelkedően fontos feladatot lát el a nevelőmunka folyamatában:

- Képviseli az osztályát a tantestület, illetve az iskolavezetés előtt, az osztálya gondjait, terveit ismertetve. Ugyanakkor osztályával ismerteti az iskolavezetés és a tantestület elképzeléseit.
- Törekedjen arra, hogy megismerje tanítványai személyiségét, képességeik fejlődését. Tartsa fontos feladatának a családi háttér megismerését, foglalkozzon külön azokkal a tanulókkal, akiknek szociális helyzete válságos.

- Gondoskodik arról, hogy az első tanévben tanítványai időben megismerjék a Házirendet, az iskola történetét és hagyományait.
- Nevelőmunkájának tervezéséhez készítsen tanmenetet. Osztályfőnöki munkájában kapjon kiemelkedő szerepet a tanulók tanulásának módszere, a helyes időbeosztás, a szellemi és fizikai tevékenység, sportolás egyensúlyának megteremtése.

Az osztályfőnök feladatkörébe a nevelési feladatok mellett a következő tevékenységek tartoznak:

- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában.
- A szaktanárokkal együttműködve orientálja a felzárkóztatás, tehetséggondozás irányát.
- Rendszeresen ellenőrzi a tanulók iskolai és iskolán kívüli magatartását, szorgalmát.
- Folyamatos kapcsolatot épít ki tanítványai szüleivel.
- Nyomon követi a tanulók ellenőrző könyvébe történt bejegyzéseket, azok következményeit.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Közreműködik a szalagavató és a ballagás megszervezésében, lebonyolításában.
- Kiemelt feladata a pályairányítás, a szakmunkásvizsgára, az érettségire és a továbbtanulásra, a felvételire történő jelentkezések lebonyolítása.
- Felelős osztálya szakmunkás, illetve érettségi vizsgájának technikai lebonyolításáért.
- Kiemelt adminisztrációs feladata az osztálynaplót, a törzslapok, a bizonyítványok precíz, naprakész vezetése.

Az osztálynapló vezetésével kapcsolatos feladatok:

- A szülői értekezletek megtartása évente 2 alkalommal, ha az osztály érdeke úgy kívánja rendkívüli értekezletet hív össze.
- Az közösségi szolgálat elvégzésének figyelemmel kísérése a szakközépiskolai évfolyamokon.
- Az osztályban tanító tanárok nevének pontos, olvasható bejegyzése.
- A haladási részben a tanítási hetek és napok számozása, dátumozása, az órarend és a hetesek nevének beírása.
- Tanítványai napi hiányzását ellenőrzi, legkésőbb 5 munkanapon belül igazoltatja, szükség szerint intézkedik a belső szabályzatokban, a Házirendben foglaltaknak megfelelően, az adott havi hiányzásokat a következő hónap 15. napjáig összesíti.
- A szaktanári órabeírást (tananyag, sorszám) és a tanulói hiányzások vezetését hetente ellenőrzi, kollégáival a hiányokat pótoltatja.
(Szükség esetén sikertelen próbálkozásai után jelzi gondjait az igazgatóhelyettesnek!)
- A jegyzet rovatba az intézkedéseket rögzítő tartalmak és helyes információkat adó bejegyzéseket kell tennie, minden javítást és bejegyzést pecséttel kell ellátnia.
- Figyelemmel kíséri az osztályozó napló érdemjegyeit, tekintettel a folyamatos értékelés követelményére.
- A tanulók személyi adatait kitölti, az aktuális változásokat átvezeti.
- A statisztika félévi és év végi összesítését teljesíti, időre elvégzi.
- Az osztályába járó tanulók magatartásnak és szorgalmának minősítése.

2.3. *A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok*

A tanulók személyiségének fejlesztésében meghatározó:

- az egyéni értékek, a belső törvényszerűségek érvényesítése, mint az
  - önismeret;
  - önfegyelem;
  - önértékelés összhangja.
- az önnevelés képességének kialakítása érdekében:
  - a helyes ítéletképesség;
  - a dönteni tudás;
  - a kitartás és állhatatosság;
  - a kötelesség és felelősségtudat;
- a közösségi életet szabályozó erkölcsi értékek felismerése és elsajátítása, mint
  - az egyéni és a közösségi értékek összhangja;
  - a harmónia;
  - a biztonságérzet;
  - a becsületesség;
  - az őszinteség;
  - az igazság és igazságosság;
- az emberi szabadságok tisztelete:
  - az egyenlőség, a demokrácia tiszteletben tartása;
  - a vallási és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértése;
  - mások értékeinek elfogadása, megbecsülése;
- a társadalmi együttélés szabályainak megismerése és betartása:
  - az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete;
  - formális és nem formális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását;
- a tolerancia erénye:
  - a türelem;
  - a megértés;
  - a másság elfogadása, tiszteletben tartása;
- az esztétikai – művészeti tudatosság és kifejezőképesség értő és beleértő ismerete az esztétikumnak a mindennapokban betöltött szerepének megértése, az esztétikai érzék fejlesztése;
- a helyes nemzettudat megalapozása, a hazaszeretet elmélyítése, hagyományaink megbecsülése és ápolása;
- az élet védelme, a természet és közvetlen környezet óvása, gondoskodó védelme, szeretete.

Az iskolában folyó személyiségformálás színtereit, szervezési kereteit a tanórák, a tanórán kívüli foglalkozások, versenyek, szabadidős programok adják.

A kerettantervekre épülő helyi tantervek meghatározzák azokat az eszközöket, eljárásokat, amelyek segítik a nevelési célok elérését, a személyiség fejlesztését.

A személyiség fejlesztését segítő módzatok között megtaláljuk

- az önálló, a csoportos és a kétszemélyes munkavégzést a tananyag feldolgozására és a feladatok megoldására;
- az olyan tanítási – tanulási formákat, amelyek igénylik a tanulók aktivitását;
- a véleménynyilvánítás ösztönzését;
- az anyanyelvi képességek tudatos fejlesztését (szövegértés, alkotás, kommunikáció);
- a kulturált nyelvi kommunikációt, mely az együttműködéshez, problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez szükséges;
- az egyéni előrehaladás differenciált fejlesztését;
- olyan követelmény- és értékelési rendszer működését, amivel motiválhatjuk a diákokat az önfejlesztésre;
- olyan értékelést, ami személyre szóló, amely nem rombolja a tanuló önbecsülését;
- a nevelő értékelést (Érdemjeggyel ne büntessünk soha!);

Az osztályfőnöki órák, a magyar nyelv és irodalom, a természetismeret, a társadalomismeret tantárgyak tág lehetőséget adnak a fontos nevelési feladatok megvalósításához.

Az értékek formálásához különösen fontos, hogy olyan légkört alakítsunk ki, ahol a tanulók szabadon mondhatják el gondolataikat, érzéseiket.

Fontos az olyan viselkedési formák kialakítása egy-egy osztályban, mint az odafigyelés másokra, a másik meghallgatása, az agresszivitás tudatos kerülése, az együttműködésre való hajlam, az önérvényesítés, de mások figyelembe vételével és tiszteletben tartásával.

A szabadidős tevékenységek és a tanórán kívüli foglalkozások teret adnak az egyéni képességek kibontakoztatására. Fontos, hogy a diákok cselekvő részesei, alakítói legyenek ezeknek a folyamatoknak, biztosítsuk a lehetőséget életük irányításában.

Az új kihívások, új pedagógiai eszközöket és eljárásokat igényelnek. Pedagógiai munkánkat állandóan fejlesztenünk kell, ha azt szeretnénk elérni, hogy nevelési-oktatási tevékenységünk eredményes legyen és maradjon.

A személyiség és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszerek és szervezeti formák:

- a legfontosabb színtere a tanítási óra:
  - a tanulók megfelelő motiválása (a tanár alapvető feladata);
  - a tanórák tervezése, szervezése;
  - az audiovizuális – elektronikus tömegkultúra felhasználása;
  - a megfelelő differenciálás;
  - a különböző kommunikációs formák alkalmazása;
- a tanórán kívüli lehetőségek:
  - tevékenységek a közösségfejlesztés eléréséhez: a hagyományőrző tevékenységek (Pálóczi Napok, diáknapi, állami és egyházi ünnepek);
  - felzárkóztató foglalkozások;
  - szakkörök;
  - versenyek;
  - kirándulások;
  - szabadidős tevékenységek;
  - iskolai könyvtárhasználat;

- diákönkormányzat tevékenységi területei.

2.4. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztés háttere

Iskolánk 1926 óta szolgálja az oktatást és a nevelést. Ehhez megfelelő környezetet nyújt a mintegy 3,5 hektáros összefüggő terület, mely közvetlenül az 5-ös főút mellett helyezkedik el Örkény központjában. Intézményünk két fő és több kisebb épületből áll.

Az iskola helyi környezeti adottságai jók, az épületegyüttes egy részben parkosított - illetve parkosítás alatt álló - területen szétszórva található. A központi parkban egy közel 40 éves örökzöldek alkotta liget található, mely megnyugvást biztosít a testnek és a léleknek egyaránt.

Az iskola Örkényen, Pest megye déli részén helyezkedik el. A környezet meghatározza az iskola milióját, lehetőségeit. A környező terület természetvédelmi tájai és természeti szépségei lehetőséget nyújtanak a természetet kedvelők igényeinek kielégítésére és a szakképzés számára is a környezeti nevelés fontos színteréül szolgálnak.

Örkény város egészséges környezetet biztosít lakóinak és az itt tanuló fiataloknak. A település rendelkezik szennyvíztisztító művel, és lehetőség van szelektív hulladékgyűjtésre is. A falumúzeum bemutatja a környéken élő emberek egykori életét. Örkény közelében található Magyarország Földrajzi Középpontja.

Az iskola környéke természeti és kultúrtörténeti értékekben gazdag: Kiskunsági Nemzeti Park, Ócsai Tájvédelmi körzet, Tatárszentgyörgyi Ósborókás, Dabasi Turjános.

Iskolai egészségnevelés - holisztikus egészségfejlesztés

Felgyorsult világunk új alkalmazkodást kíván az egyéntől az élet minden területén. Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében, az egészségmegőrzésre irányuló minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Az egészségkultúráltság fejlesztésében ki kell térnünk az életvitelt szolgáló optimális feltételekre (védőfaktorok) és az ezek hiányából származó rizikófaktorok megismertetésére. Ebben az életkorban tanulóink még egészségesek, ezért az egészség védelmére és megőrzésére kell tanítanunk őket. A prevenció az egészséges életvitelhez szükséges ismeretek átadásából és készségfejlesztésből áll.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel. Fel kell készíteni a fiatalokat, hogy önállóan és felelősségteljesen döntsenek életmódjukról, életvitelükről, konfliktusaikat képesek legyenek megoldani.

Az ifjúsági tagozaton közel 200, 14-21 éves diák tanul. Az életkor alapján eltérő igények fogalmazódnak meg az egészségükért folytatandó munka során. Alapvető azonban, hogy az intézménybe kerüléskor az új közösség tovább vigye azokat a törekvéseket, melyek a korosztály harmonikus, kiegyensúlyozott felnőtté nevelése érdekében – az új alaptantervek szellemében – már az alapképzés során elkezdődtek.

A tantestület megfogalmazta, hogy a képesség kibontakoztatásán túl a nevelés – oktatás során enyhíteni kell a szociális hátrányokat, a beilleszkedési, tanulási nehézségeket, fel kell tárni a tanulók egyéni vonásait, a feladat tehát a teljes személyiségre ható nevelés, fejlesztés. Ennek részeként a fiatalok kommunikációs és cselekvési képességét javítani kell, életmódjukat, az értékekkel történő azonosulásukat – köztük az egészséges életmód iránti igényt – fokozatosan a pozitív mintákhoz kell formálni.

Az egészségesebb ifjúság felneveléséért az egész tantestület és az iskola valamennyi felnőtt dolgozója felelős. Tenni kell azért, hogy a tanulóknál kialakuljon az egészség megtartására és fejlesztésére az igény. Választási lehetőségeket, mintákat bemutatva meg kell tanítani őket arra, hogyan tölthetik el kulturált módon, tartalmasan szabadidejüket. A tantestület felelőssége az is, hogy minden lehetséges módon elősegítse a fiatalok egészségközpontú szemléletmódjának kialakulását, biztosítva, hogy elsajátítsák az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudást, kialakítva a megfelelő magatartásmódot, hogy ezzel felvértézve léphessenek át a következő iskolába vagy a munkahelyre.

Az egészségnevelés szempontjából rendkívül veszélyes a serdülőkor. Sok kockázatos viselkedésforma kezdete vezethető ide vissza. Olyan „egészség-programot” kell tehát megalkotnunk, melynek lényege és célja az egészség megőrzése, ezen belül is a testi és lelki eredetű betegségek és problémák megelőzése, az „egészségben tartás” segítése.

A különböző mértékben már működő tevékenységek összehangolásával, tudatos tervezéssel és fejlesztéssel, a diákok fokozott bevonásával viszonylag kis költségráfordítással is elérhető lehet az, hogy a fiatalok komfortérzete az iskolában javuljon, és az itt töltött 3-5 év alatt kialakulhasson bennük az igény az egészségre és a képesség annak a megvalósítására. E munka csak hosszabb időn keresztül érheti el célját, látványos eredmények helyett tehát csak apró sikerek várnak a program végrehajtásában résztvevők számára.

Környezettudatos nevelés célja és feladatai

A természettudományos kompetencia esetében elengedhetetlen a természeti világ alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, a technológiai folyamatoknak, valamint mindezek emberi alkalmazása során kifejlesztett tevékenységek természetére gyakorolt hatásának az ismerete. Az egyén képes és akar cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása érdekében lokálisan, és globális vonatkozásban egyaránt.

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartó fejlődését, valamint óvja, védje a természetes és épített környezetét és olyan életvitelt alakítson ki, amely mentes a számára káros ártalmaktól. Szükséges kihasználni a média nyújtotta lehetőségeket.

Általános helyzetleírás

A helyzetfelmérés a tanulók teljes körében végzett vizsgálat alapján készült.

Lakókörnyezet

Diákjaink vidéki kis- és közepes városokban, községekben, falvakban vagy külterületen élnek, így a zaj és légszennyezettség kisebb mértékben károsítja egészségüket.

A fiatalok többsége többszobás, fürdőszobával ellátott lakásokban él, adottak a tárgyi feltételek a nyugodt tanuláshoz, pihenéshez és tisztálkodáshoz. Sajnos egyre nő azok száma, ahol a család a szegénység miatt nem tudja biztosítani a fiatal számára az elfogadható körülményeket.

Személyes higiéné

Diákjaink ápoltan, tisztán és igényesen felöltözve jelennek meg az iskolában és az iskolai rendezvényeken.

Említésre méltó gondokat csak az étkezés előtti és a WC-használat utáni rendszeres kézmosás jelent, valamint főként a lányok esetében a nem az időjárásnak megfelelő öltözködés.

Táplálkozás

Tanulóink közel 85%-a napi 3-4 alkalommal étkezik, legalább egyszer főtt ételt fogyasztanak. Különösen a lányokra jellemző a rendszertelen táplálkozás, éheznek az ideális testsúly megtartása érdekében. Közöttük előfordul egészségre káros súlymegtartó módszerek alkalmazása is.

A családok jelentős hányada nem tartja fontosnak a korszerű és egészséges táplálkozást, kevés gyümölcsöt és zöldséget fogyasztanak. Sok diákunk rendszeresen fogyaszt cukrozott üdítő italokat és nagy kalóriatartalmú, de kis tápértékű „rágcsálnivalókat”.

Káros szenvedélyek

Dohányzás

A fiatalok közel 50%-a dohányzik különböző mértékben. Legnagyobb arányban a szakiskolás lányok, legkevésbé a szakközépiskolás fiúk. Átlagosan 13 évesen szívják el első cigarettájukat. Diákjaink átlagosan 11 szál cigarettát szívnak el egy nap leforgása alatt. Ismerik ugyan a dohányzás egészségre káros hatását, de nem törődnek vele. A dohányzók családjában lényegesen magasabb a dohányos szülők és testvérek aránya.

Alkoholfogyasztás

Az osztályokban 30-100% között van az alkalomszerűen, esetleg rendszeresen alkoholt fogyasztók aránya. Diákjaink 5%-a vallotta be, hogy napi rendszerességgel fogyaszt alkoholt. Baráti körükben nagyon magas az alkalomszerűen vagy rendszeresen alkoholizálók aránya.

Kábítószer

Kábítószerrel kapcsolatba került diákjaink aránya az életkor előre haladtával egyes osztályokban 5%-tól 35%-ig terjed. Néhány tanulócsoportban 4-5 diák is fogyaszt kábítószeret hétfélegesen, sőt az elmúlt 2-3 évben megjelent a hét közbeni drogfogyasztás is.

Játékszenvedély

Sajnos egyre több tanuló képtelen ellenállni a pénzes okos telefonon, illetve számítógépeken játszható játékoknak, a 2-6-10 órán át tartó internetezésnek.

Testi és lelki egészség

Fizikai állapot

Nagyon kevés a krónikus betegek száma, elvértve szednek rendszeresen gyógyszert. Osztályonként csak 1-3 fő jelezte, hogy gyakran beteg. Testsúlyával 20-30 % elégedetlen.

Lelki egészség

Óriási problémát jelent a lelki gondokkal küszködők magas száma. Egyes osztályokban ez eléri az 50%-ot, itt az összlétszám 30%-a foglalkozott már az öngyilkosság gondolatával is. Közülük kerülnek ki a rendszeresen betegeskedő diákok.

Sok fiatal panaszkodik rendszeres fejfájásra, rágja a körmét, feszült és szorong, kilátástalannak látja életét, magányos. Többeknek nem megfelelő a kapcsolata családjával, nincsenek barátaik.

Nemi élet

Diákjaink többsége ismeri a nemi élet veszélyeit (AIDS, nemi betegségek, kiégés stb.). Elméleti ismereteik látszólag megfelelőek, de többen jelezték, hogy szívesen fogadnának el tanácsokat szakemberektől.

Iskolán kívüli tevékenységek

Szórakozás, kikapcsolódás

A felmérés szerint tanulóink főként diszkóba és moziba járnak hétvégeken, zenét hallgatnak, alszanak, barátaikkal beszélgetnek.

Munka, tanulás

Mivel diákjaink többsége falvakban él, ezért kiveszik a részüket a családi munkákból (állatok gondozása, növények ápolása, földművelés, házimunka). Csak kevesen tanulnak rendszeresen hétvégeken.

Környezetünk – életünk tere

Diákjaink közül többen nyilatkoztak úgy, hogy nem zavarja őket a szemetes, igénytelen, megrongált környezet, sőt észre sem veszik. Keveset tudnak a környezetszennyezés és egyes betegségek kapcsolatáról.

A veszélyes hulladékokról és Földünk globális problémáiról szeretnének alaposabb ismeretekkel rendelkezni.

Sport, mozgás

Elkeserítőek azok az adatok, amelyek a testnevelés órákon kívüli sportra és testmozgásra vonatkozóan azt mutatják, hogy nagyon kevés – és egyre kevesebb – azon fiatalok száma, akik szabadidős elfoglaltságnak a mozgást, a sportolást választják. Nemcsak a lehetőségek korlátozottságáról van szó, hanem a nevelésből adódó mozgásra való igény hiányáról. Jelenleg iskolánk ifjúsági tagozatos diákjának még a fele sem tartja fontosnak és szükségesnek a mozgást, így nem meglepő, hogy csak néhány diákunk sportol rendszeresen, jár valamilyen edzésre.

A gyenge egészségi és kondicionális állapot pedig nem kizárólag a testnevelési órán vehető észre, hanem az élet minden területén.

Iskolánkban a mindennapos mozgás, sport megvalósításának egyik akadály, hogy a tanulók nagyobb hányada vidékről jár be. A buszok menetrendje határolja be a tanítás utáni időbeosztásukat, a délutáni foglalkozáslatogatásukat.

Az iskola sporteszköz ellátottsága megfelelő.

Egészségnevelési és környezeti nevelési célok és feladatok

A tervezést befolyásoló tényezők

Külső környezet

A szülők és a fentartó a Pedagógiai Program elfogadásával támogatja azokat az alapelveket, melyekre programunk épül.

Belső környezet

Biztosítani kell az iskolavezetést, a nevelőtestület, a diákok és a szülők támogatását a program megvalósításához (erkölcsi, szervezési, pénzügyi szempontból).

Célok és célkitűzések

Általános célok:

- az egészségügyi és környezettudatosság kiépítése;
- ismeretek közlése, pontosítása a testi és lelki egészségről, bolygónk környezeti válságjelenségeiről;
- konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit;

- az egyéni képességek kiteljesítése;
- a beállítódások és a magatartás megváltoztatása;
- környezeti változások meglátása és megértése (fizikális és szociális)
- természet és embertisztelő szokásrendszer kialakítása;
- felelősségtudat embertársaik, a mikro- és makrokörnyezetük iránt – a kölcsönös függőség megértése;
- a belső késztetések esztétikai, érzelmi, erkölcsi megalapozása;
- a szokásrendszerek elmélyítése intellektuális és érzelmi hatások által;
- az ökológiai gondolkodás, a környezettudatos szemlélet, a holisztikus és globális szemléletmód kialakítása;
- az élet minőségi alkotóinak keresése, a fogyasztás ne legyen életcél, helyette az életminőség kerüljön előtérbe;
- az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata;
- a helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések, problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése;
- a globális összefüggések megértése;
- létminőség választásához szükséges értékrendek, viselkedési normák kialakítása;
- a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése;
- felkészülés a felelősségteljes és örömteli párkapcsolatra és szexuális életre, családi harmóniára, gyermeknevelésre;
- figyelmet kell fordítani a felnőtté válás buktatóira;
- legyenek tisztában a fogyasztóvédelmi és bűnmegelőzési ismeretekkel;
- ismerjék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola, a közlekedés és a veszélyes anyagok – leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit;
- tudatos hulladékkezelés;
- rá kell ébreszteni a tanulókat a sport, a mozgás fontosságára, szükségességére;
- meg kell éreztetni velük a siker örömét, a küzdelem okozta kellemes fáradtságot és elégedettséget,
- a pedagógus életvitele mindig legyen példa a fiatal számára.

Konkrét célok:

A. Egészségfejlesztés

Egészségi állapot teljes körű felmérése (a 9. évfolyamon) az iskola tanulói között

Meg kell állapítani:

- a mentálisan veszélyeztetettek körét (pl. magatartászavar, beilleszkedési nehézségek);
- a krónikus betegek, súlyos vagy kisebb mértékben fogyatékosok körét (pl. cukorbetegség, allergiák);
- az egészséget károsító, kialakult vagy kialakulóban lévő szokásokat (pl. dohányzás, alkoholfogyasztás, mértéktelen tv nézés, rossz táplálkozási szokások);
- az egészséget várhatóan veszélyeztető tényezőket (pl. túlsúly, tartáshiba, mozgásszegény életmód, családi halmozódás egyes betegségeknél).

A szűrés eredményei alapján követőrendszert kell kidolgozni az érintettek tanulmányi idejére (3-5 év).

Az azonos módon veszélyeztetettek számára felvilágosító – nevelő tevékenységet kell szervezni (előadások, felvilágosító anyagok kézbeadása, életmód – korrekciós csoportok szervezése).

Komfortérzet javítása

Átvizsgálva az iskola helyiségeit és környezetét, meg kell találni azokat a lehetőségeket, amelyek kis költségráfordítással is javítják a tanulók közérzetét.

Ilyen lehetőség például:

- ivókút az elméleti oktatási épületben,
- a tanítási időben várakozó tanulók részére kulturált elhelyezés,
- több pad az udvaron;
- parkosítás,
- fásítás az iskola udvarán és a főút melletti kerítés szakaszon;
- még több szemetes elhelyezése a már meglévők mellé;
- a mosdók, WC-k tisztasága.

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztésnek egy olyan folyamatnak kell lennie, amelynek során a teljesség igényével kell megjeleníteni az optimális állapot felé vezető utat.

Táplálkozás

Hazánkban kiemelkedően magas a szív- és érrendszeri, valamint a daganatos betegek száma, ami nagy arányban csökkenthető a helyes táplálkozással. Egy gyermek étkezése a fejlődő szervezet igényei miatt különös gondot követel. Legfontosabb az elméleti ismeretek megléte, az iskolai étkeztetés milyensége. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt magas a túlsúlyos fiatalok aránya, ez azonban ma már vetekszik az alultápláltság kérdésével. A súlynövekedés a serdülőkor éveiben fokozódik, erre is gondolni kell. Jó lenne elérni, hogy minden fiatal jusson olyan táplálékhoz, amire szüksége van: mind mennyiségében, mind minőségében.

Módszerek:

- felvilágosító, ismeretterjesztő újságcikkek elhelyezése a faliújságon
- egészségét megszervezése, egészséges ételekkel és italokkal
- táplálkozási totó (a legjobbak jutalmazása)
- (az iskolai büfé választékának bővítése: teljes őrlésű pékáruk, ásványvizek, gyümölcsök, zöldségfélék, tejtermékek, gyümölcssteák stb.) Az iskolában olyan ital és étel automaták kihelyezése, ami által elérhetővé válnak diákjaink számára szendvicsek (akár teljes őrlésű áruk), ásványvizek, tejtermékek, gyümölcssteák stb
- dietetikus előadása a helyes táplálkozásról, speciális diétákról
- étlapkészítés
- saláták készítése és kóstolása az iskola tankonyháján
- az egészséget nem károsító, a helyes étkezési szokásokat kialakító, az ideális súly elérését segítő és megtartó diéták megismertetése
- táplálkozási zavarok lelki okainak enyhítése, megszüntetése

Mindennapos mozgás

Az egészséges nemzedék felnevelése érdekében megfogalmazott alapvető követelmény minden tanuló számára, hogy az alkalmazás szintjén rendszeresen műveljék mindazon tanult tevékenységformákat, amelyekről tudják, hogy az egészség megőrzésében meghatározó szerepük van. Egyszerűbben fogalmazva: rendszeresen végezzenek testedzést. Ennek területei lehetnek a tömegsport, a szabadidős sportfoglalkozások, a sportegyesületi edzések, valamint az öntevékeny testedzés. A mozgáskultúra fejlesztése érdekében állandóan növelni kell a motorikus képességek színvonalát (erő, gyorsaság, állóképesség), hogy lehetővé váljon az atlétika, torna, sportjátékok, küzdősport, úszás ismereteinek elsajátítása a teljesítőképes tudás szintjén. Ki kell alakítani a tanulóknál a cselekvésbiztonság érzését, mely a fejlett mozgáskultúra eredményeként hozzájárul ahhoz, hogy a rendszeres fizikai aktivitás beépüljön életvitelükbe. Így diákjaink a természet egészségfejlesztő tényezőinek együttes hatásával életigenlő, az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé válnak. Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás fiatalok felénél diagnosztizálható valamilyen rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetők. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre serkentjük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapos testmozgásra. Célunk az, hogy a fiatalok életelemévé váljon a mozgás, mert ez egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele.

Gyors, látványos javulásra nem számíthatunk, az apró eredményeket is meg kell becsülni, és akkor talán a mostani gyerekek gyermekei már fittebbek, egészségesebbek lesznek.

Tervezet a fizikai állóképesség növelésére, a rendszeres mozgás igényének kialakításához:

- évfolyam- és iskolabajnokság szervezése (labdarúgás, kosár- és kézilabda, atlétika);
- délutáni és esti aerobic és játékfoglalkozások testnevelő irányításával főként a kollégium lakói és a helyben lakó diákjaink számára;
- sportnapok, diáknapiak szervezése, amelyeken komoly hangsúlyt kap a testmozgás játékos formája, vetélkedők, tanár-diák mérkőzések, stb.

A lelki egészség védelme - személyiség fejlődése

A társadalomban egyre nagyobb számban megjelenő alternatív örömszerzési formákból (dohányzás, alkohol és drogfogyasztás) adódó problémák mind annak a következményei, hogy a teljes egészségi állapothoz oly fontos mentális egészségre, ennek fejlődésére nem fektetnek elég nagy hangsúlyt. Ezen változtatnunk kell. Az egészségfejlesztési terv részévé kell válnia a mentálhigiénés szemléletnek minden lehetséges területen.

Módszerek:

- egészségfejlesztő mentálhigiénés csoport (munkaközösség) működtetése;
- iskolai pszichológus alkalmazása;
- egészségfejlesztő mentálhigiénikus félállásban való alkalmazásával a mentálhigiénés fejlesztés és nevelés megvalósítás: pozitív értékrend, reális énkép, önbizalom, pozitív önértékelés megvalósítása, döntéshozatali, konfliktuskezelői képességek fejlesztése;
- ifjúságvédelmi felelős félállásban való foglalkoztatása;
- az iskola környezetének még igényesebbé tétele: esztétikusabb szemégyűjtők sűrűbb elhelyezése, az osztálytermek rendszeres meszelése, igényes dekorálása;

- megelőző előadások a káros szenvedélyekről: iskolaorvos, szakorvosok, rendőr, szociális munkás, egészségfejlesztő mentálhigiénikus és iskolai védőnő.
- a szabadidő helyes eltöltésének alternatívái: sportfoglalkozások, irodalmi kör, számítástechnikai diákkör, képzőművészeti csoport...
- célzott akkreditált programok alkalmazása: drog prevenció, dohányzás, játékszenvedélyek, alkohol;

B. Környezeti nevelés

Konkrét célok

- az iskola helyiségeinek tisztasága és rendezettsége
- az iskola udvarának, parkjának tisztasága, gondozottsága
- a kapuk környékének tisztasága
- elemgyűjtés
- takarékoság: vízzel, energiával
- több növény a tantermekben és a folyosókon
- az iskola berendezési tárgyainak, eszközeinek állapotmegóvása
- takarítási nap tavasszal és ősszel
- faültetés
- táborozások, kirándulások és túrák
- környezetvédelem jeles napjai

Egészségnevelési és környezeti nevelés színterei

Az egészségnevelés célja, hogy a tanuló képes legyen objektíven felmérni saját egészségi állapotát, ismerje az egészségkárosító tényezőket, azok veszélyeit. El kell érni, hogy az egészségéért tegyen valamit, alkalmazza a megtanultakat.

Tanórai keretek

Minden egyes tanóra lehetőséget nyújt arra, hogy az egészségnevelés és a környezeti nevelés témái előforduljanak. A szakközépiskolai és a szakközépiskolai képzés területén – mind a mezőgazdasági, mind a vendéglátás-idegenforgalom szakmacsoport esetén – a tantárgyi struktúrába minél szélesebb körben legyenek beépítve az egészségnevelés és a környezeti nevelés alapelvei. A teljesség igénye nélkül néhány lehetőség:

- Magyar nyelv és irodalom: irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékek, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulása.
- Történelem: ismeretek a történelem és a környezetvédelem kapcsolatáról.
- Idegen nyelv: az idegen nyelvű szakirodalom megismerésén keresztül a szakmájukhoz kapcsolódó környezeti problémák tanulmányozása, más országok hasonló problémái nemzetközi felelősség a környezettel szemben.
- Matematika: környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségek.
- Informatika (számítástechnika): használni a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre, a távközlési, informatikai berendezések környezetkárosító hatásainak ismerete.
- Testnevelés: az egészség és a környezet komplexitása, a mozgás és az egészség összefüggése.
- Szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek (9-14. évfolyam): a szakma gyakorlásához kapcsolódó természet és környezetvédelmi ismeretek, higiéniai követelmények, szakmai

ártalmak (testi és lelki), balesetek elkerülésének feltételei; a szakmai környezet terhelő hatása, munkafegyelem és technológiai fegyelem.

Tanórán kívüli lehetőségek

Módszerek:

- Egészségét;
- tanulmányi kirándulások;
- országos programokon és versenyeken való részvétel;
- szakmai nap a mezőgazdasági szakmacsoport szervezésében;
- füvesítés;
- parkosítás, növények gondozása;
- állat- és növénykert meglátogatása;
- víztisztító telep meglátogatása;
- kirándulás nemzeti parkba, tájvédelmi körzetbe;
- iskolaújság létrehozása, amelyben megjelennek diákjaink témához kapcsolódó írásai;
- a város és környezetének megismerése,
- környezetvédelmi vetélkedő tartása;
- a hatékony energiagazdálkodás érdekében víztakarékos (időzárás) csaprendszerek;
- a szelektív hulladékgyűjtés kialakításával bekapcsolódás a községi szelektív hulladékgyűjtési kezdeményezésébe;

Felsőbb évfolyamosok bekapcsolódása az életmód-csoportokba

Meg kell kísérelni a nem elsőévesek bevonását (felhasználva az osztályfőnökök és az iskolaorvos nem titoktartási kötelezettség alá eső információit, továbbá megadva az önkéntes csatlakozás lehetőségét a számukra készített anyagok segítségével).

Diáksegítők képzése iskolai és külső segítséggel

Fel kell kutatni azokat a diákokat, akik részt vennének felkészítéseken, továbbképzéseken.

Vendégelőadók

Az osztályfőnöki órák közül minél többre a témában jártas vendég-előadót kell biztosítani, aki lehet szaktanár vagy külső segítő is.

Célkitűzések

- A vezetés tájékoztatása a programokról, a célok tudatosítása, források felkutatása, hálózatszervezés.
- A programok megismertetése és elfogadtatása a tanárokkal, a szülőkkel és a diákokkal, meggyőzésük annak hasznosságáról, önkéntes segítő bekapcsolása a végrehajtásba.

Portfólió

Fejlesztés

A létrehozott egészségfejlesztő-mentálhigiénés hálózat működtetése, fejlesztése.

Alkalmanként iskolán kívüli szakemberek bevonása a hálózat működtetésbe: szakorvosok, pszichológus, védőnő, ifjúsági ügyekkel foglalkozó rendőr, szociális munkás, dietetikus, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat.

Szinten tartás

Szinten kell tartani a felmérés rendszerét, mely szolgálja diákjaink jobb megismerését. Az adatlapokat évente átvizsgálva azokat továbbra is a mindenkori igényekhez kell igazítani.

A felsőbb évfolyamosokat a program indulása idején a rossz beidegződések miatt nehezebb lesz elérni. Ezért esetükben nagy szerepet kapnak az osztályfőnöki órák, az iskolai szinten szervezett programok.

A legfontosabb feladatunk lesz az elért eredmények állandó figyelemmel kísérése, szinten tartása, mind az egészségnevelés, mind a környezeti nevelés terén.

Megszüntetés

Meg kell szüntetni azt a hibás gyakorlatot, hogy az osztályfőnök polihisztorként legyen kénytelen beszélni minden – az egészséghez és a környezeti neveléshez kapcsolódó – témáról, illetve azt, hogy nem lévén más alternatíva, inkább nem beszél ezekről.

Fel kell számolni az ad hoc jellegű programokat, tervezhető folyamatokat kínálva fel helyettük.

A feladatokat ne csak egy-egy lelkes pedagógus végezze, hanem team munkában többeknek kell együtt dolgoznia a közös cél érdekében, hiszen a fenti célkitűzések megvalósítása mindannyiunk oktató-nevelő munkáját idővel megkönnyíti, hatékonyabbá teszi.

Az új tevékenységi kör stratégiája

A kitűzött cél elérése érdekében team-munka szükséges, melyben az iskola ez irányba elkötelezett pedagógusai összehangoltan együttműködnek.

Támaszkodni kell az előző iskolák által elért eredményekre, az iskolaorvosi szakvéleményre.

Ki kell építeni azokat a kapcsolatokat, melyek lehetővé teszik, hogy az iskolai szakemberek kompetenciáját meghaladó feladatok megfelelő szakemberek bevonásával valósuljanak meg.

A megvalósítás lépései

1. A program elfogadtatása.
2. Elfogadás esetén a felelős személy megbízása az iskolai egészségfejlesztési, egészségnevelési és környezeti nevelési program menedzselésével.
3. Team szervezése. Iskolánkban fenn kell tartani az egészségfejlesztő mentálhigiénés munkaközösséget minél több kolléga bevonásával.
4. Segítők bevonása a közös munkába: elkötelezett tanárok, segítő személyzet, szülők.
5. Külső segítők szervezése.

A team munkájához célirányosan mozgósíthatók:

- egészségügy: iskolaorvos, védőnő, szakorvosok, szakellátás (drogambulancia, bőrgyógyászat);
- bűnmegelőzés: rendőrség;
- intézmények: Pedagógiai Intézet, ÁNTSZ, más középiskolák, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, Művelődési Ház, szakképzési helyek, szülők);

6. Források feltárása

Pénzügyi források

- belső:
  - a fenntartó támogatása a program megvalósításához;
  - más célról átcsoportosítható források feltárása;
- külső:
  - pályázatok;
  - helyi cégek támogatása: anyagi, természetbeni támogatások;

Humán források

- belső:
  - speciális, a programokhoz felhasználható ismeretekkel rendelkező iskolai dolgozók és diákok felkutatása;
  - laikus segítők és diákok felkutatása;
  - az iskolában dolgozó pedagógusok példamutatása;
- külső:
  - segítő szülők;
  - szakképzés gyakorlati helyei;
  - civil szervezetek;

7. Cselekvési terv készítése

- az egyes lépések meghatározása;
- a teendők sorrendjének meghatározása;
- az elvégzésükhöz szükséges források számbavétele;
- a team és a segítők feladatának elosztása;
- az egyes feladategységekért felelős személyek kiválasztása, határcörük rögzítése;
- a végrehajtási módozatok kidolgozása;
- a határidők és számonkérés módjának rögzítése;

Hatékonyág mérése, értékelés

A program megvalósításának fázisait követő rendszer kidolgozása

Tudatosságváltozás szintjének mérése

- kérdőív, interjú, egyéni megfigyelés;
- érdeklődés felmérése;

Ismeret- vagy attitűdváltozás

- kérdőív, felmérés (összehasonlítás a tevékenység előtti felmérések eredményeivel vagy referenciacsoporttal);
- beszélgetések az érintettekkel;
- valós élethelyzetekhez való alkalmazkodás vizsgálata megfigyeléssel;
- nyomon követő rendszer;

Magatartásváltozás

- cselekedetek megfigyelése;
- időszakos „leltár” a magatartásformákról;

Egészségi állapotváltozás

- egészségügyi mérések (kockázati típustól függően);
- egészségügyi statisztikák készítése;
- önértékelés (elért változások);

Értékelés

- egyéni: feladatonként önértékelés;
- team szintű: félévenként szóban és írásban;
- intézményi szintű: évenként szóban és írásban.

2.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulók iskolai nevelése és oktatása

2.5.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő pedagógiai tevékenységek

A nevelőmunka középpontjában a személyiségformálás áll. Ennek egyik része a tehetséggondozás, melynek folyamatában alapvető célunk, hogy a személyiség képességeit és kreativitását minél magasabb szintre emeljük, és felkészítsük arra, hogy képes legyen kiemelkedő teljesítmények elérésére. Ennek érdekében összehangolt munka folyik iskolánkban. A tehetség fogalmának értelmezése során a tanulói személyiség minél mélyebb elemzésére törekszünk, kidolgozzuk a tehetséggondozás alapelveit és formáit. A szaktanár, az osztályfőnök tehetségkutató és- fejlesztő munkáját az állandó kapcsolattartás és a kölcsönös tájékoztatás jellemzi.

A személyiségfejlesztés iránya minden szakterületen azonos, a cél elérése érdekében a következő motivációs összetevőket kell erősítenünk:

- a kíváncsiságot,
- az érdeklődést,
- a becsvágyat,
- a teljesítményre törekvést,
- a szorgalmat,
- a kitartást és
- az emocionális fűtöttséget.

A tehetséggondozás a tantárgyi órakereten kívül szakkörökben és egyéni foglalkozásokon történik. Diákjaink számára biztosítjuk az országos, megyei, illetve helyi szervezésű versenyeken való részvételt és az azokhoz szükséges felkészítést, melyeket elsősorban a közismereti és szakmai munkaközösségek szerveznek.

2.5.2. A hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A szociális hátrány, veszélyeztetettség kialakulását több tényező okozhatja (munkanélküliség, pénztelenség, a természetes támogató erők hiánya, a családra, a szűkebb társadalmi környezetre jellemző elhanyagoló nevelés, gondozás, a devianciák halmozott előfordulása a családban).

A gyermekvédelmi törvény értelmében a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a szülő, a családba fogadó gyám (a továbbiakban: gyám) iskolai végzettsége alacsony; legfeljebb alacsony fokú végzettség;
- a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága;
- az elégtelen lakáskörülmények;
- a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a gyám legmagasabb iskolai végzettsége alacsony (az alacsony iskolai végzettség igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik);

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ (az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi);
- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény az integrált településfejlesztési stratégia, illetve ennek hiányában környezettanulmány által megállapítható).

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakókörülmény) legalább kettő fennáll.

Amennyiben a feltételek fennállnak, a jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozat meghozatalával egyidejűleg, azzal azonos időtartamra, de külön döntéssel megállapítja, hogy a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű.

A hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai ismereteink elmélyítése és gyakorlatunk megújítása érdekében intézményünk 2014-ben csatlakozott a TÁMOP-3.3.13-13/1-2013-0001 kódszámú Eötvös József Programhoz.

A program célja egy olyan méltányos oktatási rendszer megteremtésére irányuló komplex program- és szolgáltatáscsomag összeállítása és megvalósítása, amelynek elemei ágazati együttműködésekben alapulva összehangoltan és átfogóan működnek, így egymást kiegészítve és egymás eredményeire építve mozdítják elő a köznevelés intézményi rendszerében a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességét és általában véve a társadalmi befogadást.

A projekt a mérés-értékelés rendszerének és módszertanának átdolgozásával hatékonyan hozzájárul a befogadó iskolában zajló fejlesztési munkák jobb megértéséhez, a tanulói háttér és az eredményesség közötti finomabb összefüggések feltárásához, valamint a korábban lezajlott, illetve a jelenleg is futó hátránykompenzációs programok hatásainak feltárásához.

A program a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben működő és az országos kompetenciamérések eredményei alapján alulteljesítő 140 intézmény bevonásával valósítja meg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességét elősegítő fejlesztéseket.

A projekt kezdetén áttekintettük a HH-s és HHH-s tanulók névsorát, egyeztettünk az osztályfőnökökkel, mivel a projekt potenciális alanyai éppen ezek a diákok.

A nevelőtestület tagjai és a diákok körében kérdőíves adatfelvételt végeztünk, több kolléga továbbképzésen, illetve munkamegbeszéléseken vett és vesz részt a későbbiek folyamán is, ahol új módszerekkel is megismerkedhetünk a hátrányos helyzetű tanulók fejlesztése kapcsán. A TKKI lehetőséget adott arra, hogy a honlapján lévő kognitív játékokat megismerjük, illetve megismertessük azokat tanulóinkkal.

Az elméletileg megalapozott fejlesztő módszereket igyekszünk a gyakorlatba átültetni, hogy ezzel is hozzásegítsük tanulóinkat az iskolai sikerekhez. A gyakorlati megvalósítás során:

- rendszeres felmérésekkel igyekszünk tájékozódni tanulóink életkörülményeiről,
- egyénileg követjük diákjaink fejlődését,
- személyes kapcsolatot ápolunk a szülőkkel, gondviselőkkel,
- rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a gyermekjóléti szolgálatokkal,
- a nevelési-oktatási tevékenységünkbe beépítjük a hátránykompenzációs módszereket,
- rendszeres konzultációkat tartunk az érintettek problémáinak feltárása, valamint a megoldási utak kidolgozása érdekében.

A hátrányos helyzet, illetve a veszélyeztetettség feltárásával kapcsolatos feladatok:

- a tanulók önálló szövegalkotása családjukról;
- teljes körű szociális felmérés készítése minden 9. osztályban;
- a szociális felmérőkről áttekinthető nyilvántartás készítése;
- a felmérő alapján a hátrányos és halmozottan hátrányos és veszélyeztetett tanulók kiszűrése és folyamatos figyelemmel kísérése;
- lelki veszélyeztetettséget feltáró mentális elbeszélgetés.

2.5.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Annak érdekében, hogy megelőzzük, csökkentsük a problémákat, minden tanulóval és szülővel megismertetjük a Házirendet, amelynek egy-egy példányát mindenki számára elérhető módon helyezük el. Az együttélés szabályait megszegő tanulók esetében törekszünk az alapprobléma megismerésére, felvesszük a kapcsolatot a szülői házzal, segítséget ad az ifjúsági felelős tanár, az osztályfőnök, a Gyermekjóléti Szolgálat, a Nevelési Tanácsadó.

Mentesítés

- a tanuló az iskola igazgatójának engedélyével előírt követelményeket egy tanévben illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti,
- a gyakorlati képzés kivételével az igazgató felmentheti a tanulót a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha ezt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi,
- a tanuló kérésére az igazgató a készségi tárgyak tanulása alól felmentheti a tanulót, ha ezt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi,
- a magántanulót fel kell menteni a kötelező tanórai foglalkozások alól,
- a felmentett tanulók az igazgató által meghatározott időben, a nevelőtestület által meghatározott módon számot adnak tudásukról.

Egyéni foglalkozás

- ha a tanulót mentesítik az értékelés-minősítés alól, akkor részére egyéni foglalkozás szervezhető,
- az egyéni foglalkozás egyéni fejlesztési terv alapján segíti a felzárkózást a többiekhez,
- az egyéni foglalkozás időkerete tanórai foglalkozásnak számít, ezért megtartható kötelező óraszám terhére.

Magántanulók

- a magántanulót az iskola valamennyi kötelező foglalkozása alól fel kell menteni,
- a felmentett tanuló beszámoltatása az igazgató által előírt időben és a nevelőtestület által meghatározott módon történik,

E fejezetben leírtakat egyénenként, egyedi esetek elbírálása folyamán, illetve az adott tanév tervezésénél vesszük figyelembe.

2.5.4. A sajátos nevelési igényű tanulókhöz köthető pedagógiai tevékenység

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Intézményünk a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása valósulhat meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

A 2016/2017. tanévtől kezdődően iskolánkban fejlesztőpedagógusok segítik a sajátos nevelési igényű tanulók felzárkózását egyéni és csoportos foglalkozások keretében.

2.5.5. A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia, mint motoros képesség fejlődési zavara, valamint ezen maradványtüneteinek fennállása,
- a fentiek együtt járása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok,
- hiperaktivitás és figyelemzavar,
- a szocio-adaptív folyamatok zavarai,
- az érzelmi kontroll,
- ön vagy mások felé irányuló agresszió,
- a szorongás,
- az én-szabályozás gyengeségét mutató magatartás jellemző,
- az alkalmazkodóképesség,
- a célirányos viselkedés,
- az önszervezés, valamint
- a metakogníció

eltérő fejlődésében mutatkozik meg.

Gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki. Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő. Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

2.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés lehetővé teszi a tanulók képességeinek kibontakozását és személyiségük kiteljesedését. Az iskolai nevelőmunkában igen fontos, hogy közösségek alakuljanak ki, melyek tagjai egymásért is felelősséget vállalnak.

2.6.1. Iskolai közösségek

Az iskola közösségei:

- alkalmazotti közösség
- az oktató-nevelő munkában résztvevők közösségei: oktatói testület, munkaközösségek, munkacsoportok, egy osztályban tanítók közösségei
- a szülők közösségei: iskolai és kollégiumi szülői munkaközösség (SZMK)
- diákok közösségei: tanulóközösség, osztályközösség, iskolai és kollégiumi diákkormányzat, diákkörök, tanulócsoport, szobaközösség

Az intézmény közösségeit az iskola Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ) részletesen bemutatja.

2.6.2. Az intézményi közösség fejlesztése

Az iskolai közösségek a pedagógiai fejlesztések fő színterei. Ahhoz, hogy egy közösség az oktatásbá-nevelésben betöltött szerepét képes legyen ellátni egységesnek és egymásért is felelősséget vállalónak kell lennie.

A fejlesztés színterei:

- rendezvények,
- ünnepek,
- kirándulások.

2.6.3. Az oktatói testület, valamint az oktatók egyéb közösségeinek fejlesztése

Az oktatók és az iskola akkor lesz képes ellátni feladatát, ha képes folyamatosan megújulni a folyton változó körülmények között.

Ez a tény feltételezi a jó és működőképes kapcsolat kialakítását a szülőkkel, valamint a többi iskolai közösséggel.

Lehetőségek:

- kirándulások,

- külső értekezletek,
- nyári kirándulások,
- hétfégi meetingek.

2.6.4. A tanulóközösség fejlesztése

A közösségfejlesztés intézményi hátterei a tanórák, a tanórán kívüli foglalkozások, a különböző szabadidős tevékenységek és a diák-önkormányzati munka.

Az osztályfőnöki órák, a diák-önkormányzati megbeszélések és gyűlések lehetővé teszik, hogy a diákok felkészülhessenek a társadalmi felelősségük közösségi kiteljesítésére. Ezért nagyon fontos, hogy nyilvános szerepléseik alkalmával kulturáltan tudjanak megszólalni, hozzászólni, a véleményüket elmondani, vitatkozni, érvelni és cáfolni.

A közösség részeként elengedhetetlen a mások problémáinak kezelése, érijük el, hogy odafigyeljenek egymásra, legyenek toleránsak és segítőkészek.

Legyenek képesek társaikat elfogadni és törekedjenek arra, hogy az emberek egyedi tulajdonságaikat megtartsák ezzel is sokszínűbbé téve társadalmunkat.

A közösségfejlesztés területeinek a tanuló életében szerepet játszó közösségei: a család, az iskola, az osztály, a település, a lakóhely és a haza.

A közösségfejlesztés irányítói az osztályfőnökök, szaktanárok, szakkör- és rendezvényszervezők, diákönkormányzatot segítő pedagógusok.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok:

- a társas együttélés alapvető szabályainak megismertetése;
- az iskolai követelmények elfogadtatása, a házirend, viselkedés, ünnepek rendjei, a hagyományok megismertetése különösen fontos;
- az osztályközösség kialakítása, fejlesztése, állandó figyelemmel kísérése, ebből adódóan kiemelt helyet kap a 9. osztályos tanulók megismerése (önismereti tesztek íratása, bemutatkozások szóban és írásban);
- az önismeret, az empátia, a tolerancia képességének fejlesztése;
- a természet és környezet iránti felelősség elmélyítése, tudatosítása (pl. „Zöld napok”);
- harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel;
- személyes élmények, tapasztalatok megszerzése a szűkebb és tágabb környezetükről, (túrák, kirándulások, múzeumlátogatások, színházlátogatások);
- más népek kultúrájának, nyelvének és hagyományainak megismertetése, külföldi diákokkal való találkozások megszervezése.

A személyiség és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszerek és szervezeti formák:

- a legfontosabb színtere a tanítási óra:
  - a tanulók megfelelő motiválása (a tanár alapvető feladata);
  - a tanórák tervezése, szervezése;
  - az audiovizuális – elektronikus tömegkultúra felhasználása;
  - az internet és az informatika alkalmazása;
  - a megfelelő differenciálás;
  - a különböző kommunikációs formák alkalmazása;
- a tanórán kívüli lehetőségek:

- tevékenységek a közösségfejlesztés eléréséhez: a hagyományörző tevékenységek (Pálóczi Napok, diáknapi, állami és egyházi ünnepek);
- felzárkóztató foglalkozások;
- szakkörök;
- versenyek;
- kirándulások;
- szabadidős tevékenységek;
- iskolai könyvtárhasználat;
- diákönkormányzat tevékenységi területei.

2.6.5. *Az osztályközösség fejlesztése*

Az osztály közössége, a diákok akkor érzik jól magukat, így akkor lesznek eredményesek, ha magukénak érzik az iskolát, s mint egy kis család összetartanak és a problémákat közösen egymás segítségével próbálják megoldani.

Ez csak akkor valósulhat meg, ha ismerik egymást, tudják és elfogadják a társak erősségeit és gyengeségeit.

Az osztályközösség fejlesztésének lehetőségei:

- kirándulások,
- délutáni tanulások,
- teadélutánok,
- sport,
- mozilátogatás,
- közös főzések.

2.6.6. *A Diákönkormányzat*

A Közép-magyarországi ASzC Pálóczi Horváth István Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Diákönkormányzata a szakképzési törvény 69. §-ában foglaltak alapján működik.

A diákönkormányzatnak tagja lehet alanyi jogon az iskola bármely tanulója, valamint képviselőik útján az iskola valamennyi közössége. A diákönkormányzat megújítását minden év szeptember 20-ig el kell végezni.

A diákönkormányzat a diákok érdekeit képviseli, összekötő szerepet tölt be a tanuló és a nevelőtestület között, feltérképezi a diákság problémáit és megoldási alternatívákat dolgoz ki, melyeket az iskola vezetésével és tantestületével is egyeztet. Megszervezi a diákfórumokat, összefogja a diákok képviselőit, és él a közoktatási törvényben biztosított jogaival. Jogai:

- a színvonalas diákélet kialakítása;
- a működéshez és programjához a pénzügyi háttér biztosítása;
- a diákönkormányzat tagjainak továbbképzése, tapasztalatok átadása;
- a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás diákönkormányzatokkal, diákszervezetekkel;
- a diákönkormányzat munkájáról való rendszeres tájékoztatás.

A diákönkormányzat szervezeti felépítése:

- diákközgyűlés;
- képviselő-testület (KT);
- munkacsoportok;

- diák-önkormányzati elnök.

A DÖK szerveinek működése

Diákközgyűlés:

A diákközgyűlés a legfőbb döntési szerv, melyben szavazati joggal részt vehet bármelyik diák, meghívottként, tanácskozási joggal részt vehet a tantestület bármely tagja, akit az adott ügy érint. A közgyűlést évente legalább egyszer össze kell hívni, gyűlésük nyilvános, de zárt is lehet. Határozatait nyílt szavazással, egyszerű többséggel hozza meg (50+1 fő részvételével határozatképes). A közgyűlés fogadja el a képviselő-testület éves beszámolóját.

A képviselő-testület:

A képviselő-testület illetékes a diákönkormányzat működését érintő bármely kérdésben. Működésében a közgyűlés határozatai irányadók. Munkáját éves munkaterv alapján végzi.

Jogai:

- döntési jog (saját működésében, szervezésében, tisztviselők megválasztásában, a diáknap programjáról, saját tájékoztatási rendszeréről);
- egyetértési jog (ünnepélyek rendjében, hagyományok ápolásában, jutalmazásban, fegyelmező intézkedésekben, a házirend esetében);
- véleményezési jog (az intézménnyel kapcsolatos és a tanulókat érintő bármely kérdésben).

A képviselő-testület egy választott tagja képviseli a diákönkormányzatot az iskolavezetés és a külső szervek felé.

Munkacsoportok:

Segítik a DÖK-öt feladatainak elvégzésében.

Tagjai lehetnek diákok, tanárok, külső segítők.

A munkacsoport a csoportvezető segítségével maga állapítja meg tevékenységének szabályait. Alkalmanként a csoportvezető a diákelnöknek számol be munkájukról.

Diákelnök:

- a diákelnök képviseli a diákönkormányzatot a tantestület és más fontos szervek felé;
- szervezi és koordinálja a képviselő-testület munkáját és a munkacsoportok működését;
- személyesen felel a diákönkormányzat egész működéséért.

Megbízatása egy évre szól, a diákelnök a munkájáról a képviselő-testületnek számol be.

A diákképviselőket a diákközgyűlés, a munkacsoportok vezetőit a diákelnök mentheti fel a képviselő-testület véleményének figyelembe vételével.

A diákelnököt a képviselő-testület és a közgyűlés hívhatja vissza írásos indoklással és 2/3-os többséggel.

A visszahívott, leváltott tagok helyett újak választhatók a rendes választásra vonatkozó szabályok szerint.

A DÖK gazdálkodása

A Diákönkormányzat saját vagyonával gazdálkodhat az alábbi forrásokból: iskolai támogatás, pályázati támogatások. A gazdasági ügyek intézését a gazdasági felelős végzi. Az önkormányzat vagyonának felhasználását a DÖK elnöke engedélyezi az érvényes költségvetésük alapján.

A DÖK kapcsolattartása

A Diákönkormányzat kapcsolatait maga határozza meg. Kapcsolatot tarthat:

- a tantestülettel;
- más diákszervekkel;
- DÖK segítő szakértőkkel;
- támogatókkal.

2.7. A tanulóknak az intézményi döntés folyamatában való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az osztályok és a tanulócsoportok egy tanévre az osztályok tanulóinak javaslatai alapján, 1 fő diákképviselőt választanak az Iskolai és a Kollégiumi Diákönkormányzatba.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint
- amennyiben az intézményben működik, a nevelési-oktatási intézményen belül működő tájékoztatási rendszer szerkesztősége tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

2.8. A kapcsolattartás formái

Az iskola kitűzött nevelési céljait csak a szülőkkel való folyamatos együttműködéssel, az értékrendek összehangolásával érheti el. Ehhez társul a tanulók érdekeinek, érdeklődésének figyelembevétele. Kapcsolattartásunk a kölcsönös bizalmon és tájékoztatáson alapul. Közös munkánk intézményes formái: az iskolaszék, a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat. Természetesen nélkülözhetetlen a mindennapi nevelőmunkában megnyilvánuló kapcsolattartás, mely elsősorban az osztályfőnöki tevékenységen keresztül valósul meg.

Az együttműködés alapvető formája

A szülők részéről:

- véleménynyilvánítás, javaslattétel, együttműködő magatartás,
- a problémák megbeszélése, közös megoldások keresése,
- szponzori és alapítványi támogatás.

Iskolánk részéről:

Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásáról,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,

- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.).

Családlátogatás

Feladata a diák életterének megismerése, tájékozódás életviteléről, szokásairól, a családi körülményeiről. A látogatás lehetőséget nyújt az egyéni problémák megbeszélésére, tanácsadásra.

Egyéni beszélgetések

Az osztályfőnök, szaktanár egyéni beszélgetést kezdeményezhet a szülővel - természetesen ez a jog a szülőt is megilleti - a tanulóval kapcsolatban felmerült problémák megbeszélésére.

Iskolai SZMK

Az egész iskolai közösséget érintő témákban tartanak megbeszéléseket az egyes osztályokat képviselő szülők.

Nyílt nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy az Intézményi Székkel.

Fontosnak tartjuk a közösségek közötti kommunikáció fejlesztését, amelyek partnereink elégedettségét növelik összhangban pedagógiai célkitűzéseinkkel.

2.8.1. Kapcsolattartás az oktatókkal

- havonta munkaközösségi értekezletek tartása;
- szükség esetén, de félévente legalább egy alkalommal nevelőtestületi értekezlet tartása;
- team-munka erősítése (az intézményi célok elérése érdekében; projektek; pályázatok stb.);
- oktatói testületi kirándulások.

2.8.2. Kapcsolattartás a tanulókkal

- A munkaközösségi és nevelőtestületi értekezleteken felmerült a tanulókat érintő ügyekről az osztályfőnökök és a csoportvezető nevelőtanárok tájékoztatják az érintett tanulókat;
- A tanulókat az intézmény életéről, az intézmény munkatervéről, illetve az aktuális feladatokról az intézmény igazgatója, a diákönkormányzatok vezetői és az

osztályfőnökök tájékoztatják: az igazgató évente legalább egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzatok vezetőségének ülésén; a diákönkormányzatok vezetője havonta egyszer a diákönkormányzatok vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságán keresztül; az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban és írásban) tájékoztatják.
- A diákok vélemény-nyilvánítási, egyetértési, javaslattételei, döntési jogait a jogszabályokban meghatározottak szerint gyakorolhatják. Kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az intézmény vezetésével, a nevelőtestülettel, a tanárokkal és az Intézményi Székkel. A DÖK vezetői részt vesznek az Intézményi Szék munkájában, a kibővített intézményvezetői értekezleteken.
- Pálóczi-napok, diáknap szervezése az intézményben;
- Tanár-diák sportrendezvények, osztálykirándulások szervezése.

2.8.3. Kapcsolattartás a szülőkkel

- A szülőket az intézmény egészének életéről, az intézmény munkatervéről, az aktuális feladatokról az igazgató és az osztályfőnökök tájékoztatják: az igazgató legalább félévente egyszer a Szülői Munkaközösség ülésén vagy a szülői értekezleten; az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
- A szülők és a pedagógusok együttműködésének fórumai az előzőkben ismertetett: szülői értekezlet; fogadó óra; családlátogatás; nyílt nap; írásbeli tájékoztató.

2.8.4. Kapcsolattartás az intézmény partnereivel

- A partnereket az őket érintő kérdésekről az intézmény képviselője, illetve a kijelölt kapcsolattartó útján tájékoztatjuk.
- A kapcsolattartás személyes, telefonon, e-maileken, illetve postai levelezés útján valósul meg.
- Az együttműködés kiterjedhet többek között a tanulók fogadására, látogatásokra, programok közös szervezésére, a gyermekek védelmével, hátrányos helyzetük leküzdésével, esélyegyenlőségük növelésével kapcsolatos tevékenységekre.

2.9. A felvétel és átvétel szabályai

2.9.1. A felvétel szabályai, eljárásrendje

Az iskolába lépés

Az iskolánkba történő jelentkezés az általános iskolai jelentkezési lap elküldésével automatikusan történik.

A tanuló felvételéről való döntés a felvételi pontok számításával történik. Az elérhető maximális felvételi pontszám 100 pont, amely teljes egészében a hozott pontokból tevődik össze. A 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi eredményei alapján magyar irodalom, magyar nyelv, matematika, történelem és idegen nyelv tantárgyakból (helyettesítő tantárgyak sorrendje: földrajz, biológia, fizika) az érdemjegyek megkétszereződnek és összeadódnak. A végleges felvételi rangsort a felvételi pontszám alapján állapítjuk meg.

Sikeres felvétel esetén, a beiratkozáshoz a tanulónak rendelkeznie kell érvényes bizonyítvánnyal, mely tanúsítja az általános iskola 8. osztályának elvégzését, valamint az előírt egészségügyi alkalmassággal.

Amennyiben a tanuló felvételét az iskola elutasítja, felülbírálati kérelemmel lehet fordulni – az iskola igazgatóján keresztül – az intézmény fenntartójához, az elutasítás kézhez vételétől számított 15 napon belül.

A magasabb osztályba lépő, valamint az évfolyamot ismétlő tanulókat nem kell újból beírni.

2.9.2. Az átvétel szabályai, eljárásrendje

Az átvétel feltétele

A képzési rendszerünkbe belépni kívánó tanulók átvételéről az igazgató dönt. Tanuló átvételére a tanév közben abban az esetben van lehetőség, ha a jogszabályban előírt létszámok lehetőséget biztosítanak erre. Az átvételhez a tanuló év végi, vagy félévi bizonyítványát be kell mutatni. Kiskorú tanuló átvételét szülő és tanuló együtt kérheti írásban. Különböző iskolatípusokból történő átvétel különbözeti vizsga letételéhez kötött, abban az esetben, ha van olyan tantárgy, amelyet a tanuló nem tanult a korábbi iskolájában. A különbözeti vizsgát egy hónapon belül köteles a tanuló letenni. Indokolt esetben az igazgató hosszabb felkészülési időt is engedélyezhet.

Az átvételt az igazgató helyhiány miatt azonnal megtagadhatja.

2.10. A tanulmányok alatti vizsgák, az alkalmassági vizsga szabályai, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei

2.10.1. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Az osztályozó vizsga tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) az adott tantárgyat tanító szaktanár/szaktanárok minden tanév október 15-éig készítik és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozzák.

A tanulmányok alatti vizsgák tervezett ideje: 20/2012. EMMI- rendelet, 65.§ (1)

A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A tanulmányok alatti vizsgák részletes szabályait az intézményünk Vizsgaszabályzata tartalmazza.

2.10.2. Az alkalmassági vizsga szabályai

A szakközépiskolai szakmai képzésben való részvétel feltétele az egészségügyi alkalmasság. Az egészségügyi alkalmasságot az iskolaorvos állapítja meg. Az egyes szakképesítések esetén a tanulókat az iskolába történő jelentkezéskor tájékoztatjuk az alkalmasság feltételeiről, valamint az ezzel kapcsolatos teendőikről. A szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiben meghatározott egészségügyi alkalmasság a választott szakképesítés megkezdésének feltétele.

2.10.3. A szóbeli felvételi vizsga követelményei

Iskolánk a hozzánk jelentkezők számára szóbeli felvételi vizsgát nem szervez.

2.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának iskolai terve

Elsősegélynyújtó hely és személy kijelölése

A kollégiumban az orvosi szoba, a főépületben a titkárság előtt található előtér az elsősegélynyújtásra szolgáló helyiség. Ezen helyeknél kihelyezésre került az „Elsősegélynyújtó hely” figyelmeztető tábla, és mellette szerepel az elsősegélynyújtó neve.

Mind a kollégiumban, mind a főépületben egy-egy fő elsősegélynyújtó személyt nevez ki az intézmény vezetője.

Elsősegélynyújtónak olyan munkavállalót kell kijelölni, aki a munkaidő nagy részében az adott munkaterületen tartózkodik, továbbá alkalmas a feladat ellátására, és tanfolyamon a szükséges ismereteket megszerezte. Azaz, aki:

- elsősegély-nyújtási ismeretekből - szakmai képzés keretében, a foglalkozás- egészségügyi szervezet (orvos) egyetértésével elsősegély-nyújtásra jogosító módon - kiképzett, oktatott és vizsgázott,
- oktatási intézményeknél - az elsősegély-nyújtási ismeretek megszerzése céljából - szervezett tanfolyamokon vizsgát tett.

A két évnél régebben vizsgázott személy akkor minősül kiképzettnek, ha a részére az ismeretfelújító oktatás (továbbképzés) folyamatosan megtörtént.

A munkahelyi elsősegély-nyújtással kapcsolatos képzés és továbbképzés költségei a munkáltatót terhelik.

Az elsősegélynyújtók személyéről a munkavédelmi megbízott nyilvántartást vezet.

Az elsősegélynyújtó felszerelés

Mindkét épületben, továbbá a mezőgazdasági tanműhelyben az ott foglalkoztatott létszámnak megfelelő nagyságú és állandóan feltöltött – MSZ 13553 szabványnak megfelelő - mentőládát kell készenlétben tartani. Ennek megfelelően II. kategóriájú elsősegély-felszerelés (mentőláda), továbbá a kollégium orvosi szobájában egy hordágy is elhelyezésre kerül.

A hordágyat és mentőládákat úgy kell elhelyezni, hogy szennyeződéstől védett helyen és szükség esetén könnyen elérhető legyen.

Az elsősegélynyújtó felszerelés beszerzése, karbantartása, valamint az elhasznált, lejárt vagy használhatatlanná vált eszközök azonnali pótlása a gondnok jelzése alapján az iskola gazdasági vezetőjének a feladata. A felszerelés beszerzését úgy kell megtervezni, illetve végrehajtani, hogy a munkaterület még átmenetileg se legyen ellátatlan. Az elsősegélynyújtó felszereléseket, eszközöket a munkavédelmi szemlék alkalmával ellenőrizni kell.

Elsősegélynyújtás

Az elsősegélynyújtásra szoruló személyt lehetőleg a kijelölt elsősegélyhelyen kell ellátásban részesíteni. Ha az ellátásra szoruló személyt az állapota miatt nem lehet az elsősegélyhelyre juttatni, a kiképzett elsősegélynyújtót alkalmas módon (pl. telefonon, személyesen) értesíteni kell a szükséges beavatkozásról. Az értesítés vételekor az elsősegélynyújtó köteles az őt tájékoztató személyt utasítani a megérkezéséig teendő intézkedésekre.

Az elsősegélynyújtást a munkahelyen kijelölt vagy a leghamarabb elérhető kiképzett elsősegélynyújtó köteles elvégezni, de szükség esetén minden munkavállaló köteles képességeinek és ismereteinek megfelelően az azonnali elsősegélyre szoruló személyt ellátásban részesíteni.

Gondoskodni kell a veszélyforrás megszüntetéséről (pl. az elektromos berendezés feszültségmentesítése, gázömlésnél a gáz elzárása, ajtók és ablakok kinyitása, mérgező anyaggal szennyezett ruházat levétele).

Az elsősegélynyújtó köteles az elsősegélynyújtás után:

- ha a sérült járóképes, orvosi ellátása végett szakrendelésre küldeni;
- ha járóképtelen, orvoshoz (gyógyintézetbe) szállíttatni.

Az elsősegélynyújtást, a sérült állapotát az elsősegélynyújtó köteles az ellátásban részesített munkavállaló közvetlen munkahelyi felettesének és a munkavédelmi megbízottnak bejelenteni.

Munkabalesetnél az elsősegélynyújtás és az esetleg szükséges műszaki mentés érdekében a helyszínt csak a mentéshez indokolt mértékben szabad megváltoztatni.

Az elsősegélynyújtás kivitelezése során a szakszerű ellátás megtételét követően írásban rögzíteni kell az eseményt a Munkahelyi baleseti naplóban. A feljegyzés az alábbiakat kell, hogy tartalmazza:

- a sérült/beteg neve, születési dátuma, anyja neve, TAJ-száma
- az esemény rövid leírása
- az alkalmazott elsősegély rögzítése, pontos dokumentálása
- intézkedések
- az ellátást végző neve, elérhetősége

Az elsősegélynyújtás tényéről, a sérült állapotáról az elsősegélynyújtó köteles az ellátásban részesített munkavállaló közvetlen munkahelyi felettesét értesíteni.

Ha szükségessé válik a beteg mentőknek vagy orvosnak történő átadása, akkor az elsősegélynyújtónak feladata tájékoztatni az ellátás részleteire kiterjedően az átvevő egészségügyi szakembert.

A szervezeti egységek esetében az elsősegélynyújtók létszámát úgy kell meghatározni, hogy együttesen értékelni kell

- a szervezeti egységnél zajló munkafolyamatok veszélyességi kockázatát,
- az egy időben várhatóan jelenlévő munkavállalók és tanulók maximális számát,
- a munkavégzés helyeül szolgáló épületek adottságait,

Az elsősegélynyújtók számának elegendőségéről és a kijelölt helyiség megfelelőségéről az intézmény munkavédelmi előadója győződik meg.

Az elsősegélynyújtó képzés minimális tárgyi feltételei

- köztűzhez, sebellátáshoz, törésrögzítéshez szükséges anyagok MSZ I-IV. mentődoboz tartalmának megfelelően,
- hordágy, alkalmi mentéstechnikai eszközök
- oktatástechnikai eszközök,
- szemléltető anyagok, eszközök, plakátok,
- oktatási segédletek

Az elsősegélynyújtás szakmai ismeretanyaga

- Az elsősegélynyújtás helye a társadalomban és munkahelyeken
- A biztonság szavatolása az elsősegélynyújtásban
- A helyszín felmérésének jelentősége és módja
- Az eszmélet megítélése, eszméletlenség
- Az átjárható légutak biztosítása, légzés vizsgálata
- Mentőhívás

- Alapszintű újraélesztés
- Légúti idegentest okozta fulladás ellátása
- Sebzések, elsődleges sebellátás
- Vérzések és azok csillapítása
- Rándulás, ficam és csonttörés ellátása (rögzítési technikák)
- Égési sérültek ellátása, áramütés
- A szív táji panaszok, cukorbetegség, allergiás reakciók ellátása
- Agyi vérellátási zavarok, epilepszia
- Sokk felismerése és ellátása
- Mérgezések, vegyi sérülések
- Betegfektetés, mozgatás
- Munkahely szerinti speciális elsősegélynyújtás

Számonkérés: szimulált gyakorlati helyzet megoldása 2 tagú vizsgabizottság előtt.

Az elsősegélynyújtó továbbképzésen való részvétel éves tervezését a munkavédelmi felelőssel, továbbá az érintett szervezeti egységek vezetőivel egyeztetve készítjük el.

A továbbképzés sikeres elvégzését a kijelölt oktatási szervezet igazolja, melyről igazolást állít ki és ad át a résztvevőknek.

Az elsősegélynyújtásra kijelölt helyiségekben el kell helyezni a mentéshez szükséges fontosabb telefonszámokat.

Ha a kiképzett elsősegélynyújtó bármely ok miatt nem érhető el, az elsősegélyre szoruló személy, vagy az esetet legelőször észlelő személy köteles haladéktalanul mentőt hívni és az elsősegélyt megkezdeni.

3. Egészségfejlesztési program

A program célkitűzései:

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményünkben eltöltött időben minden diák részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az iskolánk mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. Az egészségfejlesztés és annak egyik megvalósulási formája a korszerű egészségnevelés a tanuló és a szülő részvételével az egészségi állapot erősítésére, fejlesztésére szolgál. A mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
  - a mindennapos testmozgás,
  - a testi és lelki egészségfejlesztése,
  - a viselkedési függőségek,
  - a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
  - a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
  - a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
  - a személyi higiéné
- területére terjednek ki.

További egészségnevelési feladatok:

- higiénés magatartásra nevelés,
- egészséges mozgásfejlődés biztosítása,
- betegségek elkerülésére, egészség megóvására nevelés
- krízis prevenció,
- harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés,
- családi életre, társsá-, szülővé válásra nevelés.

Az egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait. Arra törekszünk, hogy a teljes körű egészségfejlesztési program koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon valósuljon meg.

Az iskolánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek, tanuló esetében a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

Az egészségfejlesztési programot az iskolavezetés által felkért oktatók az iskola-egészségügyi szolgálat munkatársainak közreműködésével készítették el:

- gyermek és ifjúságvédelmi felelős
- diákönkormányzatot segítő oktató
- testnevelés szakos oktató
- biológia szakos oktató

A program megvalósításának feltételei:

Iskolán belüli személyi feltételek:

Biztosítani kell az iskolavezetés, a nevelőtestület, a diákok és a szülők támogatását a program megvalósításához (erkölcsi, szervezési, pénzügyi szempontból).

Egészségfejlesztő csoport tagjai:

- Iskola igazgatója – vagy megbízottja,
- Osztályfőnökök,
- Testnevelő,
- Iskola-egészségügyi szolgálat (iskolaorvos – védőnő),
- Gyermek és ifjúságvédelmi felelős,
- Diákönkormányzatot segítőpedagógus,

Iskolán kívüli személyi feltételek, kapcsolatok:

- Iskolaorvos, védőnő,
- Szülői munkaközösség,
- Gyermekjóléti szolgálatok (nevelési tanácsadók, családsegítők),
- ANTSZ megyei intézményeinek egészségfejlesztési szakemberei,
- Rendvédelmi szervek,
- Kábítószerügyi egyeztetőforumok (drogambulancia)

A program megvalósításának tárgyi feltételei:

- Jól felszerelt, világos osztálytermek,
- Audiovizuális eszközök,

- Rendezett udvar

A program megvalósításának szinterei:

Tanórai keretek:

Minden egyes tanóra lehetőséget nyújt arra, hogy az egészségnevelés témái előforduljanak. A képzés területén – mind a mezőgazdasági, mind az élelmiszeripar szakmacsoport esetén – a tantárgyi struktúrába minél szélesebb körben legyenek beépítve az egészségnevelés és a környezeti nevelés alapelvei. A teljesség igénye nélkül néhány lehetőség:

Tanórán kívüli keretek:

- Egészség hét;
- tanulmányi kirándulások;
- országos programokon és versenyeken való részvétel;
- szakmai nap a mezőgazdasági szakmacsoport szervezésében;
- iskolaújság létrehozása, amelyben megjelennek diákjaink témához kapcsolódó írásai;

Egyéb lehetőségek:

Iskola egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, iskolafogászat)

Fő feladata a prevenció. Az év eleji szűrésekkel, vizsgálatokkal diagnosztizálni az előforduló tüneteket, problémákat és a szükséges terápia mielőbbi alkalmazása. Rendszeres konzultáció osztályfőnökkel, szülővel, testnevelővel. Kapcsolattartás házi orvos és iskolaorvos között.

Szülői munkaközösség

A program megvalósításának egyik fontos szintere az *Szülői Munkaközösség*, hisz a szülők aktív részvétele, tevőleges segítése, együttgondolkodása a siker záloga.

Diákönkormányzat

A tanév elején és a tanév közben rendszeres konzultáció a diákok képviselői és a testnevelő tanár között a tanévi tömegsportok és egyéni testmozgásvezetési lehetőségek koordinálása.

A program megvalósítása

Konkrét állapotfelmérés.

Egészségi állapot teljes körű felmérése (a 9. évfolyamon) az iskola tanulói között

Meg kell állapítani:

- a mentálisan veszélyeztetettek körét (pl. magatartászavar, beilleszkedési nehézségek);
- a krónikus betegek, súlyos vagy kisebb mértékben fogyatékosok körét (pl. cukorbetegség, allergiák);
- az egészséget károsító, kialakult vagy kialakulóban lévő szokásokat (pl. dohányzás, alkoholfogyasztás, mértéktelen tv nézés, rossz táplálkozási szokások);
- az egészséget várhatóan veszélyeztető tényezőket (pl. túlsúly, tartáshiba, mozgásszegény életmód, családi halmozódás egyes betegségeknél).

A szűrés eredményei alapján követőrendszert kell kidolgozni az érintettek tanulmányi idejére (3-5 év).

Az azonos módon veszélyeztetettek számára felvilágosító – nevelő tevékenységet kell szervezni (előadások, felvilágosító anyagok kézbeadása, életmód – korrekciós csoportok szervezése).

Az egyes szintereken tervezett módszerek:

Egészségnevelés tanórán

- Magyar nyelv és irodalom: irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékek, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulása.
- Történelem: ismeretek a történelem és a környezetvédelem kapcsolatáról.
- Idegen nyelv: az idegen nyelvű szakirodalom megismerésén keresztül a szakmájukhoz kapcsolódó környezeti problémák tanulmányozása, más országok hasonló problémái nemzetközi felelősség a környezettel szemben.
- Matematika: környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségek.
- Informatika (számítástechnika): használni a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre, a távközlési, informatikai berendezések környezetkárosító hatásainak ismerete.
- Testnevelés: az egészség és a környezet komplexitása, a mozgás és az egészség összefüggése.
- Szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek (9-14. évfolyam): a szakma gyakorlásához kapcsolódó természet és környezetvédelmi ismeretek, higiéniai követelmények, szakmai ártalmak (testi és lelki), balesetek elkerülésének feltételei; a szakmai környezet terhelő hatása, munkafegyelem és technológiai fegyelem.

Prevenció

Iskolánkban az egészségfejlesztés és környezeti nevelés területén kiemelt szerep jut a prevenciós munkának, felmérések készítésének, előadások, rendezvények szervezésének.

A szenvedélybetegségek megelőzésének főbb területei:

Táplálkozás:

- felvilágosító, ismeretterjesztő újságcikkek elhelyezése a faliújságon
- egészségét megszervezése, egészséges ételekkel és italokkal
- táplálkozási totó (a legjobbak jutalmazása)
- dietetikus előadása a helyes táplálkozásról, speciális diétákról
- étlapkészítés
- saláták készítése és kóstolása az iskola tankonyháján
- az egészséget nem károsító, a helyes étkezési szokásokat kialakító, az ideális súly elérését segítő és megtartó diéták megismertetése
- táplálkozási zavarok lelki okainak enyhítése, megszüntetése

Szexualitás és az AIDS:

- Biológia oktatásán és az osztályfőnöki óra keretein belül

Dohányzás:

- Iskolánk egész területén tilos a dohányzás.
- Előadások szervezése meghívott előadókkal.
- Audiovizuális eszközök felhasználásával.
- Sportverseny szervezés.

Drog-prevenció:

Kábítószerrel kapcsolatba került diákjaink aránya az életkor előre haladtával nő. Néhány tanulócsoporthoz 4-5 diák is fogyaszt kábítószerrel hétvégeken, sőt az elmúlt 2-3 évben megjelent a hét közbeni drogfogyasztás is.

A drog-prevencióval kapcsolatos feladatokat előadások szervezésével, kortárs segítők bevonásával, rendőrségi, ifjúságvédelmi szakemberek segítségével folyamatosan jelen van az osztályok életében.

Egyéb függőséget okozó fogyasztási cikkek: Alkohol, energiatital és kávé

Sajnos nemcsak iskolánk fiataljaira jellemző, hogy a tanítási hét során felmerülő nehézségek miatt pótszerekhez nyúlnak! Bár a kávé és az energiatital legális drognak számít, nem lehet a diákok mindennapi itala! Az iskolán belül nem juthatnak ezekhez az élénkítő szerekhez, otthoni, társaságbeli fogyasztásuk bevett napi gyakorlat. Itt a legkisebb a megelőzésben a mozgásterünk, hiszen a szülők, sőt mi tanárok is élünk ezekkel az anyagokkal. Ezért tanórákon, elsősorban a biológia szakos kolléga feladata felhívni a figyelmet az izgatószer használatainak „mellékhatásaira”.

Alkohol:

- Mivel az iskola területén, az iskolai programokon az alkohol fogyasztása és birtoklása is büntetendő, ezért a tanulók baráti körben, szabadidejükben élnek vele.
- Kortársak segítő megerősítésére: hogy alkohol nélkül is van buli.
- A tanórai munka során kiselőadások összeállításával, és prezentációjával inkább magukénak érzik a témát a diákok.

A megvalósítás időintervallumai :

Rövid távú (1 év):

A program elindítása felméréssel. Növekedjen a tömegsportokon való résztvevők száma. Az egészséges táplálkozás feltételeinek megteremtése. Kulturált, ízléses évszaknak megfelelő öltözködés.

Középtávú (3- 4 év):

Tanári továbbképzések. A dohányzók számának csökkentése, kortárssegítők számának növelése. Alkohol problémák számának csökkentése, drog megelőzés.

Hosszú távú (8-10 év)

Átfogó szemléletváltozás

Összehasonlító értékelés:

Folyamatértékelés:

A végrehajtás szakaszában hogyan fogadják a diákok, tanárok, szülők ezt a programot, pl. az egyes rendezvényeken hányan vesznek részt.

Átfogó éves értékelés:

Az éves munka értékelésekor.

Újabb célkitűzések meghatározása:

Az új állapotfelmérés és a középtávú teljesülés tükrében 5-6 évente felülvizsgálat.

4. Oktatási program

4.1. A képzések óratervei

Szakképző iskola (2020. szeptemberétől indított képzések)

A szakképző iskolai képzés keretében a tanulókat a 9-11. évfolyamon a NAT és a kerettantervek követelményeire épülő helyi oktatási program alapján oktatjuk. A képzési idő egyharmadában közismereti, kétharmadában szakmai képzésben részesülnek diákjaink. A közismereti képzés túlnyomó része a 9. évfolyamra helyeződik. A szakmai gyakorlati képzés

a 9. évfolyamon az intézmény tanműhelyeiben, 10-11. évfolyamon a tanműhelyekben, valamint gazdálkodó szervezeteknél, vállalkozóknál valósul meg. A képzés a 9. évfolyamot követően ágazati alapvizsgával, a képzés végén pedig a szakképesítésnek megfelelő szakmai vizsgával zárul.

Képzéseink:

- 4 0810 17 07 – Mezőgazdasági gépész
- 4 0721 05 02 – Édességkészítő
- 4 0721 05 10 – Kistermelői élelmiszer-előállító

Az iskolarendszerű képzésben a képzések óratervei a közismereti képzésre kiadott kerettantervek és a szakmai képzésre kiadott kerettantervek vagy programtervek alapján készült oktatási programnak megfelelően épülnek fel.

A kerettantervek alapján készült oktatási program felmenő rendszerben, fokozatosan kerül bevezetésre. Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi oktatási program alapján folyik az oktatás:

- OP2020: A szakképző iskolában a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendeletet módosító, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet, valamint az e rendelet alapján az EMMI által az OH oldalán közzétett óratervi ajánlás alapján készült helyi oktatási program a szakképző évfolyamok közismereti oktatása számára, amely 2020. szeptember 1-jétől érvényes.

Szakképző iskolai (szakközépiskolai) évfolyamokon

TANÉV	ÉVFOLYAM		
	9.	10.	11.
2022-2023	OP2020	OP2020	OP2020

4.2. A választott közismereti kerettantervek

2020 szeptemberétől alakult át a szakközépiskolai képzés szakképző iskolai képzéssé, és ettől a tanévtől valósulhat meg az intézményben az új szakmajegyzéknek megfelelő mezőgazdasági gépészek és édességkészítők oktatása.

Az alkalmazott közismereti kerettanterveket oktatási programunk jelen fejezete tartalmazza, a szakmai képzések képzési programjait pedig a helyi képzési programunk foglalja magában.

A szakképző iskolai közismereti tantárgyi tanterveket a 1 sz. melléklet tartalmazza.

4.3. A választott kerettantervek megnevezése

2020 szeptemberétől a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendeletet módosító, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet, valamint az e rendelet alapján az EMMI által az OH oldalán közzétett óratervi ajánlás alapján történik a közismereti tantárgyak oktatása

4.3.1. A kerettanterv által meghatározott óraszám feletti foglalkozások (szabad sáv) felhasználása

Valamennyi kerettanterv meghatározza az egyes tantárgyak kötelező minimális óraszámát, ezen felül meghagyja a lehetőséget az intézmények számára, hogy a helyi sajátosságok figyelembevételével mellett meghatározott órakeretben dönthessen a tanórai keretek között oktatni kívánt tartalmakról. Az egyes kerettantervek eltérő mértékű szabad sávot biztosítanak

az iskolák számára. Intézményünk a rendelkezésre álló órakeretet a kompetenciafejlesztés szempontjából prioritást élvező tantárgyak óraszámának növelésére használja fel.

A szabad sáv felhasználása a közismereti kerettantervek esetén

A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendeletet módosító, a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet, valamint az e rendelet alapján az EMMI által az OH oldalán közzétett óratervi ajánlás kerettantervek által biztosított szabad sáv felhasználása:

A közismereti órák eloszlása:

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar – Kommunikáció	2 óra	1 óra	–
Idegen nyelv	2 óra	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	1 óra	–
Társadalomismeret	2 óra	1 óra	–
Természetismeret	3 óra	–	–
Testnevelés*	5 óra	5 óra	5 óra***
Osztályközösség-építő Program	1 óra	1 óra	1 óra
<i>Szabadon tervezhető órakeret**</i>	<i>1 óra</i>	<i>0 óra</i>	<i>1,5 óra</i>
Összesen:	18 óra	11 óra	9,5 óra

* A nemzeti köznevelési törvény értelmében az iskoláknak az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelés óra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek.

** A szabadon tervezhető órakeret felhasználásáról az iskola dönt, így például a digitális kultúra oktatását is beemelheti a helyi tantervébe (ehhez a kerettanterv külön digitális kultúra tantárgyi kerettantervet is ajánl).

*** A szakképző iskola 11. évfolyamán a középfok számára készült testnevelés kerettanterv 11-12. évfolyamának tartalmából lehet választani, a rendelkezésre álló óraszámoknak megfelelően. (Ez nem érvényes a három órára tervezett testnevelés és sport kerettantervre, amely már csak három évfolyamra [9–11.] készült.)

A szabadon tervezhető órakeret évfolyamonként eltérő, amelyet az alábbiak szerint használunk fel:

– 9. évfolyamon:

- Testnevelés tantárgy óraszámának csökkentése a gyakorlati képzésre való tekintettel (-1 óra)
- Matematika tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+1 óra)
- Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+1 óra)

– 10. évfolyamon:

- Testnevelés tantárgy óraszámának csökkentése a gyakorlati képzésre való tekintettel (-2 óra)
- Matematika tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+1 óra)
- Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+1 óra)

– 11. évfolyamon:

- Testnevelés tantárgy óraszámának csökkentése a gyakorlati képzésre való tekintettel (-2 óra)
- Digitális kultúra tantárgy oktatása (+2 óra)
- Pénzügyi- és vállalkozói ismeretek tantárgy oktatása (+1 óra)
- Szakmai oktatás óraszámának növelése (+0,5 óra)

4.3.2. *A testnevelés órák szervezésének elvei*

A nemzeti köznevelési törvény értelmében az iskoláknak az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ennek következtében az iskola a tanulók számára a mindennapi testedzést a kötelező heti 2-5 tanórai testnevelés órán, valamint a szabadon választható délutáni sportfoglalkozásokon biztosítja. A délutáni sportfoglalkozásokat az iskolai diáksportkör és a tömegsport keretében kell megszervezni. Ezekben az iskola minden tanulója jogosult részt venni.

4.3.3. *A tanulók fizikai állapotának mérése*

Az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik. Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi a testnevelés órákon. A felmérés a „Hungarofit teszt” 1+4 motorikus próba elvégzésével történik.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, ezek az eredmények nyilvánosak, a szülő kérésére bármikor hozzáférhetők.

4.3.4. *A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei*

A tanórai foglalkozások szervezése osztálykeretben, illetve csoportbontásban történik. Csoportbontást igényelnek a gyakorlati foglalkozások, ahol a szakképzési törvény előírásainak megfelelően az egy csoportba sorolt tanulók maximális létszáma 16 fő.

Csoportbontást igényel az informatika, illetve számítástechnika oktatása. A csoportokat a szaktanterem befogadóképességéhez igazodva alakítjuk ki a tanév elején.

A nem kötelező időkeret terhére szakköröket, felzárkóztató, fejlesztő és tehetséggondozó foglalkozásokat szervezünk. Ezen kívül minden évfolyamon az idegen nyelv és informatika tantárgyak, valamint a szakközépiskolában a gyakorlati oktatás csoportbontását is ezen órakeret terhére tervezzük. A tanulókat a helyi tanterv nem kötelezi valamely választható foglalkozáson való részvételre. Az iskola a szakköröket, a felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokat, valamint az egyéb iskolai szolgáltatásokat - előzetes felmérés alapján - a tanulók változó igényei szerint szervezi.

A tanulók heti kötelező óraszámára és az osztályok engedélyezett heti időkeret különbözete terhére a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára differenciált fejlesztést biztosító egy-három fős foglalkozásokat szervezünk.

4.3.5. *Az alkalmazott közismereti óratervek*

A képzések óraterveiben együtt jelennek meg a közismereti és a szakképzési kerettantervek, programtervek előírásai.

A képzések komplett óratervét a mezőgazdaság és élelmiszeripar szakmacsoportban, a következő táblázatok tartalmazzák:

Szakképző iskola nappali tagozat (2020. szeptembertől indított képzések)

A 4 0810 17 07 azonosító számú, MEZŐGAZDASÁGI GÉPÉSZ megnevezésű szakképzés közismereti és szakmai programja a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben

TANTÁRGY MEGNEVEZÉSE	1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam			ÖSSZESEN			
	ELMÉLET	GYAKORLAT	*** Összetűgő nyári gyakorlat	ELMÉLET	GYAKORLAT	*** Összetűgő nyári gyakorlat	ELMÉLET	GYAKORLAT	*** Összetűgő nyári gyakorlat	ELMÉLET	GYAKORLAT	*** Összetűgő nyári gyakorlat	ÖSSZESEN (ÓRA)
KÖZISMERETI KÉPZÉS TANTÁRGYAI	36 hét			36 hét			31 hét						
<i>Osztályközösség-építő Program</i>	36	0	0	36	0	0	31	0	0	103	0	0	103
<i>Testnevelés</i>	144	0	0	108	0	0	93	0	0	345	0	0	345
<i>Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom</i>	108	0	0	72	0	0	0	0	0	180	0	0	180
<i>Idegen nyelv * / **</i>	72	0	0	72	0	0	62	0	0	206	0	0	206
<i>Matematika</i>	108	0	0	72	0	0	0	0	0	180	0	0	180
<i>Társadalomismeret</i>	72	0	0	36	0	0	0	0	0	108	0	0	108
<i>Természetismeret</i>	108	0	0	0	0	0	0	0	0	108	0	0	108
<i>Digitális kultúra</i>	0	0	0	0	0	0	62	0	0	62	0	0	62
<i>Pénzügyi és vállalkozói ismeretek</i>	0	0	0	0	0	0	31	0	0	31	0	0	31
Összes közismereti óraszám	648	0	0	396	0	0	279	0	0	1323	0	0	1323
SAKMAI KÉPZÉS TANTÁRGYAI													
<i>Munkavállalói ismeretek</i>	18	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	18
<i>Munkavállalói idegen nyelv</i>	0	0	0	0	0	0	62	0	0	62	0	0	62
***** <i>Általános alapozás</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Általános alapozás - területi alapismeretek</i>	126	0	0	0	0	0	0	0	0	126	0	0	126
<i>Általános alapozás - munka-, tűz- és környezetvédelem</i>	18	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	18
***** <i>Szakmai alapozás GY50%</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Szakmai alapozás - előadások</i>	90	0	0	0	0	0	0	0	0	90	0	0	90
<i>Szakmai alapozás - üzemlátogatások</i>	0	72	0	0	0	0	0	0	0	0	72	0	72
<i>Szakmai alapozás - ágazati tevékenységek</i>	0	126	0	0	0	0	0	0	0	0	126	0	126
<i>Szakmai alapozás - szakosító gyakorlatok</i>	0	126	0	0	0	0	0	0	0	0	126	0	126
<i>Szakmai alapozó ismeretek</i>	0	0	0	72	0	0	0	0	0	72	0	0	72
<i>Fém megmunkálás GY100%</i>	0	0	0	0	126	0	0	0	0	0	126	0	126
<i>Járművezetési ismeretek GY100%</i>	0	0	0	0	36	0	0	0	0	0	36	0	36
<i>Járművezetési gyakorlatok GY100%</i>	0	0	0	0	36	0	0	0	0	0	36	0	36
***** <i>Mezőgazdasági erőgépek GY70%</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Mezőgazdasági erőgépek</i>	0	0	0	72	0	0	47	0	0	119	0	0	119
<i>Mezőgazdasági erőgépek gyakorlat</i>	0	0	0	0	126	0	0	108	0	0	234	0	234
***** <i>Mezőgazdasági munkagépek GY70%</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Mezőgazdasági munkagépek</i>	0	0	0	72	0	0	62	0	0	134	0	0	134
<i>Mezőgazdasági munkagépek gyakorlat</i>	0	0	0	0	126	0	0	217	0	0	343	0	343
<i>Szakmai számítások</i>	0	0	0	36	0	0	31	0	0	67	0	0	67
<i>Mezőgazdasági gépek üzemeltetése GY100%</i>	0	0	0	0	126	0	0	217	0	0	343	0	343
<i>Mezőgazdasági ismeretek</i>	0	0	0	0	0	0	31	0	0	31	0	0	31
<i>Összefüggő szakmai gyakorlat*** GY100%</i>	0	0	0	0	0	140	0	0	0	0	0	140	140
Összes szakmai óraszám	252	324	0	252	576	140	233	542	0	737	1442	140	2319
Összes elméleti és gyakorlati óraszám	252	324		252	716		233	542		737	1582		2319
Elméleti és gyakorlati órák aránya	43,75	56,25		26,03	73,97		30,06	69,94		31,78	68,22		100
ÖSSZESÍTETT ÓRASZÁMOK, ARÁNYOK													
Összes óraszám (elmélet, gyakorlat)	900	324	0	648	576	140	512	542	0	2060	1442	140	3642
Összes óraszám	1224			1224			140			3502			140
Közismereti és szakmai képzés óraszám	Közismereti képzés						1323			Szakmai képzés			2319
Közismereti és szakmai képzés aránya	Közismereti képzés						36,33			Szakmai képzés			63,67

A ,, * "-gal jelzett szakmai idegen nyelv tantárgy esetén választható idegen nyelvek: angol és német

A ,, ** "-gal jelzett tantárgyak csoportbontást igényelnek.

A ,, *** "-gal jelzett tantárgyak tanulónként egyéni szervezést igényelnek.

A 4 0721 05 02 azonosító számú, ÉDESSEGGKÉSZÍTŐ megnevezésű szakképzés
közismereti és szakmai programja a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben

TANTÁRGY MEGNEVEZÉSE	1/9. évfolyam			2/10. évfolyam			3/11. évfolyam			ÖSSZESEN			ÖSSZESEN (ÓRA)
	ELMÉLET	GYAKORLAT	*** Összefüggő nyári gyakorlat	ELMÉLET	GYAKORLAT	*** Összefüggő nyári gyakorlat	ELMÉLET	GYAKORLAT	*** Összefüggő nyári gyakorlat	ELMÉLET	GYAKORLAT	*** Összefüggő nyári gyakorlat	
KÖZISMERETI KÉPZÉS TANTÁRGYAI	36 hét			36 hét			31 hét						
<i>Osztályközösség-építő Program</i>	36	0	0	36	0	0	31	0	0	103	0	0	103
<i>Testnevelés</i>	144	0	0	108	0	0	93	0	0	345	0	0	345
<i>Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom</i>	108	0	0	72	0	0	0	0	0	180	0	0	180
<i>Idegen nyelv * / **</i>	72	0	0	72	0	0	62	0	0	206	0	0	206
<i>Matematika</i>	108	0	0	72	0	0	0	0	0	180	0	0	180
<i>Társadalomismeret</i>	72	0	0	36	0	0	0	0	0	108	0	0	108
<i>Természetismeret</i>	108	0	0	0	0	0	0	0	0	108	0	0	108
<i>Digitális kultúra</i>	0	0	0	0	0	0	62	0	0	62	0	0	62
<i>Pénzügyi és vállalkozói ismeretek</i>	0	0	0	0	0	0	31	0	0	31	0	0	31
Összes közismereti óraszám	648	0	0	396	0	0	279	0	0	1323	0	0	1323
SAKMAI KÉPZÉS TANTÁRGYAI													
<i>Munkavállalói ismeretek</i>	18	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	18
<i>Munkavállalói idegen nyelv</i>	0	0	0	0	0	0	62	0	0	62	0	0	62
<i>Élelmiszerismeret</i>	72	0	0	0	0	0	0	0	0	72	0	0	72
<i>Műszaki alapismeretek</i>	36	0	0	0	0	0	0	0	0	36	0	0	36
<i>Élelmiszervizsgálat GY100%</i>	0	72	0	0	0	0	0	0	0	0	72	0	72
<i>Alapozó gyakorlatok ** GY100%</i>	0	144	0	0	0	0	0	0	0	0	144	0	144
<i>Munkavédelem és higiénia GY50%</i>	0	36	0	0	0	0	0	0	0	0	36	0	36
<i>Állagazati specializáció ** GY100%</i>	0	198	0	0	0	0	0	0	0	0	198	0	198
<i>Édesipari ismeretek</i>	0	0	0	108	0	0	124	0	0	232	0	0	232
<i>Szakmai gépek GY20%</i>	0	0	0	72	0	0	16	0	0	72	16	0	88
<i>Édességkészítés ** GY100%</i>	0	0	0	0	504	0	0	418	0	0	922	0	922
<i>Minőség-ellenőrzés és minőségbiztosítás GY20%</i>	0	0	0	36	0	0	0	31	0	36	31	0	67
<i>Gazdasági és vállalkozási ismeretek</i>	0	0	0	72	0	0	93	0	0	165	0	0	165
<i>Portfólió készítés</i>	0	0	0	36	0	0	31	0	0	67	0	0	67
<i>Összefüggő szakmai gyakorlat*** GY100%</i>	0	0	0	0	0	140	0	0	0	0	0	140	140
Összes szakmai óraszám	126	450	0	324	504	140	310	465	0	760	1419	140	2319
Összes elméleti és gyakorlati óraszám	126	450		324	644		310	465		760	1559		2319
Elméleti és gyakorlati órák aránya	21,88	78,13		33,47	66,53		40,00	60,00		32,77	67,23		100
ÖSSZESÍTETT ÓRASZÁMOK, ARÁNYOK													
Összes óraszám (elmélet, gyakorlat)	774	450	0	720	504	140	589	465	0	2083	1419	140	3642
Összes óraszám	1224	0		1224	140		1054	0		3502	140		
Közismereti és szakmai képzés óraszám	Közismereti képzés						Szakmai képzés					2319	3642
Közismereti és szakmai képzés aránya	Közismereti képzés					36,33	Szakmai képzés					63,67	100

A „*“-gal jelzett szakmai idegen nyelv tantárgy esetén választható idegen nyelvek: angol és német

A „**“-gal jelzett tantárgyak csoportbontást igényelnek.

A „***“-gal jelzett tantárgyak tanulónként egyéni szervezést igényelnek.

4.4. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi oktatási programja alapján. A taneszközök kiválasztásánál fontos szempont, hogy az eszközök szolgálják a tevékenységközpontú, kommunikatív oktatást.

A műveltségterületek sajátosságaihoz igazodva a taneszközök minden fajtája megjelenhet, de természetesen a nyomtatott eszközök (tankönyv, munkafüzet, stb.) túlsúlya megmarad.

Az iskola a tankönyvjegyzékről a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz, a szakképzési kerettantervi tantárgyhoz, a szakképző iskolai programtervi tantárgyhoz, a tanított

modulhoz, tanulási eredményhez, tudásemlehez, témakörhöz, a tankönyvvé nyilvánított könyvek közül választ.

Az iskolai tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulóinak várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni. Az iskolai tankönyvrendelést oly módon készíti el, hogy a tankönyvtámogatás, a tankönyvkölcsönzés, a tankönyv tanórán kívüli elhelyezése az iskola minden tanulója részére biztosítsa a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét.

A tankönyvválasztás elvei iskolánkban:

- csak olyan könyvet, digitális tananyagot vagy más információhordozót rendelünk meg, melyet tankönyvvé nyilvánítottak és felvettek a hivatalos tankönyvjegyzékbe. Fontos, hogy a választott tankönyv NAT- és kerettanterv-kompatibilis legyen;
- minden tankönyvtámogatásra jogosult tanulónak biztosítani tudjuk a tankönyvellátást az iskolai könyvtárból történő tankönyvkölcsönzéssel, a tanulószobán elhelyezett tankönyvekhez való hozzáféréssel;
- a tanuló számára a szaktanárok által kijelölt tankönyv- és taneszközcsomag anyagi vonzata szülői jóváhagyást igényel, megrendelés kizárólag írásos szülői beleegyezéssel adható le;
- a felhasznált papír és más anyagok jó minőségűek, tartósak legyenek;
- a tankönyv megfelelő tipográfiával, betűformával, betűmérettel, kiemelési rendszerrel rendelkezzen;
- színalkalmazása, olvashatósága, nyomása megfelelő legyen;
- a tankönyv ábra- és képanyaga megfelelő segítséget kell, hogy nyújtson az előzetes ismeretek aktiválásához, az információk rendszerezéséhez, jelenségek összehasonlításához, folyamatok, összefüggések, problémák megértéséhez, valamint a tanulók értékre neveléséhez;
- fontos szempont a választásnál, hogy a tankönyv kérdései, feladatai megfelelő feltételeket biztosítsanak a tanulási célokban meghatározott projektalapú, problémamegoldó, ismeretszerző és ismeretalkalmazási készségek és képességek fejlesztésére;
- a tényleges tankönyvi ismeretanyagot bemutató szövegek a tanulók életkorából következő fejlettségi szintnek megfelelő mondatszerkesztéssel, szóhasználattal rendelkeznek;
- a tankönyvnek tartalmaznia kell a tananyagban tárgyalt tudományos szakszavak, szakkifejezések, a mindennapi nyelvben nem használatos kifejezések rövid értelmezését;
- legyen alkalmas a differenciált foglalkozásra és motiválja a tanulót;
- a műveltségterületek koncentrációja a tankönyv tartalmi struktúrájában és tárgyalt ismeretanyagában egyaránt meg kell, hogy jelenjen.

4.5. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Általános elvek:

- az egészségügyi és környezettudatosság kiépítése;
- ismeretek közlése, pontosítása a testi és lelki egészségről, bolygónk környezeti válságjelenségeiről;
- konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit;

- az egyéni képességek kiteljesítése;
- a beállítódások és a magatartás megváltoztatása;
- környezeti változások meglátása és megértése (fizikális és szociális)
- természet és embertisztelő szokásrendszer kialakítása;
- felelősségtudat embertársaik, a mikro- és makrokörnyezetük iránt – a kölcsönös függőség megértése;
- a belső késztetések esztétikai, érzelmi, erkölcsi megalapozása;
- a szokásrendszerek elmélyítése intellektuális és érzelmi hatások által;
- az ökológiai gondolkodás, a környezettudatos szemlélet, a holisztikus és globális szemléletmód kialakítása;
- az élet minőségi alkotóinak keresése, a fogyasztás ne legyen életcél, helyette az életminőség kerüljön előtérbe;
- az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata;
- a helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések, problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség fejlesztése;
- a globális összefüggések megértése;
- létminőség választásához szükséges értékrendek, viselkedési normák kialakítása;
- a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése;
- felkészülés a felelősségteljes és örömteli párkapcsolatra és szexuális életre, családi harmóniára, gyermeknevelésre;
- figyelmet kell fordítani a felnőtté válás buktatóira;
- legyenek tisztában a fogyasztóvédelmi és bűnmegelőzési ismeretekkel;
- ismerjék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola, a közlekedés és a veszélyes anyagok – leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit;
- tudatos hulladékkezelés;
- rá kell ébreszteni a tanulókat a sport, a mozgás fontosságára, szükségességére;
- meg kell éreztetni velük a siker örömét, a küzdelem okozta kellemes fáradtságot és elégedettséget,
- a pedagógus életvitele mindig legyen példa a fiatal számára.

Konkrét célok az egészségfejlesztés területén

Egészségi állapot teljes körű felmérése minden évfolyamon évente egyszer

Meg kell állapítani:

- a mentálisan veszélyeztetettek körét (pl. magatartászavar, beilleszkedési nehézségek);
- a krónikus betegek, súlyos vagy kisebb mértékben fogyatékosok körét (pl. cukorbetegség, allergiák);
- az egészséget károsító, kialakult vagy kialakulóban lévő szokásokat (pl. dohányzás, alkoholfogyasztás, mértéktelen tv nézés, rossz táplálkozási szokások);
- az egészséget várhatóan veszélyeztető tényezőket (pl. túlsúly, tartáshiba, mozgásszegény életmód, családi halmozódás egyes betegségeknél).

A szűrés eredményei alapján követőrendszert kell kidolgozni az érintettek tanulmányi idejére (3-5 év).

Az azonos módon veszélyeztetettek számára felvilágosító – nevelő tevékenységet kell szervezni (előadások, felvilágosító anyagok kézbeadása, életmód – korrekciós csoportok szervezése).

Komfortérzet javítása

Átvizsgálva az iskola helyiségeit és környezetét, meg kell találni azokat a lehetőségeket, amelyek kis költségráfordítással is javítják a tanulók közérzetét.

Ilyen lehetőség például:

- ivókút az elméleti oktatási épületben,
- a tanítási időben várakozó tanulók részére kulturált elhelyezés,
- több pad az udvaron;
- parkosítás,
- fásítás az iskola udvarán és a főút melletti kerítés szakaszon;
- még több szemetes elhelyezése a már meglévők mellé;
- a mosdók, WC-k tisztasága.

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztésnek egy olyan folyamatnak kell lennie, amelynek során a teljesség igényével kell megjeleníteni az optimális állapot felé vezető utat.

Táplálkozás

Hazánkban kiemelkedően magas a szív- és érrendszeri, valamint a daganatos betegek száma, ami nagy arányban csökkenthető a helyes táplálkozással. Egy gyermek étkezése a fejlődő szervezet igényei miatt különös gondot követel. Legfontosabb az elméleti ismeretek megléte, az iskolai étkeztetés milyensége. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt magas a túlsúlyos fiatalok aránya, ez azonban ma már vetekszik az alultápláltság kérdésével. A súlynövekedés a serdülőkor éveiben fokozódik, erre is gondolni kell. Jó lenne elérni, hogy minden fiatal jusson olyan táplálékhoz, amire szüksége van: mind mennyiségében, mind minőségében.

Módszerek:

- felvilágosító, ismeretterjesztő újságcikkek elhelyezése a faliújságon
- egészségét megszervezése, egészséges ételekkel és italokkal
- táplálkozási totó (a legjobbak jutalmazása)
- Az iskolában olyan ital és étel automaták kihelyezése, ami által elérhetővé válnak diákjaink számára szendvicsek (akár teljes őrlésű áruk), ásványvizek, tejtermékek, gyümölcslevek stb.
- dietetikus előadása a helyes táplálkozásról, speciális diétákról
- étlapkészítés
- saláták készítése és kóstolása az iskola tankonyháján
- az egészséget nem károsító, a helyes étkezési szokásokat kialakító, az ideális súly elérését segítő és megtartó diéták megismertetése
- táplálkozási zavarok lelki okainak enyhítése, megszüntetése

Mindennapos mozgás

Az egészséges nemzedék felnevelése érdekében megfogalmazott alapvető követelmény minden tanuló számára, hogy az alkalmazás szintjén rendszeresen műveljék mindazon tanult tevékenységformákat, amelyekről tudják, hogy az egészség megőrzésében meghatározó szerepük van. Egyszerűbben fogalmazva: rendszeresen végezzenek testedzést. Ennek területei lehetnek a tömegsport, a szabadidős sportfoglalkozások, a sportegyesületi edzések, valamint az öntevékeny testedzés. A mozgáskultúra fejlesztése érdekében állandóan növelni kell a motorikus képességek színvonalát (erő, gyorsaság, állóképesség), hogy lehetővé váljon az atlétika, torna, sportjátékok, küzdősport, úszás ismereteinek elsajátítása a teljesítőképes tudás szintjén. Ki kell alakítani a tanulóknál a cselekvésbiztonság érzését, mely a fejlett mozgáskultúra eredményeként hozzájárul ahhoz, hogy a rendszeres fizikai aktivitás beépüljön életvitelükbe. Így diákjaink a természet egészségfejlesztő tényezőinek együttes hatásával életigenlő, az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé válnak. Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás fiatalok felénél diagnosztizálható valamilyen rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetők. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapos testmozgásra. Célunk az, hogy a fiatalok életelemévé váljon a mozgás, mert ez egészséges fejlődésük elengedhetetlen feltétele.

Gyors, látványos javulásra nem számíthatunk, az apró eredményeket is meg kell becsülni, és akkor talán a mostani gyerekek gyermekei már fittebbek, egészségesebbek lesznek.

Tervezet a fizikai állóképesség növelésére, a rendszeres mozgás igényének kialakításához:

- évfolyam- és iskolabajnokság szervezése (labdarúgás, kosár- és kézilabda, atlétika);
- délutáni és esti aerobic és játékfoglalkozások testnevelő irányításával főként a kollégium lakói és a helyben lakó diákjaink számára;
- sportnapok, diáknapiak szervezése, amelyeken komoly hangsúlyt kap a testmozgás játékos formája, vetélkedők, tanár-diák mérkőzések, stb.

A lelki egészség védelme - személyiség fejlődése

A társadalomban egyre nagyobb számban megjelenő alternatív örömszerzési formákból (dohányzás, alkohol és drogfogyasztás) adódó problémák mind annak a következményei, hogy a teljes egészségi állapothoz oly fontos mentális egészségre, ennek fejlődésére nem fektetnek elég nagy hangsúlyt. Ezen változtatnunk kell. Az egészségfejlesztési terv részévé kell válnia a mentálhigiénés szemléletnek minden lehetséges területen.

Módszerek:

- egészségfejlesztő mentálhigiénés csoport (munkaközösség) működtetése;
- iskolai pszichológus alkalmazása;
- egészségfejlesztő mentálhigiénikus félállásban való alkalmazásával a mentálhigiénés fejlesztés és nevelés megvalósítás: pozitív értékrend, reális énkép, önbizalom, pozitív önértékelés megvalósítása, döntéshozatali, konfliktuskezelői képességek fejlesztése;
- ifjúságvédelmi felelős félállásban való foglalkoztatása;
- az iskola környezetének még igényesebbé tétele: esztétikusabb szemégyűjtők sűrűbb elhelyezése, az osztálytermek rendszeres meszelése, igényes dekorálása;

- Megelőző előadások a káros szenvedélyekről: iskolaorvos, szakorvosok, rendőr, szociális munkás, egészségfejlesztő mentálhigiénikus és iskolai védőnő.
- a szabadidő helyes eltöltésének alternatívái: sportfoglalkozások, irodalmi kör, számítástechnikai diákkör, képzőművészeti csoport...
- célzott akkreditált programok alkalmazása: drog prevenció, dohányzás, játékszenvedélyek, alkohol;

Konkrét célok a környezeti nevelés területén

- az iskola helyiségeinek tisztasága és rendezettsége
- az iskola udvarának, parkjának tisztasága, gondozottsága
- a kapuk környékének tisztasága
- elemgyűjtés
- takarékoság: vízzel, energiával
- több növény a tanterekben és a folyosókon
- az iskola berendezési tárgyainak, eszközeinek állapotmegóvása
- takarítási nap tavasszal és ősszel
- faültetés
- táborozások, kirándulások és túrák
- környezetvédelem jeles napjai

Ökoiskola alapjainak megteremtése

Az emberiség jelenlegi legnagyobb kihívása a környezeti válság. A környezettudatosabb életvitel kialakítása egyre sürgetőbb. Az oktatásban, az iskolafejlesztő munkában a jövő generációjának nevelése során fontos, hogy ezt szem előtt tartsuk. A környezettudatosságra, fenntarthatóságra nevelés során csak akkor lehetünk eredményesek, ha ezek az elvek nem csak a tanításban érvényesülnek, hanem az iskolai élet minden területén, ha a természet megismerése, tanulmányozása és védelme a tanórai foglalkozásokon kívül a szabadtéri programokban is helyet kap.

Iskolánk pedagógiai programjában, a helyi tantervek, illetve az egyes munkaközösségek munkaterveinek kialakításánál is különös gondot fordít a környezettudatosságra, a környezetvédelemre, valamint az iskola fenntarthatóságát célzó nevelési elemek minél szélesebb körben történő alkalmazására.

Alapvető célkitűzések:

- Szemléletformálás, környezettudatosságra nevelés, a fenntartható fejlődés elveinek érvényesítése a napi gyakorlatban.
- Új növendékeink szüleinek bevonása az intézmény ökoiskolai tevékenységébe.
- A környezetkímélő magatartás legyen meghatározó erkölcsi alapelv, egyéni és közösségi szinten egyaránt.
- Alakuljon ki érzékenység környezetünk állapota iránt, ismerjük fel és óvjuk a környezet értékeit.
- Legyen szempont az újrahasznosítás.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Megismerkedjenek azokkal a folyamatokkal, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon felismertetni a

társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit. Megértetni a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.

- Az ökoiskolai tevékenység folyamatos továbbfejlesztése, a tervezett feladatok esetében a megjelölt határidők betartása.

A fenntarthatóság megvalósításának eszközei, módszerei:

- az iskola tevékenységeiről és ezek környezetre való hatásáról évente felmérést készít, mely tartalmazza a tanulók és a nevelőtestület környezettudatosságáról szóló beszámolóját;
- mindennapi működésében kiemelt figyelmet fordít a takarékos energiafogyasztásra, a környezetbarát termékek használatára, az ésszerű anyag-és hulladékgazdálkodásra;
- minden évben elkészíti öko munkatervét az iskolavezetés, a tanárok, az alkalmazottak, a tanulók és a szülők bevonásával;
- az iskola arculata határozottan képviseli a fenntarthatóság, a környezettel harmonikus/környezetbarát, egészséges/ életvitel pedagógiai értékeit, környezettervet készít;
- kapcsolatot tart fenn aktív, a fenntarthatóságért tevékenykedő szervezetekkel;
- oktató-nevelő munkájában kiemelt helyet ad a helyi közösség életéhez kapcsolódó tevékenységeknek, bekapcsolódik a helyi településfejlesztésbe;
- pedagógiai munkája a gyermekek életkorát és egyéni sajátosságait messzemenően figyelembe veszi, sokféle pedagógiai módszert vesz igénybe az öko szemlélet kialakításának érdekében;
- újszerű tanulásszervezési formák/témanapok, témahetek/, pedagógiai műhelymunka az öko csoport vezetésével, belső és külső továbbképzések, tanulás-módszertani foglalkozások, projektpedagógia;
- a szabadtéri tevékenységek állandó részei az iskola helyi tantervének és az iskolai munkatervnek (a szabadtéri programok szervezésének fontos szempontja az egészséges életvitel);
- a diákokat bevonja az őket érintő döntések előkészítésébe;
- a házirend kiemelten foglalkozik az iskolában és környékén lévő természeti és épített értékek védelmével;
- a nevelőtestület jártas a környezetvédelmi, fenntarthatósággal kapcsolatos témák tanításában, módszertanában és ezt alkalmazza is;
- az iskola valamennyi dolgozója példát mutat a diákoknak a környezetbarát szemlélet, az egészséges életvitel tekintetében;
- belső és külső kommunikációs csatornái /honlap, faliújságok, városi újság/ tükrözik az ökoiskolai célokat;
- folyamatosan fejleszti információs bázisát;
- együttműködik más, hasonló szemléletű iskolákkal, kiemelt feladat a partnerkeresés, partnerkapcsolat kialakítása;
- az iskolaépület környékén lévő természetes növényzet változatos és megkímélt állapotát fenntartja, a telepített növényzetet rendszeresen és szakszerűen gondozza tanulók bevonásával;

- fokozott figyelmet fordít a madárvédelemre/madárbarát iskola/, a komposztálásra, a gyógy-és fűszernövények gondozására;
- az iskolai étkeztetés célja az egészséges, tápláló ételek és italok kínálása, ennek érdekében az iskola a környezetkímélő és egészséges áruk vásárlási lehetőségét kell, hogy biztosítsa.

Konkrét feladatok, programok:

- pályázat beadása Ökoiskola cím elnyerésére;
- Őszköszöntő program a szabadban;
- az osztálytermekben és a kollégiumi lakásokban személyes terek berendezése, dekorálás a gyermekek bevonásával, virágosítás;
- zöld sarok létrehozása terráriummal, akváriummal;
- a Természetjáró szakkör beindítása, túrák szervezése;
- kapcsolatfelvétel szelektív hulladékgyűjtő kukák kihelyezése ügyében az illetékes hivatallal;
- osztályok területfoglaló verseny az udvaron, majd a választott terület rendben tartása az év folyamán;
- a fűszernövény kert gondozása, bővítése, új növények telepítése;
- madáretetők készítése és kihelyezése;
- természetes anyagok beszerzése adventi koszorúk készítéséhez, készülődés a karácsonyra;
- bemutató óra a fenntartható fejlődés témakörében;
- a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálata;
- kihívás napja a Diáknap keretein belül (sport programok);
- „Alkossunk értéket hulladékból!” verseny;
- hó-eltakarítás, csúszásmentesítés környezetbarát anyagok felhasználásával;
- kertgondozás, gyomtalanítás, fűnyírás, öntözés;
- környezettudatosságra nevelés: a tanítási órákon és a kollégiumi nevelés során minden felmerülő lehetőséget, alkalmat megragadunk a környezettudatosság fontosságának kiemelésére;
- a gyermekek szabadidős programjának szervezése a szabad levegőn, séta, játék a kertben, sportolás a sportpályán;
- az energiafelhasználás folyamatos ellenőrzése;
- a fűtés időjárásnak megfelelő beállítása;
- csapok, WC tartályok meghibásodásának azonnali jelzése a karbantartó füzetekben, javítás;
- villanyoltás, ha a használat indokolatlan;
- vízmelegítő bojlerok működtetése csak szükség esetén;
- papír újrahasznosítása: az adatvédelmi szempontból lényegtelen, felgyűlt iratok üres oldalának felhasználása jegyzetelésre, rajzolásra
- környezetbarát takarítószer használata az intézmény tisztántartására;
- az intézmény tanyájának rendben tartása, korszerűsítése energetikai szempontok szerint;
- túra a városban (házak, terek, utcák vizsgálata, térképkészítés, helyi hírességek kapcsolata a természettel);

- helyes táplálkozási szokások kialakítása (példa Dabas: D-alma program);
- múzeumlátogatások;
- diákönkormányzat „zöldítése”;
- témanap, témahét, projekt szervezése;
- részvétel a „Bringázz munkába!” „Bringával a suliba” című kampányban;
- az intézmény honlapján és/vagy újságjában a fenntarthatóság pedagógiájának rovat szentelése;
- a hátrányos helyzetű tanulókat támogató, esélyteremtő, ill. tehetséggondozó programok tudatos szervezése;
- civil szervezetekkel való kapcsolatfelvétel;
- részvétel a „Te Szedd!” akcióban;
- részvétel kupakgyűjtési akcióban;
- állatvédelem segítése gyűjtéssel;
- víz világnapjának megünneplése (fotópályázat, séta közeli tóhoz, feladatlap);
- „Ne vásárolj semmit!” haszontalan dolgok kiállítása a Társalgóban;
- Egészségnap: egészséges ételek készítése, kóstoló, fogápolási bemutató, egészséges életmód előadás, tömeg és vérnyomásmérés;
- Madarak és fák napja: a védett madarak megismerése külső előadó meghívásával;
- méz-kóstoló és ismertető;
- év végén „Ki a legökosabb?” játék csapatoknak és egyénileg;
- természettudományos folyóiratok megrendelése és a hozzáférés biztosítása tanulóink számára.

4.6. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Iskolánkban fokozatosan nő a munkanélküli, illetve az egyre nehezebb körülmények között élő családokból származó tanulók száma. A szociális körülményeket tekintve a hátrányos helyzet adódik:

- a családi mikrokörnyezet gondjaiból,
- az „utcai” környezet kifogásolható hatásaiból,
- az iskolai körülményekből.

Feladataink:

- a gyermek és körülményeinek megismerése (helyzetelemzés a tanév elején),
- megállapítani, hogy a képességek kibontakozását milyen tényezők gátolják leginkább,
- meghatározni, mihez viszonyítva, milyen mértékben vannak lemaradva,
- a fentiek alapján az érdeklődésnek, képességnek megfelelő pozitív hatásrendszert kialakítani, melyben a segítség, a buzdítás, az érvelés, a sikerélmény legyen az uralkodó.

Szociális körülményeket tekintve hátrányos helyzetűek:

- családi mikrokörnyezetéből adódóan hátrányos helyzetűek,
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek,
- iskolai körülményeket tekintve hátrányos helyzetűek,
- csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, árva, félárva gyerekek),
- munkanélküli szülők gyermekei.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- családlátogatásokkal ismereteket szerezni a család életéről, anyagi, kulturális állapotáról, benne a tanuló helyzetéről;
- szülőknek tartott iskolai előadásokkal (pl. szülői értekezletéhez kapcsoltan) segítségnyújtás a nevelésben;
- ha szükséges, elősegíteni a tanuló diákotthoni, intézeti elhelyezését;
- rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás (iskolaorvos, fogorvos, védőnő);
- egészségnevelési programok, felvilágosító tevékenység;
- felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése;
- a tanuló beilleszkedését segítő tevékenység az iskolai környezetbe (az iskolai hagyományok felhasználásával és a diákönkormányzat közreműködésével);
- előrelátó tervezéssel mindig teljessé kell tenni a személyi ellátottságot, fejleszteni a tárgyi feltételeket, emelni a tanítás hatékonyságának színvonalát;
- megőrizni az iskola közvetlen kapcsolatrendszerét és légkörét, a jó tanár-diák viszonyt;
- folyamatosan figyelemmel kell kísérni a tanulók helyzetét a különböző közösségekben;
- tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása;
- drog- és bűnmegelőzési programok;
- kapcsolatfelvétel szolgáltató intézményekkel (Pedagógiai Szakszolgálatok – Dabas, Cegléd; családsegítő és gyermekjóléti szolgálat - ESÉLY);
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató foglalkozások (korrepetálások) szervezése;
- a tanulók szociális helyzetének javítása (diákétkeztetés, tankönyvvásárláshoz nyújtott támogatás);

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége:

- szükségszerűen családlátogatások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- pályázatokon való részvétel.

4.7. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktantárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A tanulói teljesítmények értékelésére a minimum és a maximum között egységesen az alábbi skálát alkalmazzuk:

Érdemjegy	Szakképző iskola 9-11. évfolyamai	
	Közismereti képzés	Szakmai képzés
1 (elégtelen)	0-29	0-39
2 (elégséges)	30-46	40-49
3 (közepes)	47-71	50-59
4 (jó)	72-85	60-79
5 (jeles)	86-100	80-100

Az értékelés közlésére, az erre a célra központilag rendszeresített nyomtatványokat, illetve elektronikus felületet (e-kréta) alkalmazzuk (napló, ellenőrzőkönyv, bizonyítványok).

Az értékelés rendszeressége a tanév során:

A folyamatos értékelés megköveteli, hogy az egyes tantárgyakból lehetőség szerint havonta egy, de félévente legalább 2 alkalommal, érdemjeggyel minősítsük a tanulók tárgyi tudását. Érdemjegy adható a szóbeli feleletre, írásbeli, kiscsoportos munkára, óraközi munkára, otthoni és projekt munkára.

Amennyiben a tanuló félévi munkájának értékelése osztályozó vizsgán szerzett érdemjeggyel történik, úgy az osztályozó vizsgán szerzett érdemjegyet a tanév végi átlagszámítás során kettő darab jegyként kell figyelembe venni. Amennyiben a tanév végén tesz osztályozó vizsgát a tanuló adott tantárgyból, úgy a tanév végén szerzett osztályozó vizsga érdemjegye a tanuló év végi osztályzatának felel meg.

Az értékelés ideje és módja:

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanuló teljesítménye hogyan változott – fejlődött- e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái és követelményei, a tanulói tudás értékelésmódja tanév közben, illetve tanév végén azonos.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli (legalább két érdemjegy félévente), félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével végzi.

Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell. Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők

- a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél:
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

- a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél:
példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)
- a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél:
példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

4.8. Az iskolai beszámoltatás formái, a számonkérés rendje

4.8.1. Az írásbeli beszámoltatás formája és rendje

Írásbeli beszámoltatás formái:

- szódolgozat: idegen nyelvből, idegen szavak elsajátítását ellenőrző dolgozat.
- számonkérő dolgozat: egy-egy napi lecke, feladat ellenőrzése.
- témazáró dolgozat: egy témát lezárva, a témához tartozó egész tananyag tudásáról adnak számot a tanulók;
- év eleji, illetve év végi felmérő dolgozat: a tanulók aktuális tudásszintjéről átfogó témakörökben számot adó dolgozat;
- házi dolgozat: a tanuló által a tanítási órákon kívül önálló kutatómunkával megírt dolgozata kijelölt témában.

Az írásbeli feladatok formái:

- feladatlap;
- tesztlap;
- esszé;

Írásbeli beszámoltatás rendje:

A szódolgozat, a számonkérő dolgozat rendjét a szaktanár dönti el (figyelembe véve, hogy egy osztállyal legfeljebb három, témazáróval egybeeső napon legfeljebb kettő esetben íratható). A témazáró dolgozatot a tanmenetben előírt időpontban írják meg a tanulók. A dolgozat íratásának tényét a szaktanár egy héttel előbb jelzi a tanulóknak, figyelembe véve, hogy egy nap egy osztály egynél több témazáró dolgozatot ne írjon.

A dolgozatokat a szaktanárnak három héten belül ki kell javítania.

A témazáró dolgozatok érdemjegyeit a naplóba pirossal írjuk be. A félévi, illetve év végi értékelésnél a szaktanár a témazáró dolgozatok érdemjegyeit súlyozottan veheti figyelembe.

Iskolánkban, a félévi és év végi értékelésnél, az alábbi átlageredmények esetén, a tanulókat a feltüntetett érdemjeggyel kell minősíteni.

Az átlageredmények értékelésének alapjául szolgáló határértékek:

Adható érdemjegy	szakképző iskola 9-11. évfolyamain
2	1,7-től
3	2,7-től
4	3,7-től
5	4,7-től

A határértéket el nem érő teljesítmény esetén, a pedagógus szakmai szempontok alapján dönthet a kedvezőbb érdemjegy megadásáról.

Az írásbeli értékelés formái:

- diagnosztikus értékelés (év elején, differenciáláshoz),
- formatív értékelés (dolgozat, témazáró felmérések),
- szummatív értékelés (félévkor, év végén).

4.8.2. *A szóbeli beszámoltatás formája és rendje*

A tanulók szóbeli és gyakorlati megnyilvánulásait, teljesítményét a nevelők azonnali visszajelzéssel szóban folyamatosan értékelik.

Kiemelkedő szerepe és hatása van a tanári, személyre szóló értékelésnek. Ez mindig

- tanácsadó,
- orientáló,
- segítő,
- korrigáló

legyen, akkor is, ha érdemjegyek formájában a tanuló előmenetelében rögzítésre is kerül.

A szóbeli értékelés kapcsolódhat

- órai munkához (szóbeli, írásos, gyakorlati jellegű teljesítményhez),
- számonkéréshez (szóbeli vagy írásbeli felelethez vagy gyakorlati feladatmegoldáshoz).
- projektmunka zárásához (melyet lehet érdemjeggyel is értékelni),
- a kiemelkedő egyéni vagy csoportos teljesítményhez,

Az érdemjegyekkel történő értékelést a naplóban azonnal rögzíteni kell.

Érdemjeggyel értékelhető:

- a tanuló szóbeli felelte;
- a tanuló által tartott kiselőadás;
- referátum;
- órai munka.

4.8.3. *A gyakorlati beszámoltatás formája és rendje*

A szakmai képzés során elengedhetetlen a gyakorlati tevékenység értékelése és minősítése. A szakoktató az értékelés során folyamatosan törekszik

- az objektivitásra;
- a következetesség elvének betartására;
- az egységes értékelési szempontok alkalmazására;
- valamint az egyéni teljesítmény csoportmunkától elkülönített megítélésére.

A gyakorlati tevékenység értékelésének alapja:

- a tevékenység megfigyelése,
- a munkadarab.

A gyakorlati tevékenység végrehajtása során a szakoktató szóban folyamatosan értékeli a tanulói munkáját. Az értékelés jellege megegyezik a szóbeli beszámoltatásnál leírtakkal.

Az érdemjegyekkel történő értékelést a naplóban azonnal rögzíteni kell.

4.9. *A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése*

4.9.1. *A tanuló magatartásának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek*

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja, társait is erre ösztönzi;

- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;
- megbízható, pontos, segítőkész, fegyelmezett.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házi rendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály és az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben tisztelettudó, udvarias;
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házi rend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva, közösségi munkába csak vonakodva vesz részt;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házi rend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

4.9.2. A tanuló szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Iskolánkban a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatai minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A magatartás és a szorgalom minősítéséhez a tanulót havonta a fenti szempontok figyelembevételével kell értékelni. Az értékelést az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményének figyelembevételével végzi. A félévi és év végi minősítés során a havonta kapott érdemjegyek átlaga az iránymutató. Az átlageredmények értékelésének alapjául szolgáló határértékek megegyeznek az írásbeli beszámoltatás rendjénél leírtakkal.

4.9.3. *A tanuló jutalmazásával, illetve elmarasztalásával kapcsolatos elvek*

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívül tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,

- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez,

az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktantárgyi teljesítményéért,
- példamutató magatartásáért,
- kiemelkedő szorgalmáért,
- példamutató magatartásáért és kiemelkedő szorgalmáért dicséretben részesíthetők.

Az egyes tanévek végén kiemelkedő tanulmányi eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

Pálóczi-emlékérmét kap az a tanuló, aki a négy év alatt kiemelkedő munkát végzett (tanulmányi átlaga 4,5 felett volt), magatartása, szorgalma példaértékű volt minden tanuló számára.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének,

büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben

- a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

4.10. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészülés szerepe:

- a tanórákon tanult ismeretek bevésése, azok gyakorlatban való alkalmazása,
- a következő tananyagegység vagy tanóra előkészítése,
- az összefüggések felismerésének gyakorlása,

- problémamegoldó készség fejlesztése,
- az önellenőrzés, valamint a saját teljesítmény- és tudásszint reális mérési igényének kialakítása,
- felkészülés a tanórai számonkérés, a tudásszint-mérés különböző formáira,
- az önálló ismeretszerzés és alkalmazáskészségnek kialakítása a tanulóinknál,
- az adott műveltségterület, tantárgycsoport vagy tantárgy céljai között meghatározott készségek és képességek fejlesztése,
- kompetenciák együttes fejlesztése, alkalmazása (interdiszciplinaritás).

A házi feladat meghatározásának elvei és korlátai:

- A feladatok kijelölésével arra törekszünk, hogy az otthoni felkészülés időtartama az átlagos képességű, rendszeresen tanuló diákok esetén összesen ne haladja meg a napi 1-2 óra időtartamot. Az átlagosnál több időt igénylő feladatok kiadásakor, azok elvégzésére, hosszabb időtartamot határozunk meg.
- Hétvégére, valamint a tanítási szünetek idejére, csak annyi feladatot adunk, amelynek mennyisége nem haladja meg egy átlagos hétköznapi terhelését.
- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb egy témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérés dolgozatot lehet íratni, az ezekhez szükséges felkészülésre a szaktanárnak 1 héttel a témazárást megelőzően fel kell hívnia a tanuló figyelmét.
- Az írásbeli számonkérés egyéb fajtája (dolgozat, röpdolgozat stb.) egy tanítási napon belül egy osztállyal legfeljebb három, témazáróval egybeeső napon, legfeljebb kettő esetben íratható.

4.11. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

4.11.1. A felsőbb évfolyamra történő továbbhaladás feltételei

Adminisztratív feltétel, hogy a tanulónak érvényes – az előírt tanulmányi követelmények teljesítését tanúsító – bizonyítvánnyal kell rendelkeznie.

A továbblépés szempontjából az iskolára jellemző releváns (meghatározó) periódus a tanév. A továbblépés feltétele a tanév során szerzett folyamatos értékelés, vagy a periódus végén átfogó, írásos és szóbeli értékelés során megállapított, megfelelő teljesítmény.

A felsőbb évfolyamra való továbbhaladás feltétele az előző év sikeres elvégzése.

A magasabb évfolyamra lépésről az oktatói testület dönt. Ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér az évközi érdemjegyek átlagától, akkor az oktatói testület felhívja az érdekelt oktatót, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és az oktatói testület ennek indokaival nem ért egyet, akkor az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

Amennyiben a tanuló nem teljesítette valamely tantárgyból a követelményeket, azaz a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, az intézmény által meghatározott időpontban, legkésőbb folyó év augusztus 31-ig lehetősége van javítóvizsga letételére. A sikeres javítóvizsga után tanulmányait a következő, magasabb évfolyamon folytathatja.

4.11.2. A tanévtől eltérő továbbhaladás lehetőségei

A szakképzési törvény 62.§ c) pontja alapján lehetőséget biztosítunk a tanévtől eltérő továbbhaladásra. A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével, az iskola kettő vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Amennyiben a tanuló nem az összes tantárgyból, hanem egy vagy több tárgyból kívánja egy tanév alatt két vagy több évfolyam követelményeit teljesíteni, a fentihez hasonló módon teheti azt meg.

A szülő kérése alapján az igazgató legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az évfolyam megismétlését akkor is, ha a tanuló eredményesen befejezte az évfolyamot. Ily módon a szakképzési évfolyam nem ismételt meg.

4.11.3. Az érettségi, illetve a szakmai vizsgára bocsátás feltételei

Az érettségi vizsgára bocsátás feltételei

A tanulónak érvényes – az előírt tanulmányi követelmények teljesítését tanúsító – bizonyítvánnyal kell rendelkeznie.

Az érettségi vizsga lehet: rendes, előrehozott, kiegészítő, szintemelő, pótló, javító, ismétlő érettségi vizsga. Egyes vizsgatárgyakból – a szintemelő vizsga kivételével – középszinten vagy emelt szinten lehet érettségi vizsgát tenni. Szintemelő vizsga csak emelt szinten tehető.

Az érettségi vizsga megkezdésének feltételeit a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet szabályozza.

A köznevelési törvény a középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltételeként 50 óra közösségi szolgálat teljesítését írja elő. A közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.

A közösségi szolgálat teljesítési kötelezettsége alól kivételt képeznek

- a felnőttoktatásban részt vevő tanulók és
- azon sajátos nevelési igényű tanulók, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.

A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

A szakmai vizsgára bocsátás feltételeit az egyes szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményei tartalmazzák.

Valamennyi képzésünk esetén a vizsgára bocsátás feltétele, hogy a tanulónak érvényes, – az előírt tanulmányi követelmények teljesítését tanúsító – bizonyítvánnyal kell rendelkeznie.

A 9. évfolyamos tanuló részére a képzés során szintvizsga szervezhető, illetve kötelezően szervezendő. Amennyiben a szintvizsgát a kamara szervezte, úgy az iskolarendszerű szakképzésben résztvevő tanuló szakmai vizsgára bocsátásának feltétele az eredményes szintvizsga.

A mezőgazdasági gépész képzés esetén a vizsgára bocsátás további feltétele a T kategóriás jogosítvány megszerzése. Ennek hiányában a tanuló a szakmai vizsgát nem kezdheti meg.

4.12. Választható érettségi vizsgatárgyak

4.12.1. A választható érettségi vizsgatárgyak közép és emelt szinten

Iskolánkban jelenleg nem folytatunk érettségire történő felkészítést.

4.12.2. Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelményeik

Iskolánkban jelenleg nem folytatunk érettségire történő felkészítést.

4.13. A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése és oktatása

4.13.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő pedagógiai tevékenységek helyi rendje

A tehetséggondozás, folyamatában alapvető célunk, hogy a személyiség képességeit és kreativitását minél magasabb szintre emeljük, és felkészítsük arra, hogy képes legyen kiemelkedő teljesítmények elérésére. Ennek érdekében összehangolt munka folyik iskolánkban. A tehetség fogalmának értelmezése során a tanulói személyiség minél mélyebb elemzésére törekszünk, kidolgozzuk a tehetséggondozás alapelveit és formáit. A szaktanár, az osztályfőnök tehetséggondozó és -fejlesztő munkáját az állandó kapcsolattartás és a kölcsönös tájékoztatás jellemzi. A tehetséggondozás a tantárgyi órakereten kívül szakkörökben és egyéni foglalkozásokon történik. A szükséges felkészítést a munkaközösségek szervezik meg.

A képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- pedagógusok szakirányú továbbképzései,
- bemeneti mérések (tanév elején – szeptember/október), nyilvántartás,
- specializációk az érettségire való felkészítésben,
- szakkörök, művészeti foglalkozás, sportkör,
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális),
- diáknap keretében „Ki mit tud?” vetélkedő szervezése (április hónap),
- kiállítások szervezése diákok munkáiból,
- szabadidős foglalkozások szervezése a kollégiumban.

4.13.2. A hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek helyi rendje

A nevelőtestület minden tagjának, de különösen gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek és az osztályfőnöknek a felelőssége, hogy a gyermek- és ifjúságvédelemmel folyamatosan foglalkozzon.

Tevékenységek:

- Ifjúságvédelmi feladatokkal ellátott személy alkalmazása, aki a nyilvántartás mellett a szociális és hatósági intézményhálózattal való kapcsolattartást is biztosítja. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős együttműködik a szülővel, az iskola-egészségügyi szolgálat minden tagjával (orvos, védőnő), a nevelőkkel, az iskola igazgatójával, a kollégiummal és a diákönkormányzattal. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tagja az osztályfőnöki munkaközösségnek és kapcsolatot tart az egészség- és környezeti neveléssel „helyi tanterv szinten” is foglalkozó munkaközösségekkel. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős megismeri és véleményezi a tanulók fizikai állapotára vonatkozó szűrések eredményeit, a diákétkeztetéssel kapcsolatos szerződéseket.
- Szoros együttműködés a tanulók helyileg illetékes nevelési tanácsadóival és gyermekjóléti szolgálattal.
- Ingyenes tankönyv biztosítása. Február folyamán felmérjük az ingyenes tankönyvre jogosultak számát. A jogosultságra vonatkozó dokumentumok beadási határideje október eleje. Felelőse az osztályfőnökök és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős.

- Iskolai ruhagyűjtő és tartós élelmiszer akciók megszervezése (november/december folyamán).
- Felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások elsősorban tízedik és tizenkettedik évfolyamon.
- Nevelők, szülők és tanulók személyes kapcsolatai.
- Hátrányos helyzetűek felmérése jegyzői határozatok alapján (szeptember/október folyamán).

4.13.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek helyi rendje

Annak érdekében, hogy megelőzzük, csökkentsük a problémákat, minden tanulóval és szülővel megismertetjük a Házirendet, amelynek egy-egy példányát mindenki számára elérhető módon helyezük el. Az együttélés szabályait megszegő tanulók esetében törekszünk az alapprobléma megismerésére, felvesszük a kapcsolatot a szülői házzal, segítséget ad az ifjúsági felelős tanár, az osztályfőnök, a Gyermekjóléti Szolgálat, a Nevelési Tanácsadó.

Tevékenységek:

- a belépő évfolyam év eleji tudásszint mérése, különös tekintettel a szövegértésre és a matematikai kompetenciára; az osztályfőnök az ifjúságvédelmi felelős és a szaktanár bevonásával egyéni fejlesztési tervet készít
- a problematikusnak ítélt tanulók szakértői vizsgálatának kérelme (osztályfőnök)
- szoros kapcsolattartás a nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal
- nevelők, szülők és tanulók személyes kapcsolattartása
- az iskolai létesítmények eszközeinek egyéni vagy csoportos használata (pl. könyvtár,)
- szülők tájékoztatás
- kedvezmények, mentességek biztosítása az ifjúságvédelmi segítségével külső szakember segítségét is igényelheti (nevelési tanácsadó, gyermekjóléti szolgálat)

4.13.4. A sajátos nevelési igényű tanulókhoz köthető pedagógiai tevékenységek helyi rendje

Intézményünkben a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása valósulhat meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények segítségét. Az igazgató a tanulót szülői kérelemre szakértői bizottság által kiadott határozat alapján részben vagy egészben felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól; ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi.

Fejlesztéshez biztosított feltételek:

- sajátos nevelési igényű tanulók részére kedvezmények, mentességek biztosítása,
- számítógép és/vagy számológép használata.

4.13.5. Gyermekvédelmi tevékenységek

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek felelőssége, hogy a gyermek- és ifjúságvédelemmel folyamatosan foglalkozzon. Segítői ebben a munkában a nevelőtestület tagjai.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a családgondozók, gyermekjóléti szolgálatok segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

A gyermekvédelmi tevékenység feladatai:

- a tanuló minél alaposabb megismerése,
- a tanuló elemi szükségleteinek (élelem, ruházat, tanszer) biztosítására való odafigyelés,
- a tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése,
- a tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, rendszeres iskolába járásuk folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése,
- kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálatokkal, és kezdeményezni azoknak az intézkedéseknek a megtételét, amelyek az iskola rendelkezésére álló pedagógiai eszközein, anyagi lehetőségein túl, segítséget jelenthetnek a gyerekek és szüleik részére.

Az alábbi tevékenységek szolgálják gyermek- és ifjúságvédelmi céljainak megvalósítását:

- az indulási hátrányok csökkentése,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése,
- egyéni és csoportos korrekciós, felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai étkezés lehetősége,
- az egészségügyi szűrővizsgálat,
- az egészségvédő és mentálhigiénias programok szervezése,
- a családi életre való nevelés,
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokról,
- a szenvedélybetegségek megelőzése,
- a gyermekvédelmi felelős fogadóórát tart a szülők számára.

4.13.6. VEKOP pályázatok

VEKOP-7.3.6-17 Lépj egy fokkal feljebb! – Továbbtanulást erősítő kezdeményezések támogatása

A projekt megvalósítása során célunk a befogadó intézményi légkör biztosítása, a befogadást segítő esélyteremtő tanulásszervezés alkalmazásának támogatása, a hátrányos helyzetű tanulók tanulási útjának, személyiségfejlődésének nyomon követése.

Családdal való rendszeres kapcsolattartás, szoros együttműködés a szülőkkel a motiváció erősítése, a pozitív jövőkép kialakítása érdekében.

A felhívás tevékenységeinek eredményeképpen megvalósulnak az egyéni tanulói igényekre reagáló, befogadó szemléletű, esélyteremtő pedagógiai programok, melyek képesek csökkenteni a bevont tanulók esetében a végzettség nélküli iskolaelhagyás kockázatát, hozzájárulni a középfokú végzettség megszerzéséhez, megerősíteni a felsőfokú intézményekbe való továbblépést.

A konstrukció keretében végzett tevékenységekkel megvalósul a tanulók mentorálása és egyéni fejlesztése:

- alapkészség fejlesztése, egyéni szükségleteknek megfelelően képességfejlesztés,
- lemorzsolódás megakadályozása, felzárkóztatás, a középiskola sikeres befejezésének támogatása,

- tanulmányi eredményének javulása, kiemelten a továbbtanulásban kulcsfontosságú tantárgyak körében,
- életpálya-építés, tanulási motivációk erősítése,
- felsőfokú oktatásba vezető út megerősítése (továbbtanulási szándék megerősítése, pályaválasztás támogatása, érettségi vizsgára, felvételi vizsgára történő felkészülés támogatása, nyelvvizsga megszerzésének támogatása)

Pedagógusok továbbképzése a célcsoport támogatásához kapcsolódó módszertanok elsajátításának, szinten tartásának érdekében.

VEKOP-8.6.3-16 Operatív Program keretében a “A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése”.

A projekt kiemelt célja a végzettség nélküli iskola elhagyók számának csökkentése, a szakképző intézmények kulcskompetencia-fejlesztő kapacitásainak megerősítése, az alapkészségek fejlesztésére alkalmas eszközrendszer fejlesztése, a szakképzés eredményesebbé tétele, az iskolai teljesítmény növelése az egész életen át tartó tanulásra való képessé tétel érdekében.

A program keretében kidolgozott Komplex módszertani tervet, Alapkészségfejlesztési tervet és Második esély tervet a 2. számú melléklet tartalmazza.

4.14. Az elérhető pályaorientációs szolgáltatások

Az osztályfőnök feladata a személyiség fejlesztés:

- Ahhoz, hogy a tanulók reális jövő- és pályaalképzéssel rendelkezzenek, elengedhetetlen a valós, sokrétű tapasztalatra épülő önismeret. Ez egyfelől az értelmi fejlettség függvénye, másfelől érzelmi jellegű kérdés is: az önmagunkról alkotott képpel valamilyen szinten meg kell barátkoznunk. Ebben az esetben lehet énképünk reális, és személyiségünk is csak így tud fejlődni.
- A diákok egy része a szakmatanulás megkezdésével arra eszmél, hogy nem jó döntést hozott, és váltani szeretne. A pedagógusok feladata már a kezdetektől, hogy segítsék a tanulókat abban, hogy rátaláljanak a személyiségükhöz, életvitelükhöz leginkább illeszkedő szakmára. Próbálják a választott képzést megszerettetni a diákokkal, azonban ha azt látják, a választott szakmában a tanuló nem érzi jól magát, támogassák a megfelelő képzés megtalálásában.

Iskolánk pályaorientációs nappal, pályaválasztási kiállításokon való megjelenéssel segíti a diákokat a megfelelő döntés meghozatalában. Egy-egy kiállításon, bemutatón a látogatók betekintést nyerhetnek a mezőgazdasági gépészet valamint az élelmiszeripar világába, testközelből tapasztalhatják meg az egyes – szakmákhoz kapcsolódó – tevékenységeket. Ez segítheti őket a megfelelő pályaválasztásban.

A pályaorientációs tanácsadók informatív jellegű tájékoztatókkal osztályfőnöki óra keretében a diákoknak, szülői értekezlet keretében a szülőknek nyújtanak segítséget abban, hogy tágabb képet kapjanak az eléjük táruló lehetőségekről.

Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók testközelből is megismerjék a szakmákat és olyan élményeket szerezzenek, amelyek segítik a választásban. A tanműhelyekben, a tankonyhán és a tanteremben a gyerekek személyesen tapasztalhatják meg a nálunk oktatott szakmák mindennapjait.

Az osztályfőnöki órákon, a pályorientációs/nyílt nap keretében szervezett programokon alkalmunk nyílik az alábbi témák feldolgozására, megvitatására: életút-életpálya, az ember környezete és szükségletei, a megélhetés forrásai, a munka fogalma, munkaköri feladatok elemzése, tevékenységre, fizikai körülményekre, szükséges képességekre, készségekre, kulcstantárgyakra bontás, az egyén kedvelt tevékenységei, értékek és pályák, foglalkozások kapcsolása munkával, lehetőségek közti választás, a döntés következményei.

Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása:

Az üzemlátogatások alkalmával szeretnénk a fiataloknak bemutatni, hogy egy-egy szakma végzése mögött milyen valós tevékenységek állnak. Így nem csak elképzeléseik lesznek arról, hogy egy szakma választása milyen feladatokkal jár, de tapasztalataik alapján lehetőségük lesz eldönteni, hogy habitusok, képességeik alapján az adott szakma választása hosszú távon is megfelelő lesz-e számukra.

Szakosító tartalmú előadások hallgatása az alábbi területeken:

- Mezőgazdasági gépész
- Növénytermesztő, illetve állattenyésztő vagy lovászati
- Kertészeti, illetve virágkötő vagy parképítő
- Erdészeti
- Földmérő

Munkavállalói ismeretek oktatása

- A tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait.
- Megismerkedik környezete munkaerőpiaci helyzetével.
- Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként.
- Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében.
- Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit.
- A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

5. Képzési program

A szakképző iskola képzési programja tartalmazza a megtanítandó és elsajátítandó témaköröket, az ehhez szükséges foglalkozások megnevezését, számát, valamint a képzésben részt vevő személy tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit.

A 2020. szeptemberétől induló képzéseink programjai képzési és kimeneti követelmények alapján, a szakképzésért felelős minisztérium által közzétett programtervek adaptálásával kerültek kidolgozásra. Az intézmény az új szakmák esetében is a hagyományos tantárgyi rendszert alkalmazza, így a képzési programunk a szakirányú oktatás tantárgyi struktúráját, a tantárgyak évfolyamonkénti heti/éves óraszámát, valamint az oktatandó tananyagelemeket tartalmazza.

5.1. Szakmai képzés az intézményben

Intézményünkben a szakmai képzés szakképző iskola keretei között zajlik. A 3 éves képzés során sajátíthatják el tanulóink a szakmai elméleti és gyakorlati ismereteket. A szakmai képzés a közismereti oktatással párhuzamosan kerül megszervezésre. A 2020-tól felmenő rendszerben bevezetésre kerülő szakmáink esetében az első szakképző évfolyamot követően a tanulók ágazati alapvizsgát tesznek, csak ezt követően kezdődhet meg a szakmai képzésük. A harmadik évfolyamot lezáró, sikeres szakmai vizsga után biztosítjuk számukra az érettségi vizsgára történő felkészülés lehetőségét 2 éves képzés keretében.

5.2. A választott szakképzési kerettervek, valamint az alkalmazott programtervek

Szakmáinkat a szakképzésért felelős minisztérium által kiadott, a képzési és kimeneti követelményekre épülő programtervek alapján készült képzési programjaink alapján oktatjuk (megtalálhatók a www.paloczi.hu oldalon az Információk menüpontban).

- Mezőgazdaság és erdészet ágazat
  - 4 0810 17 07 – Mezőgazdasági gépész
- Élelmiszeripar ágazat
  - 4 0721 05 02 – Édességkészítő
  - 4 0721 05 10 – Kistermelői élelmiszer-előállító

A képzési és kimeneti követelményeken, valamint programterveken alapuló képzési programok, további a központi programok, valamint a szakmai és vizsgakövetelmények alapján készült szakmai program felmenő rendszerben, fokozatosan került bevezetésre.

Azokat a képzési programokat tartalmazza, melyek a szakmajegyzékhez 2020-ban készült Képzési és Kimeneti Követelményekhez igazodó, a szakképzésért felelős miniszter által kiadott programtervek alapján készültek.

A szakképzési minisztérium által kiadott programtervek adaptációi, amelyekben a szabadon tervezhető órakeretet a helyi sajátosságok figyelembevételével, a megelőző tanévek tapasztalatai alapján használtuk fel.

5.2.1. A programtervek adaptálása, valamint a szabad órakeret felhasználása

Valamennyi szakképző iskolai szakmánk tárgyait a szakképzésért felelős minisztérium által kiadott programterv előírásai alapján oktatjuk. A programtervek az egyes szakmák esetén biztosítanak az iskola számára egy szabad órakeretet, amely felhasználásáról a helyi

sajátosságok figyelembevételével dönthet az iskola. A szabad sáv óráit a NAT által a diákok számára meghatározott, heti 34 órában maximalizált terhelés figyelembevételével használtuk fel a szakmai tantárgyak oktatására, valamint tekintetbe vettük, hogy a közismereti kerettantervben rögzített szabad sáv egy részét a szakmai képzésre is fordíthatják az intézmények. Ennek eredményeképp az egyes szakmák esetében eltérő óraszám felhasználásáról dönthetett az iskola.

A szabad sáv felhasználása a szakképző iskolai képzéseink esetén:

Mezőgazdasági gépész képzés tantárgyi követelményei a szakképzésért felelős minisztérium által kiadott programtervek alapján

A szakmai órák eloszlása a közzétett ajánlásban:

Tantárgyak	Gyakorlatra vonatkozó megjegyzés	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Munkavállalói ismeretek	-	0,5 óra	-	-
Munkavállalói idegen nyelv	-	-	-	2 óra
Általános alapozás	-	4 óra	-	-
Szakmai alapozás	min. 50%	11,5 óra	-	-
Szakmai alapozó ismeretek	-	-	2 óra	-
Fémmegmunkálás	min. 100%	-	3 óra	-
Járművezetési ismeretek	min. 100%	-	1 óra	-
Járművezetési gyakorlatok	min. 100%	-	1 óra	-
Mezőgazdasági erőgépek	min. 70%	-	4 óra	5,5 óra
Mezőgazdasági munkagépek	min. 70%	-	7 óra	7,5 óra
Szakmai számítások	-	-	-	1 óra
Mezőgazdasági gépek üzemeltetése	min. 100%	-	4 óra	6 óra
Mezőgazdasági ismeretek	-	-	-	1 óra
<i>Szabadon tervezhető órakeret**</i>	-	<i>0 óra</i>	<i>1 óra</i>	<i>2 óra</i>
Összesen:	-	16 óra	23 óra	25 óra

Mezőgazdasági gépész képzés esetén, a szabadon tervezhető órák felhasználása az alábbiak szerint történik:

– 10. évfolyamon:

- Fémmegmunkálás tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+0,5 óra)
- Mezőgazdasági erőgépek tantárgy (Mezőgazdasági erőgépek) magasabb óraszámában történő oktatása (+1 óra)
- Mezőgazdasági erőgépek tantárgy (Mezőgazdasági erőgépek gyakorlat) magasabb óraszámában történő oktatása (+0,5 óra)

Megjegyzés: heti 0,5 óra 11. évfolyamról történő áthelyezése

- Mezőgazdasági munkagépek tantárgy (Mezőgazdasági munkagépek gyakorlat) alacsonyabb óraszámában történő oktatása (-1,5 óra)

Megjegyzés: heti 1,5 óra 11. évfolyamra történő áthelyezése

- Mezőgazdasági gépek üzemeltetése tantárgy alacsonyabb óraszámában történő oktatása (-0,5 óra)
Megjegyzés: heti 0,5 óra 11. évfolyamra történő áthelyezése
- 11. évfolyamon:
  - Mezőgazdasági erőgépek tantárgy (Mezőgazdasági erőgépek gyakorlat) alacsonyabb óraszámában történő oktatása (-0,5 óra)
Megjegyzés: heti 0,5 óra 10. évfolyamra történő áthelyezése
  - Mezőgazdasági munkagépek tantárgy (Mezőgazdasági munkagépek gyakorlat) magasabb óraszámában történő oktatása (+1,5 óra)
Megjegyzés: heti 1,5 óra 10. évfolyamról történő áthelyezése
  - Mezőgazdasági gépek üzemeltetése tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+1 óra)
Megjegyzés: ebből heti 0,5 óra 10. évfolyamról történő áthelyezése

Mezőgazdasági gépész képzés esetén a programtervben jelzett **tantárgyak felosztása** az alábbiak szerint történik:

- 9. évfolyamon: az Általános alapozás tantárgy (4 óra) oktatása 2 tantárgy keretei között történik:
  - Általános alapozás – területi alapismeretek tantárgy (3,5 óra)
  - Általános alapozás – munka-, tűz- és környezetvédelem tantárgy (0,5 óra)
- 9. évfolyamon: a Szakmai alapozás tantárgy (11,5 óra) oktatása 4 tantárgy keretei között történik:
  - Szakmai alapozás – előadások tantárgy (2,5 óra)
  - Szakmai alapozás – üzemlátogatások tantárgy (2 óra)
  - Szakmai alapozás – ágazati tevékenységek tantárgy (3,5 óra)
  - Szakmai alapozás – szakosító gyakorlatok tantárgy (3,5 óra)
- 10. évfolyamon: a Mezőgazdasági erőgépek tantárgy (4+1,5=5,5 óra) oktatása 2 tantárgy keretei között történik:
  - Mezőgazdasági erőgépek tantárgy (1+1=2 óra)
  - Mezőgazdasági erőgépek gyakorlat tantárgy (3+0,5=3,5 óra)
- 10. évfolyamon: a Mezőgazdasági munkagépek tantárgy (7-1,5=5,5 óra) oktatása 2 tantárgy keretei között történik:
  - Mezőgazdasági munkagépek tantárgy (2 óra)
  - Mezőgazdasági munkagépek gyakorlat tantárgy (5-1,5=3,5 óra)
- 11. évfolyamon: a Mezőgazdasági erőgépek tantárgy (5,5-0,5=5 óra) oktatása 2 tantárgy keretei között történik:
  - Mezőgazdasági erőgépek tantárgy (1,5 óra)
  - Mezőgazdasági erőgépek gyakorlat tantárgy (4-0,5=3,5 óra)
- 11. évfolyamon: a Mezőgazdasági munkagépek tantárgy (7,5 óra) oktatása 2 tantárgy keretei között történik:
  - Mezőgazdasági munkagépek tantárgy (2 óra)
  - Mezőgazdasági munkagépek gyakorlat tantárgy (5,5 óra)

MEZŐGAZDASÁGI GÉPÉSZ szakképesítés
4 0810 17 07

A szakmai tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként
(szabad sávval kiegészítve)

Tantárgyak	Évfolyam (óra/hét)							
	1/9. évf.			2/10. évf.			3/11. évf.	
	E	GY	Ö	E	GY	Ö	E	GY
Munkavállalói ismeretek	0,5							
Munkavállalói idegen nyelv							2	
Általános alapozás – területi alapismeretek	3,5							
Általános alapozás – munka-, tűz- és környezetvédelem	0,5							
Szakmai alapozás – előadások	2,5							
Szakmai alapozás – üzemlátogatások		2						
Szakmai alapozás – ágazati tevékenységek		3,5						
Szakmai alapozás – szakosító gyakorlatok		3,5						
Szakmai alapozó ismeretek				2				
Fémmegmunkálás					3,5			
Járművezetési ismeretek					1			
Járművezetési gyakorlatok					1			
Mezőgazdasági erőgépek				2			1,5	
Mezőgazdasági erőgépek gyakorlat					3,5			3,5
Mezőgazdasági munkagépek				2			2	
Mezőgazdasági munkagépek gyakorlat					3,5			7
Szakmai számítások				1			1	
Mezőgazdasági gépek üzemeltetése					3,5			7
Mezőgazdasági ismeretek							1	
Összes óra/hét	7	9	-	5 +2	17 -2 +1	-	7,5	15,5 -0,5 +2,5
	7	9	-	7	16	-	7,5	17,5
Összes óra/hét	16		-	23		-	25	
Hetek száma	36			36			31	
Összes óra/év	576		-	828		140	775	

E – elméleti óra

Édességkészítő képzés tantárgyi követelményei a szakképzésért felelős minisztérium által kiadott programtervek alapján

A szakmai órák eloszlása a közzétett ajánlásban:

Tantárgyak	Gyakorlatra vonatkozó megjegyzés	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Munkavállalói ismeretek	-	0,5 óra	-	-
Munkavállalói idegen nyelv	-	-	-	2 óra
Élelmiszerismeret	-	2 óra	-	-
Műszaki alapismeretek	-	1 óra	-	-
Élelmiszervizsgálat	min. 100%	2 óra	-	-
Alapozó gyakorlatok	min. 100%	4 óra	-	-
Munkavédelem és higiénia	min. 50%	1 óra	-	-
Alágazati specializáció	min. 100%	5,5 óra	-	-
Édesipari ismeretek	-	-	2,5 óra	2,5 óra
Szakmai gépek	min. 20%	-	1 óra	1,5 óra
Édességkészítés	min. 100%	-	15 óra	12,5 óra
Minőség-ellenőrzés és minőségbiztosítás	-	-	2 óra	-
Gazdasági és vállalkozási ismeretek	-	-	1 óra	2 óra
Portfólió készítés	-	-	1 óra	1 óra
<i>Szabadon tervezhető órakeret**</i>	-	<i>0 óra</i>	<i>0,5 óra</i>	<i>3,5 óra</i>
Összesen:	-	16 óra	23 óra	25 óra

Édességkészítő képzés esetén, **a szabadon tervezhető órák felhasználása** az alábbiak szerint történik:

– 10. évfolyamon:

- Édességkészítés tantárgy alacsonyabb óraszámában történő oktatása (-1 óra)
Megjegyzés: heti 1 óra 11. évfolyamra történő áthelyezése
- Minőség-ellenőrzés és minőségbiztosítás tantárgy alacsonyabb óraszámában történő oktatása (-1 óra)
Megjegyzés: heti 1 óra 11. évfolyamra történő áthelyezése
- Szakmai gépek tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+1 óra)
Megjegyzés: heti 1 óra 11. évfolyamról történő áthelyezése
- Édesipari ismeretek tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+0,5 óra)

- Gazdasági és vállalkozási ismeretek tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+1 óra)
- 11. évfolyamon:
- Szakmai gépek tantárgy alacsonyabb óraszámában történő oktatása (-1 óra)
Megjegyzés: heti 1 óra 10. évfolyamra történő áthelyezése
  - Minőség-ellenőrzés és minőségbiztosítás tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+1 óra)
Megjegyzés: heti 1 óra 10. évfolyamról történő áthelyezése
  - Édességkészítés tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+1 óra)
Megjegyzés: heti 1 óra 10. évfolyamról történő áthelyezése
  - Édesipari ismeretek tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+1,5 óra)
- Gazdasági és vállalkozási ismeretek tantárgy magasabb óraszámában történő oktatása (+1 óra)

ÉDESSÉGKÉSZÍTŐ szakképesítés

4 0721 05 02

A szakmai tantárgyak heti óraszámja évfolyamonként (szabad sávval kiegészítve)

Tantárgyak	Évfolyam (óra/hét)							
	1/9. évf.			2/10. évf.			3/11. évf.	
	E	GY	Ö	E	GY	Ö	E	GY
Munkavállalói ismeretek	0,5							
Munkavállalói idegen nyelv							2	
Élelmiszerismeret	2							
Műszaki alapismeretek	1							
Élelmiszervizsgálat		2						
Alapozó gyakorlatok		4						
Munkavédelem és higiénia		1						
Alágazati specializáció		5,5						
Édesipari ismeretek				3			4	
Szakmai gépek				2				0,5
Édességkészítés					14			13,5
Minőség-ellenőrzés és minőségbiztosítás				1				1
Gazdasági és vállalkozási ismeretek				2			3	
Portfólió készítés				1			1	
Összes óra/hét	3,5	12,5	-	7,5 -1 +2,5	15 -1	-	7,5 +2,5	14 -1 +2
	3,5	12,5	-	9	14	-	10	15

Összes óra/hét	16	-	23	-	25
<i>Hetek száma</i>	36		36		31
Összes óra/év	576	-	828	140	775

E – elméleti óra

Gy – gyakorlati foglalkozás

Ö – összefüggő szakmai (nyári) gyakorlat

5.2.2. A szakmai elméleti és gyakorlati képzés szervezésének alapelvei

Az iskolai rendszerű szakképzés a Szakmajegyzékben meghatározott szakképesítés tekintetében – a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott szakmai és vizsgakövetelmény és a szakképzési kerettanterv vagy a képzési és kimeneti követelmények és programtervek alapján – szakmai elméleti és gyakorlati képzés keretében történik.

A szakképzésben a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony a szakképző intézmény és a tanuló között jön létre. A tanulói jogviszony felvétellel vagy átvétellel keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvétellel és az átvétellel az igazgató dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre, a tanulót a tanulói jogviszonyon alapuló jogok és köteleességek ettől az időponttól kezdve illetik meg és terhelik.

A tanulói jogviszony fennállása során sajátítják el a tanulók a szakma elvégzéséhez szükséges tudáselemeket, illetve készülnek fel az ágazati alapvizsgára, majd a szakmai vizsgára, valamint a szakmai tevékenység folytatására.

A szakképző intézménybe csak olyan tanulót lehet felvenni vagy átvenni, aki az általa választott szakmára vonatkozóan a képzési és kimeneti követelményekben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályaalkalmassági követelményeknek megfelel, és ez alapján előreláthatóan nincs akadálya a szakmai vizsgára bocsátásnak.

A szakképző intézmény szakmai programjában meghatározottak szerint a szakképző intézményben, a köznevelési intézményben és a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat az adott szakmára előírt - megegyező tartalmú - követelmények teljesítésébe, továbbá a szakképzés megkezdése előtt foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban eltöltött szakirányú gyakorlati időt a szakirányú oktatás idejébe be kell számítani. A tanulmányi követelmények így az előírtól rövidebb idő alatt is teljesíthetők.

Amennyiben a tanuló valamely tantárgy vagy modul/tananyagegység/tananyagelem tartalmát korábbi tanulmányai során elsajátította, és ezt hitelt érdemlően igazolni tudja, akkor azok beszámításra kerülnek a képzésbe, a tanuló a meglévő ismeretek ismételt tanulása alól mentesül. A szakmai vizsgarészek alóli felmentés az adott szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeiben foglaltaknak megfelelően történhet.

Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet az intézmény vezetőjéhez kell benyújtani. Döntési határozata ellen a kormányhivatalhoz lehet fellebbezést benyújtani. A fellebbezésre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

5.2.3. A szakirányú oktatás szervezése

Intézményünkben a diákok a közismereti oktatással párhuzamosan szakirányú oktatásban vesznek részt. A szakirányú oktatás célja, hogy a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy számára biztosítsa a szakma keretében ellátandó munkatevékenységekhez szükséges

ismeretek és készségek elsajátítását, képessé tegye azok gyakorlatban történő alkalmazására és a tanulót, illetve a képzésben részt vevő személyt a szakmai vizsgára felkészítse.

A tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban a szakképző intézményben vagy szakképzési munkaszerződéssel a duális képzőhelyen vehet részt. A szakképző intézményben a szakirányú oktatás akkor teljesíthető, ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy duális képzőhelyen való részvétele a szakirányú oktatásban a gazdasági kamara közreműködése mellett sem biztosítható. Ha a szakmai oktatás célját szolgálja, a szakirányú oktatás teljesíthető külföldön is, amelynek időtartama nem haladhatja meg a szakirányú oktatás időtartamának egynegyedét.

A szakirányú oktatás a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli egybefüggő gyakorlatból vagy a szakképzési munkaszerződés hatálya alatt teljesítendő oktatásból és gyakorlatból áll.

5.2.4. A szakmai képzés óratervei

A szakmai képzések óraterveit a közismereti óratervekkel egybeszerkesztett komplex óratervek foglalják magukban. Az óraterveket az oktatási program 4.3.5. fejezete tartalmazza.

5.2.5. A szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítés rendje

Intézményünk a szakmai vizsgára felkészülési időként az iskolában gyakorlati képzésben és a duális képzésben szakképzési munkaszerződéssel részt vevő tanulók számára, a szakmai vizsga előtt egy alkalommal 10 munkanap egybefüggő felkészítést szervez. A felkészítés integráltan történik az adott osztály munkarendjéhez igazodóan, elméleti és gyakorlati ismereteket tartalmaz és a KRÉTA naplóban kerül adminisztrálásra.

5.3. Ágazati alapvizsga

A szakképző intézményben a szakirányú oktatást megelőzően ágazati alapoktatás folyik. Az ágazati alapoktatás magában foglalja az adott ágazat közös szakmai tartalmait a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottak szerint. Az ágazati alapoktatást a szakképző intézményben kell megszervezni. Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul.

Nem kell ágazati alapvizsgát tennie és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, illetve képzésben részt vevő személynek, aki korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit. Ebben az esetben a szakmai vizsga eredményét - az ágazati alapvizsga eredményének figyelmen kívül hagyásával - a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani.

5.4. A szakképzésben való részvétel ingyenessége

A szakképzésben való részvétel ingyenességéről a szakképzési törvény 3. §-a, valamint a szakképzési törvény végrehajtási rendeletének 2-6. §-a rendelkezik.

Az állam a szakképzésben való részvétel keretében legfeljebb kettő szakma megszerzését az első szakmai vizsga befejezéséig, a második szakma esetén legfeljebb három tanéven keresztül, és a szakképző intézményben a szakmai képzéshez kapcsolódó első szakképesítés megszerzését az első képesítő vizsga befejezéséig ingyenesen biztosítja. A szakképzésben való ingyenes részvétel szempontjából nem számít önálló szakma megszerzésének a

munkakör magasabb színvonalon történő ellátása céljából a meglévő részs szakmát magában foglaló szakmára történő felkészítés és szakmai vizsga letétele.

A szakképző intézmény a Kormány rendeletében meghatározott esetben szedhet térítési díjat, illetve tandíjat. A szakképzés megszervezése, végzése és feltételeinek biztosítása ezt meghaladóan nem tehető pénzbeli, anyagi, természetbeni hozzájárulástól vagy költségtérítéstől függővé, ha a tanuló a szakképzésben ingyenes részvételre jogosult.

A szakképző intézmény annak, aki a szakképzésben ingyenes részvételre jogosult, ingyenesen biztosítja

- a szakmai oktatáshoz, illetve a szakmai képzéshez közvetlenül kapcsolódó foglalkozást,
- a képzési és kimeneti követelményekhez, illetve a programkövetelményhez kapcsolódó tananyag megismerését és feldolgozását,
- a mindennapos testnevelést,
- az osztályozó vizsgát, a különbözeti vizsgát, valamint az ezekhez kapcsolódó javító- és pótlóvizsgát (a továbbiakban együtt: tanulmányok alatti vizsga) és
- a jogszabályban meghatározott esetek kivételével ugyanazon évfolyam megismétlését.

A szakképző intézmény a tanköteles tanuló számára mindezeket túl ingyenesen biztosítja

- a szakképző intézmény nyitvatartása és a jogszerű benntartózkodás ideje alatti, valamint az étkezés ideje alatti felügyeletet,
- jogszabályban meghatározottak szerint az egészségfejlesztést és a kötelező rendszeres egészségügyi felügyeletet,
- a szakképző intézmény által a szakmai oktatással összefüggésben szervezett, a szakképző intézményen kívüli egyéb foglalkozáson, tanulmányi kiránduláson vagy egyéb szakmai programon való részvételt,
- a szakmai oktatáshoz közvetlenül nem kapcsolódó foglalkozást, valamint a felzárkóztató és fejlesztő pedagógiai ellátást és
- a közismereti oktatás elsajátítására irányuló vagy a tartós gyógykezelés miatt létesített vendégtanulói jogviszonyt.

A szakképző intézmény ingyenesen biztosítja a tanuló számára az által felhasznált szakmai anyagokat.

A javító- és pótlóvizsga ingyenessége a tanulói jogviszony megszűnése után letett első javító- és pótlóvizsgára is irányadó.

A szakképzési államigazgatási szerv hátrányos helyzet, tartós betegség vagy egyéb méltányolható körülmény esetén a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy - kiskorú esetében törvényes képviselője - kérelmére és a szakképző intézmény javaslatára méltányosságból engedélyezheti a szakképzési törvényben meghatározott feltételtől eltérően is a szakképzésben való részvételt.

5.5. A felnőttoktatás keretében folyó szakképzés

A tanuló munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltságához, a meglévő ismereteihez és életkorához igazodó iskolai oktatásban (felnőttoktatásban) a szakképzési törvény előírásai szerint vehet részt.

A tanuló attól az évtől kezdődően, amelyben huszonötödik életévét betölti, kizárólag felnőttoktatásban kezdhet új tanévet.

Sajátos nevelési igényű tanuló, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetén, továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, a fenti életkorhoz még kettő évet hozzá kell számítani.

A tanuló attól a tanévtől kezdve folytathatja a tanulmányait felnőttoktatás keretében, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.

A felnőttoktatás többek között megszervezhető a nappali rendszerű iskolai oktatás céljára létesített iskolának a felnőttoktatási osztályában. A felnőttoktatásban a tizenhat-huszonéves tanulóknak részére ifjúsági osztály, csoport szervezhető.

A felnőttoktatásban az oktatás megszervezhető a nappali oktatás munkarendje, továbbá esti, levelező vagy más sajátos munkarend szerint.

Szakképző iskolában a nappali oktatás munkarendje szerinti felnőttoktatás azok számára szervezhető meg, akik még nem rendelkeznek szakképesítéssel. A nappali oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább kilencven százalékát el kell érnie. Az esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább ötven százalékát, levelező oktatás esetében legalább tíz százalékát el kell érnie. Más sajátos munkarend szerint is folyhat az oktatás, ha a tanulónak tanórai foglalkozáson egyáltalán nem kell részt vennie, továbbá, ha a tanórai foglalkozások száma nem éri el a levelező oktatásra meghatározott óraszámot. Más sajátos munkarend szerint folyik a felnőttoktatás különösen a távoktatási formában.

A felnőttoktatásban

- az iskolai oktatás a tanulók egyéni felkészülésére is épülhet,
- ha a tanítást nem a nappali oktatás munkarendje szerint szervezik, a tanév rendjében meghatározott tanítási napot az egyéni felkészülés keretében tanulásra fordított – az iskola által előírt – napokkal együtt kell számítani, és nem kell alkalmazni az ötnapos tanítási hétre vonatkozó rendelkezéseket,
- a nem kötelező tanórai foglalkozásra, az osztálybontásra és egyéni foglalkozásra, az egyéb foglalkozásra, a mindennapos testnevelésre vonatkozó rendelkezések alkalmazása nem kötelező,
- a tanuló akkor veheti igénybe a pedagógiai szakszolgálat feladatait ellátó intézmények szolgáltatásait, ha nappali oktatás munkarendje szerint folytatja tanulmányait.

Ha a felnőttoktatásban részt vevő tanuló nem veheti igénybe a pedagógiai szakszolgálat feladatait ellátó intézmények szolgáltatásait, abban a kérdésben, hogy különleges gondozásra jogosult-e, a jogszabályban meghatározott szakértő szakvéleménye alapján kell dönten.

6. Kollégium

6.1. A kollégium bemutatása

A kollégiumi feladatok ellátására az 1990-ben átadott 2 emeletes, 120 férőhelyes épület áll rendelkezésre. Az első emeleten a fiúk, a második emeleten a lányok kerültek elhelyezésre. A kollégium az 5-ös főútvonal mellett fekszik és jól megközelíthető. A távolsági buszjárat megállóhelye az intézmény közvetlen közelében van, de a vonattal érkezők is 20 perc alatt elérhetik a kollégiumot. A kollégium az iskola területén fekszik, így megkönnyíti a tanulók közlekedését.

Az épület adottságai az igényes kollégiumi élet alakítására megfelelőek. A folyosókon, a társalgóban, a tanulószobákban, lépcsőházban elhelyezett fotók a kollégiumi eseményeket örökítették meg. A külső és belső környezet segíti a nevelési célok megvalósítását, szolgálja a kollégista tanulók biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak, lehetővé teszi a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális tevékenységek feltételeit. A kollégium környezete biztosítja a diákok számára a különböző tevékenységekben való bekapcsolódást, valamint az egyéni visszavonulás és a nyugodt pihenés lehetőségét is.

Az épületben található helyiségek

Társalgó: A kollégiumi ünnepek, rendezvények, disco, videofilm-vetítés, TV-nézés, a modern, minden igényt kielégítő házimozzi-rendszer, biliárd, olvasás, kiscsoportos foglalkozás megtartására és vendégvárásra is alkalmas.

Könyvtár: A képzésnek megfelelő alapvető közismereti és szakkönyvek rendelkezésre állnak. A diákok a könyvtár adta lehetőségeket hasznosítják a felkészüléshez, kikapcsolódáshoz. Folyamatos feladat a 12 ezer kötetes könyvtár fejlesztése, a képzésnek megfelelő könyvek, folyóiratok beszerzése, valamint a kézikönyvek bővítése, és a kollégiumpedagógiával kapcsolatos kiadványok megrendelése.

Hálószobák: Az épületben 4 személyes szobákban laknak a tanulók. Berendezésük megfelelő állapotú, a rendszeres használat következtében kissé viseltetek, lecserélésük lassan időszerűvé válik. A szobákat a diákok „öltöztetik”, díszítik, dekorálják.

Tanulószobák: a 4 tanulóterem összesen 120 fő befogadására alkalmas. A termek világosak, tágasak, bútorzatuk, berendezésük /asztalok, székek, tábla, televízió, függöny, dekoráció/ kielégítő. A különböző foglalkozások megtartására alkalmasak, használatuk és kopásuk azonban kétszeres, mivel a délelőtti folyamán az iskola az oktatás céljaira is igénybe veszi. Fedett terasz: A foglalkozások /csoportfoglalkozás, szakkör/, szabadidős tevékenységek /olvasás, sakk/, megtartására, pihenésre, kikapcsolódásra is alkalmas.

Fürdőszobák-mosdók: Az első és a második emeleten egy-egy közös fürdő található. Berendezésük, felszereltségük a részleges felújítás következtében megfelelő. Mennyezetszigetelésük, a zuhanyrendszer és a csaprendszer víztakarékossági szempontok és az európai uniós normáknak megfelelő átalakítása anyagi lehetőségeink figyelembe vételével folyamatosan történik.

Étkező: Az első emeleten közös étkezőhelyiség van, amelyet pályázaton elnyert támogatással rendeztünk be. A romlandó élelmiszerek elhelyezésére hűtőszekrények állnak rendelkezésre. A tanulók otthonról hozott nem romlandó élelmiszereinek tárolása az élelmiszertároló szekrényekben történik, és a megfelelő konyhai eszközök is rendelkezésre állnak (teafőző, mikrohullámú sütő, edények, stb.).

Kondicionáló terem: A kollégisták szívesen töltik szabadidejüket a kondicionáló teremben, amelyben két kombinált testépítő gép, masszírozó gép, lovaglógép, futópad, szobakerékpár és különböző két- és egykarú súlyzók találhatók. A terem, a használók számát tekintve méretileg és esztétikailag is megfelel. Használata és kopása szintén kétszeres, mivel a délelőtti testnevelés órák részét – rossz idő esetén – ebben a teremben tartják a kollégák.

Stúdió: Az épületben kiépített központi videó, TV, rádiórendszer van. A kollégiumi rádió működtetéséhez, valamint rendezvényeink lebonyolításához szükséges technikai berendezések rendelkezésünkre állnak. Működtetésük azonban minden esetben tanári felügyeletet kíván.

Egyéb helyiségek: mosoda, betegszobák, elkülönítő, orvosi szoba, emeletenként nevelői szobák, raktárak, iroda, porta.

Fűtés: Az épületben nagy teljesítményű gázkazánok szolgáltatják a fűtést és a melegvíz ellátást.

Sporteszközök: Rendelkezünk asztalitenisz- és biliárdasztallal, valamint a sportoláshoz szükséges alapvető eszközökkel, játékokkal. Meglévő eszközeink egy részét 2014-ben újakra cseréltük, illetve felújítottuk.

Sportpálya, tornaterem: A sportolási tevékenységekre jelenleg a városi sportpálya és a helyi általános iskola tornaterme áll rendelkezésre.

Számítástechnika terem: A számítástechnika szakkör megtartására modern multimédiás számítógépekkel felszerelt termet alakítottunk ki pályázaton elnyert támogatás segítségével.

6.1.1. A kollégium legfontosabb alapadatai

Az intézmény elnevezése:

Közép-magyarországi ASzC Pálóczi Horváth István Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

Fenntartója:

Agrárminisztérium, 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.

Az intézmény működési területe: Pest megye

Az intézmény székhelye: 2377 Örkény, Fő utca 5-7.

Kollégiumi férőhelyek száma: 120

6.1.2. A kollégium jövőképe, hitvallása

Kollégiumunk alapvető feladatának tekinti a szociális ellátáson túl a kollégista diákok személyiségének fejlesztését. Miközben otthont adunk, felvállaljuk a családot helyettesítő szerepeket, elősegítjük a felnőtt életre való felkészülést, igyekszünk hozzájárulni az iskolázottsági és kulturális különbségek enyhítéséhez, eleget téve a gyerekek, a szülők, az iskola és a társadalom elvárásainak. Az iskolához hasonlóan kiemelt feladatunk a Nemzeti alaptantervben megjelenő kulcskompetenciák fejlesztése, hogy tanulóink alkalmazkodni tudjanak a változó világ kihívásaihoz.

A kollégium pedagógiai programja az együttműködés lehetőségeinek kínálata, közös elképzeléseink megvalósításának kollektív óhaja. Nevelőmunkánk hatékonysága csak a tudás- és a kultúráközvetítő szerep felvállalásával képzelhető el, amelyben a tanári felkészültség és a szakértelem mellett nélkülözhetetlen a tanulói érdeklődés és aktivitás.

A program teljesítése választ ad arra, hogy az érintett időszak eredményessége hogyan jelentkezik a pedagógiai gyakorlat értékelő mechanizmusában, a tanulmányi munka, a közösségbe való beilleszkedés, a felzárkóztatás, a tehetséggondozás terén.

Választ kapunk arra is, hogy a programkínálatok milyen mértékben járultak hozzá a gyerekek személyiségének fejlesztéséhez.

A kollégium hitvallása a szeretet és a sikerélmény fontosságára épül. Ahogyan Maria Montessori is gondolja: „Minden gyerekben megvan a cselekvési vágy és a világmindenség megismerésének igénye, csak annak kibontakoztatását kell elősegíteni.” Ennek szellemében kívánjuk végezni munkánkat, természetesen a világnézeti, ideológiai semlegesség megőrzésével.

6.1.3. A kollégium rövid története

Intézményünk történetében a kollégiumnak mindvégig meghatározó szerepe volt. Az 1926-tól 1944-ig terjedő időszakban az iskola valamennyi tanulója internátusban nyert elhelyezést.

Napjainkig az iskolában végzett tanulók egy része kollégista, így a kollégiumi életnek mai is létjogosultsága van. A negyedszázaddal ezelőtt épült kollégium épülete szomszédos a főépülettel, ahol a tanítás folyik. Kihasználtsága – az utóbbi néhány év kivételével – 80-90 %-os volt. 9 évvel ezelőtt egy komolyabb, részleges felújítás történt az első emeleten, de a természetes elhasználódás miatt minden évben vannak kisebb-nagyobb javítások az épületben. A kollégium nemcsak az intézmény diákjainak ad otthont a tanítási év során, hanem iskolai szünetekben szálláshelyként is szolgál.

6.1.4. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésük elvei

A kollégiumunkban minden évben megrendezésre kerülő rendezvények, versenyek és kulturális programok biztosítják a hagyományok megőrzését, a közösségi élet fejlesztését. A kollégium közösségi életének alakítói és ezzel a kötődés erős szálai ezek a hagyományok, amelyeket a diákok és a nevelők együtt alakítottak ki az évek során.

- * a 9. évfolyam diákjainak avatása: „Kollégista születik”
- * koli-bulik, Mikulás-est és ajándékozás
- * amőba, kondi, sakk, csocsó, biliárd, pingpong, tollaslabda, ország-város
- * activity versenyek
- * karácsonyfa állítása a kollégiumban
- * a város által szervezett kulturális és sportrendezvényeken való részvétel
- * farangi jelmezbál
- * smink- és frizura bemutató
- * Valentin-napi versíró verseny
- * a végzős kollégisták szerenádja, búcsúztatása
- * kolis ballagás, szalonnasütés
- * a kollégiumi felvételi kérelmek beadása májusban

A hagyományok továbbfejlesztését kívánjuk megvalósítani egy fordított nappal, játékos sportverseny megrendezésével, amelybe másik kollégium diákjait is bevonjuk, valamint november 1-jei, halottak napi megemlékezéssel a helyi temetőben. Közösségi rendezvényeinken a kollégium minden tanulója részt vesz. Ezek a rendezvények a személyiségfejlesztés és a közösségi érzés erősítésének nélkülözhetetlen eszközei. A közösségi élet fejlesztési területei: a szobaközösségek, diákkörök, csoportközösségek.

6.1.5. A kollégiumi élet résztvevői (a kollégisták és a nevelőtestület)

A kollégiumi nevelőtanárok létszáma 2 fő. Mindketten főiskolai végzettséggel rendelkeznek, szakmai felkészültségük jónak mondható.

A nevelőtanárok érdeklődési köre: környezet- és természetvédelem, természetjárás, a különböző sporttevékenységek /sakk, asztalitenisz, kézilabda, kosárlabda, body-building, biliárd/, informatika, médiaismeret, drámajátás, egészségnevelés, néprajz, katasztrófavédelem.

Az érdeklődési körök alapján jól szervezhetőek a kollégiumi tevékenységek.

A kollégiumi nevelőmunka hatékonyabbá tétele megkívánja a szakmai felkészültség állandó fejlesztését:

- továbbképzéseken való részvétel,
- továbbtanulási lehetőségekbe való bekapcsolódás.

Tanulóink motivációja, akarateroje, céltudatossága változó. Egy részük jellembeli, viselkedési és tanulmányi problémákkal küzd. Tanulmányi eredményeik gyengék, képességeik szerint, nem ritkán alul teljesítenek. Van közöttük hátrányos, és halmozottan hátrányos is. Ebbe a körbe tartoznak az állami gondozott, a csonka családban élő, a tartósan beteg, a munkanélküli szülők, valamint a szülők alacsony jövedelme és életvitele miatt hátrányban levő diákok.

Tanulóinknál megfigyelhető a családi háttér sokszínűsége. A diákok egy része rendezett családi körülmények közül érkezik. Ezekben a tanulókon megmutatkozik a család pozitív nevelő hatása. A szülők egy része azonban nem mindig működik együtt partnerként a gyermekük fejlődését érintő kérdésekben, gyermeke nevelését a kollégiumtól várja el, ezért sokkal nagyobb felelősség hárul a nevelőtanárookra.

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulókkal kiemelten foglalkozunk:

- egyéni foglalkozások keretében,
- személyes beszélgetéseken,
- tevékenységekbe való bevonással.

6.2. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései

Kollégiumunk, a Pálóczi Horváth István Mezőgazdasági Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium részeként, de önálló szakmai, pedagógia egységként funkcionál, az intézmény igazgatójának felügyeletével. A diákok iskoláinak képzési feladatait segítő, általános jellegű kollégium.

A kollégium a fenntartó céljaival összhangban nyitott a változásokra, a szükséges ideig biztosítja a tanulási feltételeket, a változó körülményekhez folyamatosan igazodik, erős és tartós kapcsolatot létesítve az érdek-képviselői szervekkel, a mindenkori kistérségi és intézményi innovációt is figyelembe véve.

A fenti alapelvek a kollégium társadalmi szerepét is meghatározzák.

6.2.1. Nevelési alapelvek a kollégiumban

A kollégium céljai elérése érdekében diákközpontú, az egyén és közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- az alapelveket emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- demokratikus, humanista nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;

- tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógiai tevékenységben;
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolával, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása

6.2.2. *A kollégiumi nevelés értékei*

A családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre nevel az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejleszti a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Ezáltal hozzájárul ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válhasson;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítézőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- képessé válhasson felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- valamint az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- megismerje és megértse a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- értékek és feladatnak tekintse a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

6.2.3. *A kollégiumi neveléssel kapcsolatos célrendszer*

A kollégiumi nevelés célkitűzései:

- A tanulmányi munka támogatása, a tanulási teljesítmény fejlesztése adekvát eszközökkel; a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, cselekvési képességeinek kialakítása, fejlesztése (megfelelő tanulási, gondolkodási, és munkakultúra kialakítása, szorgalom, akaraterő fejlesztése); felzárkóztatás és tehetséggondozás: Tanulás, Kommunikációs kultúra, Informatika, Ember és társadalom.
- A minél szélesebb körű művelődés, illetve tájékozódás segítése; eligazodás segítése a szűkebb (Európa) és tágabb (nagyvilág) környezetben: Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz, Ember és társadalom, Művészetek, Kultúra, Kommunikációs kultúra.

- Az esztétikai kultúra fejlesztése: Művészetek, Vizuális kultúra, Anyanyelv, Magyar irodalom, Kultúra (főbb területek: képzőművészet, irodalom, zene, színház, film), Testi és lelki egészség.
- A tudásközvetítésben az iskolai tudást kiegészítő, illetve praktikus ismeretek nyújtása: technikai és kézműves ismeretek, vállalkozói, gazdálkodási, háztartási ismeretek: Életvitel és gyakorlati ismeretek (Technika, Háztartástan).
- Az egyénnek a társadalom cselekvő tagjává, közösségi lényvé való formálása, társadalmi szerepekre való felkészítése (a haza ismerete és szeretete, társadalmi-állampolgári ismeretek, demokratikus gondolkodás, emberismeret, kommunikációs- és viselkedéskultúra stb.): Hon- és népismeret, Ember és társadalom, Kommunikációs kultúra
- A pályaorientáció, az önmegvalósítás, az "életbe" való sikeres kilépés segítése: Pályaorientáció, Tanulás, Ember és társadalom.
- Az önismeret fejlesztése: testi, lelki, szellemi tulajdonságok, adottságok; erősségek, gyengeségek ismerete; a változtatásokra, a fejlődésre való képesség fejlesztése: Testi és lelki egészség, Ember és társadalom.
- Az erkölcsi kultúra fejlesztése az egyetemes, igaz emberi értékek közvetítésével: Ember és társadalom, továbbá valamennyi műveltségi terület.
- Az egészséges életmód, életvitel és ezek igényének kialakítása (a testi-lelki egészség kultúrája): Testi és lelki egészség, Ember és társadalom, Környezeti nevelés, Testnevelés és sport.
- A környezet iránti érzékenység, felelősségtudat fejlesztése, a cselekvési lehetőségek feltárása a környezetvédelemben: Környezeti nevelés, Ember és társadalom, Földünk és környezetünk.

6.3. Nevelés a kollégiumban

A kollégiumi nevelés legfőbb célja a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

Kollégiumunknak, mint átmeneti otthonnak olyan magatartásformákat, viselkedési mintákat, szabályokat kell átadni a tanulóknak, melyek biztosítják az általános emberi értékek belsővé válását. A tanulás feltételeinek megteremtésével, a szállás biztosításával az otthonná válás érdekében tolerálni kell a tanulók eltérő törekvéseit.

A személyiségformáló folyamatok tervszerű alakításával és az általános műveltséghez szükséges kiegészítő ismeretek nyújtásával törekedni kell a családból hozott kulturális-, tudás-, magatartás- és viselkedésbeli hátrányok leküzdésére.

Legfőbb alapelveink:

- alapvető erkölcsi normák betartása,
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele,
- fel kell használni a tanulók öntevékeny, önszervező képességét,
- szülőkkal és az érdekelt iskolákkal való együttműködés,
- demokratikus, humanista nevelés,
- hazafias, és európai nevelési elvek alkalmazása,

- alapvető emberiségi és szabadságjogok érvényesítése,
- tanulói jogok, és felelősség, irányukba bizalom és tapintat,
- környezeti és egyéni egészségnevelés,
- esztétikai, művészeti értékek alakítása,
- az egyéni és közösségi sportolás lehetősége,
- a tanulói szabadidő helyes kihasználása.

6.3.1. *Nevelési feladatok a kollégiumban*

A feladatokat a beérkező tanulók különféle szintjei (tudás, neveltségi stb.) határozzák meg:

- tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása,
- személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, különösen az énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztése,
- közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok,
- rendszeres kapcsolattartás és konstruktív együttműködés a szülővel, iskolával, egyéb partnerekkel,
- a szociális hátrányok enyhítése a jellemzően veszélyeztetett, jelentős hozott hátránnyal érkező tanulók közoktatásban tartása, a lemorzsolódás minimalizálása,
- pályaválasztásához, önálló életkezdéséhez, továbbtanuláshoz szükséges ismeretek, készségek megszerzésének támogatása,
- a kollégista tanuló
  - minél teljesebb körű megismerése, humánus légkörben folyó nevelése, közösségi beilleszkedésének elősegítése,
  - személyiségének fejlesztése, képességeinek és érdeklődésének megfelelően,
  - iskolai tanulmányainak segítése,
  - sportolási, művelődési, önképzési és szabadidős lehetőségeinek biztosítása,
  - öntevékenységeinek, együttműködési készségeinek fejlesztése
  - önállóságának, felelősségtudatának fejlesztése.

A kitűzött pedagógiai célok elérése érdekében az alábbi értékek bensővé válását kell tudatos, tervszerű tevékenységgel elősegíteni.

- alapvető műveltség, tudás elsajátítása, intelligencia,
- általános emberi értékek tisztelete, társadalmi normák betartása
- magyarságtudat, történelmi hagyományaink ismerete, anyanyelvünk ápolása
- egyetemes emberi jogok betartása, európai kulturális hagyományok ismerete
- önismeret, motiváltság az önképzésre
- konfliktuskezelés, megoldási alternatívák használata
- közösségért érzett felelősség vállalása
- igazságosság, empátiakészség, tolerancia, segítségnyújtás
- céltudatosság, következetesség, igényesség, szorgalom
- környezetvédelem, az egyéni és közösségi javak megóvása

A tanulás tanítása

A kollégium tudáselsajátító, tudásközvetítő funkcióját a szülők, iskolák és a társadalom elvárásai determinálják. Az iskola a kollégium meghatározó feladatának az iskolai tanulmányi

előmenetel előmozdítását tartja. A szülők ezt szintén elvárják, de ehhez társul még, hogy a kollégiumtól kérik az esetleges tudásbéli hátrányok bepótlását, a felzárkóztatást. A társadalmi elvárások között szerepel a felzárkóztatáson kívül a társadalmi esélyegyenlőtlenségek mérséklése és a tehetséggondozás is.

A tanítási órákra történő felkészülés fő színtere a kötött szilencium. A szilenciumi idő alatt a tanulók társaik zavarása nélkül folytatják felkészülésüket.

A nevelő a környezeti feltételek megteremtésén túl az alábbi feladatokat látja el:

- szaktárgyi korrepetálás
- felzárkóztatás
- tehetséggondozás
- számonkérés, ellenőrzés.

A gyengébb képességű tanulók segítségét az adott szaktárgyak alapján szervezett tanulópárokkal kell megoldani. Biztosítjuk a lehetőséget az egyéni, önálló tanulásra is. A tanulási időkeretet a tanulók leterheltségének és a tanulás pszichológiájának figyelembe vételével helyezzük el a kollégium napirendjébe. A fő időkeret a kötelező tanulás a szilencium, a kiegészítő időkeret mindig egyénileg differenciált és individualizált.

A tanulmányi eredmény értékelésénél - az átlageredmény mellett - fő szempont a tanuló korábbi szintjéhez viszonyított fejlődése. Az egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményt is figyelembe kell venni. A követelményrendszer kialakításához elengedhetetlen az iskola elvárásainak megismerése. Ennek érdekében folyamatos kapcsolattartásra van szükség az iskolavezetéssel, osztályfőnökökkel, szaktanárokkal.

A 21. század emberétől már általános elvárás az élethosszig tartó tanulás. A tanulásmódszertan lehetőséget kínál annak megtanítására, hogy hogyan lehet eligazodni a tengernyi információhalmazban, hogyan lehet elválasztani a fontosat a kevésbé fontostól, a hitelest a hiteltelentől, a lényegeset a lényegtelentől. Ehhez nagy segítséget nyújthat olyan tanulási technikák, módszerek megismerése és alkalmazása, amelyek egyaránt alkalmasak a formális és az informális ismeretszerzés megvalósításához.

A kollégiumban szükséges az előzetes tudás felmérése. Első lépés a tanulási motivációra, tanulási szokásokra, tanulási módszerekre vonatkozó ismeretek feltérképezése. Ezt követi a helyes tanulási szokások kialakítása. Ehhez elengedhetetlen a reális énkép és önismeret kialakítása, a tanulás motivációs tényezőinek, a tanulási stílusoknak a megismerése. A folyamatnak párhuzamosan kell folynia. Egyszerre kell a tanulókat megismerni és új, hatékony egyéni tanulási szokásrendszer megvalósítására törekedni. A végeél a különböző tanulási technikák beépítése a tanulási folyamatba.

Tanulási kultúra fejlesztése

Jártasságok az ismeretek megszerzésére, a permanens tanulásra, a konvertálható ismeretek megszerzésére, a rendszeres és eredményes tanulásra.

Színes, bőséges szókincs, pontos, szabatos kifejezések, beszéd, lényeglátás, az összefüggések, törvényszerűségek elsajátítása.

Ezeket túl fontossá kell tennünk, hogy az ismeretek elsajátítása igényként is jelenjen meg. A tanulás életprogrammá váljon!

A tanulási, megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése.

Motivációs tényezők beépítése a tanulási folyamatba. Az ismeretszerzés örömeinek megismertetése, az érdeklődés, a megismerés, a felfedezés vágyának fejlesztése.

A reális önismeretre épülő tanulási ambíció kialakítása, fejlesztése.

Tanulási életprogram kialakítása, a tanulás eredményesebbé, hatékonyabbá tétele érdekében.

Az önálló tanuláshoz szükséges ismeretek, képességek elsajátíttatása. Új és helyes tanulási módszerek, tanulási technikák megismertetése.

Az ismeretek szerzésének, az általános műveltség megszerzésének elősegítése.

Felzárkóztatás, tehetség-felismerés és gondozás, pályaorientáció

A tanulók között meglévő műveltségbeli, képességbeli, felkészültségi, neveltségi különbségek csökkentésének segítése.

A hátrányos helyzetű, hiányos alapismeretekkel, gyengébb képességekkel rendelkező tanulók felzárkóztatása, korrepetálása az iskola eredményes elvégzése érdekében. A tanulási kudarcok okainak feltárása, azok kezelése, pozitív önértékelés kialakítása. A tanulás segítése, a tanulmányi munka támogatása, a tanulási teljesítmény fokozása. Az iskolai eredményesség érdekében praktikus ismeretek nyújtása. Differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása a tanulásban lemaradt és a tehetséges tanulóknál. A tehetséges tanulók felismerése, képességeik, tudásuk továbbfejlesztése. A szakmák, hivatások megismerésének, a pályaválasztás, a választott életpályára való felkészülés segítése a sikeres társadalmi beilleszkedés érdekében, együttműködve az iskolával.

Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A magatartás, viselkedés területén az egyéni érdekek érvényesülését tiszteletben tartva kell megkövetelni az általános rend és fegyelem beépülését a mindennapok gyakorlatába. Példamutatással, következetességgel el kell érni, hogy a kulturált beszéd, az esztétikus megjelenés elfogadott sajátjává váljon a kollégiumi létnek.

A kollégiumi nevelőkkel, technikai dolgozókkal, diáktársakkal szembeni segítőkészségnek, udvariasságnak kell jellemeznie a mindennapi társas érintkezést. El kell sajátítani a tanulókkal az illetlen alapvető szabályait. Határozottan fel kell lépni a szélsőséges megnyilvánulások - verekedés, rongálás, lopás - ellen.

A kollégium - mint közösségi helyszín - a nevelési folyamat során hangsúlyt helyez a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség, stb.) fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra.

A közösségi értékrend és normarendszer fejlesztése

A kollégium egyénekből álló közösségi helyszín. Ezért az alábbi feladatokat kell megvalósítani:

Az általánosan elfogadott társadalmi értékek és normák közvetítése, a tanulók személyiségébe való beépülésének segítése.

Pozitív szociális szokások elfogadtatása olyan kollégiumi életrend kialakításával és működtetésével, amelyben a tanulók biztonságban és jól érzik magukat.

A szabálytudat, a döntési szabadság, felelősség összhangjának megismertetése.

A szociális értékrendek megismertetése, a pozitív értékrend elfogadásának és az aszerinti viselkedés, magatartás elsajátítása. Erkölcsi, etikai ismeretek nyújtása. Esztétikai értékek közvetítése.

Jellemnevelő feladatok, élmények, irodalmi példák, értékkonfliktusos helyzetgyakorlatok megoldása.

A kollégiumi élet problémáinak etikus megoldása.

A sikeresség elérésének másokat nem sértő módjainak bemutatása, gyakoroltatása.

Az érdekvényesítés és a demokratikus viselkedés szabályainak elsajátíttatása. A kollégiumi diákönkormányzat működtetése, segítése. Az önkormányzó képesség kialakítása, fejlesztése.

A kollégiumnak mint a társadalmi szerepek gyakorlóterének működtetése. A jogok és a kötelességek együttes szerepeltetése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. A videofilm-vetítéseken törekedni kell a magyar és európai filmművészet kiemelkedő alkotásainak megismertetésére.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A személyes világkép kialakításának legfontosabb lépése a történelem során manifesztálódott értékrendek, eszmék, világnézetek, vallások megismertetése, a természet és a társadalom kapcsolódási pontjainak a megkeresése. Az állampolgárságra és demokráciára nevelés során elő kell segíteni a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemző képesség és a vitakultúra fejlesztését.

A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet kell kapnia a diák-önkormányzatnak. Saját feladataik, céljaik megvalósításában, a szabályrendszerek (a diákok egymás közötti, ill. tanuló – tanár viszonylatában) kialakításában, folyamatos felülvizsgálatában elő kell segíteni aktivitásukat. Ezen belül kiemelten a napirend és házirend rendszeres áttekintését, a programok megtervezését, szervezését, lebonyolítását, értékelését, az egymás közötti konfliktusok szabályok szerinti megoldását, a kollégium állagának megóvását, javítását és a kollégiumi közösségi lét mindennapjainak megélését. A helyi közösségért és helyi ügyekért vállalt szerep, tevékenység és aktivitás az az alap, amely során megérthetik a demokratikus működés alapelveit. Fontos terület az őket érintő jogszabályok ismertetése, értelmezése, megbeszélése aktuális életkoruknak megfelelően.

A napi, aktuális politikai kérdések megvitatása elől sem térhetünk ki, törekednünk kell a különböző álláspontok bemutatására. A politikai és világnézeti kérdésekben a nevelő köteles megnyilatkozásaiban semlegességet képviselni. Amennyiben mód és lehetőség van rá, bekapcsolódunk a helyi, nagyobb városi közösség rendezvényeibe – pl. koszorúzások, ünnepi műsorok, megemlékezések-, amelyek a hazafias nevelés mellett az állampolgári fejlődést is szolgálhatják.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése

Az önismeret, önértékelés alapjainak megteremtése, a kollégiumon belül kapcsolat és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával.

A természeti és társadalmi ismeret bővítésével, művészeti élményekkel segíteni a diákok világban való tájékozottságát, a személyes és szociális azonosságtudatuk fejlődését. Az éntudat magja az azonosságtudat. A kollégiumi nevelőmunka során törekedni kell arra, hogy a tanulókat megfelelő szociálpszichológiai módszerek segítségével (tréningek, tesztek) eljuttassuk önismereti szintjük optimumára. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Indirekt nevelési módszerek alkalmazásával hozzá kell segíteni a tanulót, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

A szociális kompetencia a szociális motívumrendszer egyéni szociális értékrenddé válásával valósul meg. A kollégiumi nevelés kiemelt feladata a szociális képességek és a szociális készségek fejlesztése a spontán szocializáció ellenében. Alapja olyan erkölcsi értékrend kialakítása, amely tudatosítja a tanulóknál az egyén és a csoport kölcsönös együttműködésének előnyeit, ezek hiányában hátrányos következményeit.

A helyes magatartáshoz, reális önértékeléshez járulhatnak hozzá a szociometriai vizsgálatok.

A gondoskodás, a fiziológiai szükségleteknek megfelelő feltételek megteremtése a kollégium egyik legalapvetőbb feladata. A biztonságérzet megteremtésével, a család által lerakott, a személyiségfejlődést elősegítő érzelmi alapok további erősítésével, a nevelőtánnal és diáktársakkal kialakított kötődéssel lehet elősegíteni az érzelmi stabilitás biztosítását.

A családi életre nevelés

Az informális nevelés közösségi terepei közül legfontosabb a család. A család számos funkciót tölt be a társadalomban: mint biológiai, gazdasági és társadalmi egység van jelen. A kollégium csupán a társadalmi funkció közül tud néhányat felvállalni, de semmiképp sem képes a családot helyettesíteni. A családdal való kapcsolat kiépítése, a szülők bizalmának megnyerése a nevelőtánnal alapvető feladata. A diákot ösztönözni kell arra, hogy tartson szoros kapcsolatot a családdal, számoljon be gondjairól, örömeiről. Segíteni kell őt a család problémahelyzetének feldolgozásában, és a családjáért érzett felelősségvállalás erősítésében.

A családnak a gyermek szocializációjára gyakorolt hatása kiemelkedő. A kollégium sajátos interakciós teréből adódóan ezen a területen képes a család funkciói közül a legnagyobb szerepet felvállalni.

A családi életre nevelés keretén belül foglalkozunk a tudatos párválasztás, a felelős házasság, a családi tevékenységek szervezésének, a családon belüli mindennapi teendők ellátásának, a gyermekneveléssel kapcsolatos teendők elvégzésének és a szexuális nevelés kérdéseivel.

A testi és lelki egészségre nevelés

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása.

A diákok egészségének megőrzése, védelme. A higiéniai szabályok betartása. A kiegyensúlyozott életvitel, életritmus kialakítása.

A stressz-kezelés módszereinek megismertetése. A káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése. A tanulók legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

A kollégiumnak minden részletében olyan otthonos, kulturált, esztétikus közegként való működtetése, amelyben a tanulók jól érzik magukat, és amely fejleszti igényességüket, ízlésüket, műveltségüket.

Színes, tartalmas, színvonalas kulturális és sportélet szervezésével segíteni a tanulókat, hogy egészséges életvitelt, helyes életmódmintát válasszanak maguknak. A tanulmányi tevékenység prioritását hangsúlyozva támogatni kell minden aktív sportolói igényt.

Neveljen környezettudatos magatartásra úgy, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Az önkéntesség olyan tevékenység, amelyet a személy szabad akaratából, egyéni választása és motivációja alapján, a pénzügyi haszonszerzés szándéka nélkül végez más személy, személyek vagy a közösség javát szolgálva.

A kollégium sajátos színtere tág teret kínál mind az egyéni, mind a közösségi felelősségvállalás fejlesztésére. Ilyenek lehetnek:

- mások jelenlétének szükségszerű elfogadása egy közösségi térben,
- mindennapi viselkedésünk, tulajdonságaink hatással vannak másokra
- közösségi lehetőségek: a környezet megbecsülése, fejlesztése; részvétel a kisebb (szoba) és a tágabb közösség (kollégium) rendbetételében, szépítésében
- részvétel a közösség életének irányításában, szervezésében a diákönkormányzat munkáján keresztül.

Rendkívüli jelentőségű a pedagógus személyes példamutatása, indirekt nevelési módszereinek sokrétű alkalmazása. A nevelőtanárnak olyan pozitív mintákat kell növendéke felé közvetítenie, melyek a személyiségfejlesztés mellett a tanár-diák viszony erősödésére is kihatással vannak.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A diákok környezettudatos magatartásra nevelése, a környezetkímélő magatartás kialakítása az életvitelükben. A környezetvédelem beépítése a diákok erkölcsi rendszerébe, egyéni és közösségi szinten.

Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a fenntartható társadalom legfontosabb alapelveit:

- az életközösségek tisztelete és védelme
- az emberi élet minőségének javítása
- a Föld életképességének és sokféleségének megóvása
- a megújuló energiaforrások felhasználásának előtérbe helyezése
- a nem megújuló erőforrások felhasználásának minimalizálása
- a környezettudatos életvitel kialakítása

Az önkiszolgálás a környezettudatos nevelés fontos eszköze. A „zöld gondolkodás” a háztartásban kezdődik, a szobatarítás, személtétel, szelektív hulladékgyűjtés, a saját környezet gazdaságos rendben tartása.

A kollégium környezettudatos szemléletmódra neveli a tanulókat azért, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, hogy értsék a fenntartható fejlődés fogalmát, továbbá hogy életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Pályaorientáció

A mai társadalom az életpályára készülő fiattól konstruktív életvezetési technikát igényel. A kollégium valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Az eredményes pályaválasztás pszichés összetevőinek feltárása, (motiváció, érdeklődés, képességek, környezet stb.)

Tájékozódás a pályaválasztás, pályaismeret dokumentumaiban, ismeretforrásaiban, eligazodás a pályaválasztási alapfogalmakban.

Az álláskeresés folyamata és technikái

A munkavállaló jogai és kötelességei.

Az álláskeresést megkönnyítő illetve a munkaerő-piaci alkupoziációt segítő technikák elsajátítása dokumentumok megismerése, szituációk eljátszása.

Hivatás. Hivatástudat. Felkészülés az esetleges pályakorrekciókra.

Az élethosszig tartó tanulás fontosságának felismerése.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

A kollégiumi nevelés segíti az önálló életvitel kialakítását, a majdani családi háztartás és gazdálkodás tervezését, a tudatos fogyasztóvá válást, az eligazodást a mindennapi életben, a gazdaság és a pénzgazdálkodás világában.

Az értékpluralizmus elvének tiszteletben tartásával a kollégium értékközvetítő szerepe alkalmas arra, hogy a közösségi együttélés következtében interiorizáljon társadalmilag

hasznos, egyénileg eredményes életmódmodelleket. A tolerancia, a versenyképesség, a megmérettetés képessége, a keresett munkaerő-piaci pozíció megszerzése ma mind konstruktív életvezetési technikákat igényel az életpályára készülő fiattól. A kollégiumi nevelés specifikumai katalizátorai lehetnek az aktivitás, a motiváció tartós fenntartásának, a differenciált személyiségfejlesztés megvalósításának.

Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. Számtalan vizsgálat eredménye igazolja azt, hogy ma már a mozgó kép – és ezen belül a televízió és az internet – fontosabb szerepet játszik a fiatalok kulturális és szellemi fejlődésében, mint a nyomtatott tartalmak, azaz a könyvek, az újságok és a magazinok. A televíziózás szerepe az internet megjelenése óta fokozatosan leértékelődik. A középiskolás korosztályra nézve a fő veszélyforrás abban rejlik, hogy ők már többnyire szülői felügyelet nélkül tévéznek, nincs kontroll sem időtartamban, sem pedig tartalomban. Az információszerezés legfontosabb színtere kétségtelenül az internet, ugyanis a tv-vel ellentétben itt nem szerkesztők által megszürt tartalmak megszerzéséről van szó. Az internet használatának legújabb trendje a közösségi oldalak előtérbe kerülése. Ennek fő veszélye az olyan személyes információk megosztása, ami a tanuló megítélésére nézve káros lehet.

A médiatudatosság főbb ismérvei:

- Képes a valós tények és a fikció megkülönböztetésére
- Felismeri a valóság ábrázolásának különböző szintjeit
- Meg tudja különböztetni a valódi riportot a fizetett tartalmaktól
- Tudatában van annak, hogy kereskedelmi üzenetekkel a műsorokon belül is találkozhat
- Tudatában van annak, hogy a hírek mögött is húzódnak gazdasági és egyéb érdekek
- Képes megindokolni, hogy miért kedveli az általa preferált médiatartalmakat

6.3.2. A tanulók fejlődését segítő tevékenységek elvei

A tanulók családi, szociális háttere nagyon különböző, a szocializációs fejlettségük nem mindig koruknak megfelelő. Kiemelt pedagógiai feladat a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, a szülők bevonása a sokoldalú aktivizált kapcsolat megteremtésével.

A kollégiumi környezetnek megfelelő terepet kell biztosítani a tapasztalatszerzéshez, a nevelési értékek közvetítése révén a tanuló fejlődése a leghatékonyabb módon valósuljon meg. A kollégiumi nevelőtestület alkalmazza a személyre szabott nevelési szemléletmódot, mely szerint mindenkinek személyi méltósága folytán elidegeníthetetlen joga van az olyan neveléshez, amely megfelel élete céljának. Tantárgyi, kötelező és kötelezően választható foglalkozások keretében a pedagógus folyamatos értékelése és visszajelzése a fejlesztési igények és a szükségletek azonosítása mellett motivációs erővel bír.

A kollégiumi diákközösség is segíti tagjai egyéni fejlődését azáltal, hogy a közösséggé formálódás folyamatában a folyamatos interakciók által, az önazonosság feladása nélkül új személyiségstruktúrák formálódnak.

Feladatok:

- a sikeres beilleszkedés segítése,
- közösségi és az egyéni érdek közötti egyensúly megteremtése,
- kollégiumi kapcsolatrendszerek segítése,

- szociális készségek fejlesztése,
- tolerancia erősítése,
- tanulási életprogram kialakítása,
- konvertálható ismeretek megszerzése.

Fejlesztés követelményei

- Szükséges szociális készségek - mint az empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség - fejlesztése.
- A közösségi együttélési szabályok elsajátításának, az egyén, a csoport kölcsönhatásai megértésének segítése, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra
- Törekedni kell a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges pozitív önértékelés kialakítására.
- Fontossá kell tennünk, hogy az ismeretek elsajátítása belső igényként jelenjen meg, hogy a tanulás mindennapi életük részévé váljon!
- A reális önismeretre épülő tanulási ambíció kialakítása, fejlesztése.
- Tanulási életprogram kialakítása, a tanulás eredményesebbé, hatékonyabbá tétele érdekében.
- Törekedni kell az önszerveződések segítésére, támogatására
- A nevelési feladatok megvalósításában fontos terepet és szerepet kell kapnia a kollégiumi diák-önkormányzati rendszernek.

6.3.3. Tehetség gondozás és felzárkóztatás a kollégiumban

A kollégiumi nevelés fontos feladata: a felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, pályaorientáció segítése.

Feladatok:

- A tanulók között meglévő műveltségbeli, képességbeli, felkészültségi, neveltségi különbségek csökkentésének segítése.
- A hátrányos helyzetű, hiányos alapismeretekkel, gyengébb képességekkel rendelkező tanulók felzárkóztatása, korrepetálása az iskola eredményes elvégzése érdekében.
- A tanulás segítése, a tanulmányi munka támogatása, a tanulási teljesítmény fokozása. Az iskolai eredményesség érdekében praktikus ismeretek nyújtása.
- Differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása a tanulásban lemaradt és a tehetséges tanulóknál.
- A tehetséges tanulók felismerése, képességeik, tudásuk továbbfejlesztése.
- A kollégiumi élet színes, tevékenységközpontú szervezésével alkalmakat teremteni a diákok alkotóképességének megnyilvánulására, a tehetségek kibontakoztatására, a diákok helyes önértékelését erősítő sikerélményekre.
- A szakmák, hivatások megismerésének, a pályaválasztás, a választott életpályára való felkészülés segítése a sikeres társadalmi beilleszkedés érdekében, együttműködve az iskolákkal.

A feladathoz kapcsolódóan megvalósul az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőkészség, a hatékony, önálló tanulás és a digitális kompetencia fejlesztése.

6.3.4. *A pályaválasztást elősegítő tevékenységek elvei*

A pályaválasztást elősegítő tevékenységek elvei:

- a társadalmi pozíciók mindenki számára nyitottak
- saját képességek maximális kihasználásával mindenki sikeres lehet, a maga szerepében mindenki hasznos lehet
- önismeret nélkül nincs sikeres pályaválasztás
- a pályaválasztás stratégiai döntés – ismeretek nélkül nincs biztos siker
- az életpályák akár többször is módosíthatók
- hiteles információt a megélt valóság ad
- a belső motiváltság felébresztése fontosabb, mint a környezet tanácsai
- egyéni életpálya kialakításához egyénre szabott tanácsadás szükséges

Feladataink

A középiskolás korosztály érzékeny minden őt érő érzelmi és értelmi hatásra. Az önismereti foglalkozások elsősorban e hatások feldolgozását segítik elő, azért, hogy támogassák az identitás megerősítését és a mentálhigiéné ápolását, fejlesztését. Az önismereti foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, jellemének, aktuális pszichés állapotának megismerése és fejlesztése egyénileg és csoportban.

Elősegíti az alkalmazkodást, beilleszkedést, saját helyük felismerését szűkebb és tágabb környezetünkben, felkészít a konfliktusok megoldására, az önbizalom, az önértékelés, a pályakép felépítésére, az önmenedzselés megalapozására.

Az önismeret és egyéni fejlesztés mellett fontosnak tartjuk az egyéni és közösségi motívumok, a célrendszer és értékrend megismerését, alakítását, a kollégista társadalmi orientálódásában való segítését.

A kollégiumi együttélés feltétele a közösen meghatározott szabályok betartása, a bizalmi légkör kialakítása a csoportban, a közösségben.

A fejlesztés követelményei

Legyen képes a másik ember személyiségének tiszteletére és megértésére, a helyes önismeret kialakítására, önmaga felvállalására.

Legyen képes bemutatni néhány fontosabb erkölcsi felfogást, valamint tudjon érvelni ellenük vagy mellettük.

Legyen képes fontos helyzetekben a választási lehetőségek mérlegelésére.

Legyen képes felismeri az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, legyen képes felismerni saját képességeit.

Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.

Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.

Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit.

Legyen képes tisztázni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.

Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájáról, hivatásáról, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Tudjon érvelni saját meggyőződése mellett, legyen képes mások meggyőződését tiszteletben tartani.

Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.

6.3.5. Az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei

Az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei:

- alapvető erkölcsi normák betartásával, az egyéni szükségletek figyelembevételével a személyiség fejlesztése,
- önismeret, pszichés összetevők feltárása, tudatosítása,
- reális jövőkép kialakítása,
- személyre szóló fejlesztés; az én szerep teljes körű felelősséget jelent
- az egyéni felelősségvállalás jelentőségének megismertetése,
- a családi életre való felkészítés gyakorlata,
- az egészséges életvitel kialakítása,
- tudatos felkészítés a választott pályára, hivatásra (pályaismeret),
- továbbtanulásra való felkészítés,
- a munkavállalói szerepre való felkészítés,
- tájékozódás a munkaerőpiacon, az álláskeresés folyamata, technikái,
- felkészülés az élethosszig tartó tanulásra és esetleges pályamódosításokra,
- nyílt, őszinte kommunikációs rendszer kialakítása.

Feladataink

Értékharmonia kialakítása, mintaadás az értékes életre. Szeretetteljes, bizalmi légkör kialakítása az egyénben és a csoportban. A tanulók alkalmazkodó készségének fejlesztése. Társadalmi beilleszkedés segítése. A társadalmi beilleszkedés elősegítésében célunk, hogy tanulóink tudatosan készüljenek a választott hivatásra, ismerjék az álláskeresés folyamatát, technikáit. Az életvitelt befolyásoló, az együttélést biztosító, a házirendben közösen megfogalmazott keretek, normák betartása. A tanulók csoportfoglalkozásokon megismerhetik személyiségük tulajdonságait, megkereshetik saját helyüket a közösségben.

Az önbizalom erősítése, a helyes önértékelés kialakítása (egyénilag és csoportban)

Olyan személyiségek kerüljenek ki a kollégiumból, akik elfogadják nemzeti értékeinket, őrzik hagyományainkat, megtalálják helyüket az EU-ban. A közösség tagjai között természetes legyen az együttműködés, amely érdekegyeztetésen, egymás elfogadásán, alkalmazkodáson, kompromisszumkésztségen, mások tiszteletén alapszik. A kollégiumi közösség érdekeinek kialakítása úgy, hogy az egyéni érdekek is megvalósulhassanak. Az egyéni törekvések és a közösségi érdekek összehangolása. Az érdekvédelmi és érdekegyeztetési technikák gyakoroltatása csoportfoglalkozásokon (konfliktuskezelés). Kiemelten fontos feladat, hogy a kollégiumban egy időben zajló kommunikációs folyamatok (diák-diák, diák-tanár, portás-diák, iskola-kollégium stb.) a különböző csoportokon belül és a különböző csoportok között, egymást segítők legyenek.

A fejlesztés követelményei

Ismerje és fogadja el önmagát, legyen egészséges önbizalma, önkritikája és kritikája.

A tanuló ismerje az emberi tulajdonságokat, tudja mérlegelni, elemezni döntéseit.

Ismerje az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő személyiségvonásokat és erényeket.

Legyen tudatában a gondosan kiválasztott és mély kapcsolatok értékének.

Törekedjen a felelősségteljes nemi magatartás kialakítására.

Ismerje fel:

- a sokoldalúság érték,

- cselekedve könnyebb „tanulni”, mint magyarázatokból – gyakorlatiasság,
- a családban vannak férfi és női szerepek – ezeket ismerni, tudni kell,
- a munkahely nem csak a pénzről szól – szaktudás, egyéni felelősség,
- valós élethelyzetek a legjobb tanulási terepek,
- az önkiszolgáló tevékenység nem kényszerű, hanem szükséges elfoglaltság,
- a munkahelyi beilleszkedés előzetes ismeretekkel megkönnyíthető.

Tudjon érvelni saját meggyőződése mellett, legyen képes mások meggyőződését tiszteletben tartani.

Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.

6.3.6. A nemzetiség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai

Iskolánk vonatkozásában nem releváns.

6.4. A kollégium működése

6.4.1. A kollégiumi működés feltételrendszere, a kollégiumi rend

Személyi feltételek

A nevelést nevelőtanár végzi, a törvényben előírt vagy annak megfelelő végzettséggel. Számukra feltétel:

- rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik;
- képes a nevelési folyamat megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére, jártas a különböző pedagógiai eljárások alkalmazásában;
- egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgálhat a kollégisták számára;
- megfelelő empátiával rendelkezik, nevelési eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, bizalmat és szeretetet helyezi előtérbe;
- képes: a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére; a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani; a konfliktusok eredményes kezelésére;
- folyamatosan együttműködik a tanulók közösségével, a nevelésükben résztvevő személyekkel, intézményekkel, kisebbségi szervezetekkel, önkormányzatokkal;
- szakmai tevékenysége során együttműködik a kollégiumi nevelőtestület vezetőjével és tagjaival.

A kollégiumban a nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása jellemzi. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényező.

Tárgyi, környezeti feltételek

A kollégium személyközpontú környezet kialakítására törekszik. Belső és külső környezetének biztosítani kell az ide vonatkozó nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, meg kell felelni az otthonosság általános kritériumainak (lásd környezeti, egészségnevelés programja). Megteremti a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport, az egyéb szabadidős tevékenységek, szakkörök,

diákkörök működésének feltételeit. Gondoskodik az egyéni visszavonulás, nyugodt pihenés feltételeiről.

Kollégiumi élet szervezése

A kollégiumi élet megszervezéséért, a fenntartó, az iskola, és a kollégium vezetője, a nevelőtestület, a szülők, és a diákok önkormányzata a felelős, mindenki a saját területének megfelelően.

A kollégium életének belső szabályzását a kollégium vezetőjének irányításával a nevelőtestület a belső és a külső környezet változásait figyelembe véve alakítja. Ennek során biztosítani kell a tanulók optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást.

A tanulók napi életének kereteit úgy kell szervezni - felmérésén, megfigyelésén alapuló tanulói, szülői, iskolai igényeket figyelembe véve -, hogy az egyes tevékenységek belső arányai a diákok egyéni életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

Támazkodni kell a diákönkormányzat választott tisztségviselőire, akik részt vesznek a tanulók mindennapi életével kapcsolatos célok, feladatok kijelölésében, végrehajtásában, értékelésében.

Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

6.4.2. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

Pedagógiai elvek:

- Biztosítani a diákok optimális testi, lelki fejlődésének feltételeit.
- A tanulók napi tevékenységei - a tanulás, felkészülés, szabadidős tevékenységek, a pihenés - igazodjanak a törvényi előírásokhoz, valamint a tanulók életkori sajátosságaihoz.
- Biztosítani a különböző tevékenységbe való bekapcsolódást, ill. az egyéni visszavonulás és nyugodt pihenés lehetőségét.
- Az állampolgári, tanulói jogok tiszteletben tartása.
- A kollégiumi életvitel közelítsen a családi életvitelhez.
- Az életvitel alakításában együttműködés a családdal és az iskolával.
- A diákönkormányzat töltsön be vezető szerepet a közösség mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, feladatok végrehajtásában az elért eredmények értékelésében.
- A diákok ismerjék és alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítési módszereket.
- A kollégiumi hagyományrendszer megőrzése, fejlesztése. A „mi-tudat” erősítése, új „hagyományok” kialakítása.
- A nevelőtanárok és a diákok közötti együttműködés.

A tanulók napi életének kereteit részletesen a kollégium házi- és napirendje szabályozza.

Kollégiumi tevékenységeink, és azok szerkezete

A kollégiumi tevékenységeink a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja alapján, valamint a Köznevelési törvény 28.§ (1)-(4) bekezdése, idevonatkozó megfelelő részeinek figyelembe vételével, a helyi sajátosságainkat beépítve készült. Formájukat és tartalmukat úgy határoztuk meg, hogy hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

Tanulóink a foglalkozásokon,

- kötelező,
- szabadon választható jelleggel vesznek részt.

A törvényes időkeret terhére általánosan az alábbi foglalkozásokat szervezzük:

- rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos,
- a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának, a sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatásának biztosítása,
- előzetes felmérésen alapuló differenciált képességfejlesztő, felzárkóztató, tehetség kibontakoztató, speciális ismereteket adó, felkészítő, egyéni és csoportos,
- az ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportos,
- a kollégiumi csoport nevelési feladatait, az egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportos,
- a szabadidő eltöltését szolgáló (szakkör, érdeklődési kör, önképzőkör, művészeti csoport, énekkar, tanulmányi, szakmai, kulturális verseny, házi bajnokság, iskolák közötti verseny, bajnokság, diáknapi) csoportos,
- a tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító egyéni,
- a kollégiumban a kollégiumi élet szervezésével összefüggő foglalkozások tarthatók,
- a kollégiumban gondoskodni kell az iskolai, kollégiumi foglalkozásokon részt nem vevő tanulók folyamatos pedagógiai felügyeletéről.

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

Témakör	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
A tanulás tanítása	3	2	2
Az erkölcsi nevelés	2	2	2
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1
*	22 óra	22 óra	22 óra

* A kollégiumban évi 36 nevelési héttel (11. évfolyamon 32-vel), minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással számolunk. Ennek 60%-ára, azaz 22, illetve 20 csoportfoglalkozásra (órára) vonatkozóan a rendelet kötelezővé teszi, hogy a továbbiakban megjelölt témákkal foglalkozunk a kollégiumban. A többi idő a csoport és a kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik.

Ezek segítsék:

- A tehetség kibontakoztatást, illetve a felzárkózást, az iskolákkal együttműködve. Segítse a tanulást minden oldalúan. Az iskolában szerzett ismereteket bővítse, a pályaválasztást támogassa. Bírjon hazafias és elegendő EU-s ismeretekkel.
- Biztosítson egyéni törődést úgy, hogy mindenkor számíthassanak a pedagógus tanácsaira, segítségére, csoportos keretek között pedig a csoport feladatainak, tevékenységének, értékelésének témáival kell foglalkoznia. Ugyancsak kiemeltet kell az egészségneveléssel foglalkozni.
- A szabadidő eltöltését célzó programok építkezzenek a csoportfoglalkozások témaköreiből, és döntően az egészséges és kulturált életmódra nevelést, az önkiszolgáló képesség fejlődését, a természeti környezet óvását, ápolását tekintse elsődlegesnek. Kapjon hangsúlyt a nemzethez kötődés, az anyanyelvi kultúrán keresztül is. Szervezünk kulturális programok megtekintését, kirándulásokat, és egyéb rendezvényeket.

A kollégiumi kötelező foglalkozások programterve

Elmondható, hogy a kollégium szociális, erkölcsi, érzelmi védelmet biztosít a tagjainak. A kollégium természetes partnere egyfelől a család, aki mint küldő bizonyos jogokat és kötelezettségeket átruház a kollégiumra, illetve a pedagógusra, másfelől az iskola, aki egyenjogú partnerként kell a kollégium szolgáltatásait igénybe vennie az ő céljainak eléréséhez.

Célok és feladatok:

A kollégium a maga sajátos arculatával, hagyományrendszerével, foglalkozásaival, tevékenységeivel, a szabadidő megszervezésének változatos módjaival hozzájárul az ott eltöltött idő hasznos és örömteli megéléséhez. A különböző tanulási formák biztosításával, a felzárkóztatás és tehetséggondozás változatos módjaival, követhető példákkal lehetővé teszi azt, hogy a kollégisták érdeklődésüknek, képességeiknek, pályairányultságuknak, szakmaválasztásuknak és tehetségüknek megfelelően tanulhassanak és készülhessenek önálló életükre. A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, etikai és esztétikai ismereteinek, jellemének, identitás-tudatának, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása és fejlesztése.

A kollégiumban az együttélés feltétele a közösen meghatározott szabályok betartása, a bizalmi légkör kialakítása a csoportban, a közösségben. A „kollégiumi közösségi tudat” kiépítése a kollégiumi közösség minőségének jelzője lehet. A jó kollégiumi légkör feltétele a kölcsönös bizalom a diákok és a pedagógusok között.

A kollégium segíti a tanulókat a kollégiumi foglalkozási tervekben meghatározott ismeretek elsajátításában, biztosítja a képességek fejlődéséhez szükséges tevékenységek, művészeti és egyéb alkotások létrehozásának feltételeit.

Fejleszti a kulcskompetenciákat, amelyekre tanulóinknak szüksége van személyiségük fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és későbbi

munkájukhoz. A kollégiumi foglalkozások a kulcskompetenciák fejlesztése révén az önismeretre, a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyénileg hatékony tanulási módszerek elsajátítására, a fenntartható életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a kollégisták megtapasztalják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik a szülőföld szeretetét, a kisebbséghez, népcsoporthoz, az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A foglalkozások lehetőséget adnak arra, hogy a tanulók az iskolai nevelés és oktatásnak a tantárgyközi területeiről is ismereteket és képességeket szerezzenek, élményekben részesüljenek. Olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknak kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség. A kollégium hozzájárul az egész életen áttartó tanulás megalapozásához.

Tanulás

Feladataink

A kollégiumba érkező tanulók sok iskolából, településről, különböző családi környezetből jönnek. Attitűdjeik, életviteli és tanulási módszereik és tanulásuk hatékonysága eltérő. A tanulóhoz tartozó képességek legtöbb összetevője tanítható, a rendszeres tanulás módszertani foglalkozások eredményeképpen a tanulók szert tesznek a tanulás szervezésében a fokozatos önállóságra, a sorrendiség felállítására.

A kollégiumi tanulás módszertani foglalkozások közvetlenül az iskolai órákra való felkészülést, az iskolai tanulás hatékonyságának növelését, de távlatosan a sikeres pályaválasztást, a világban való eredményesebb tájékozódást szolgálják. Segítik a kollégistákat abban, hogy idejüket, erejüket jól be tudják osztani, szervezni tudják kollégiumi életüket, hatékony, célszerű, feladataikhoz, életrendjükhöz igazodó fontossági sorrendet tudjanak felállítani tevékenységeik és a tanulnivalók között. Elősegítik, hogy a kollégisták kialakítsák magukban annak tudatát, hogy a rendszeres és folyamatos készülés, a gyakorlás, alapja az iskolai sikernek, ugyanakkor előkészít a továbbtanulás bármely irányára, valamint a felnőtt életre. Kialakítják az önálló tanulás, közösségben való tanulás módszerit, felkészítenek az önművelésre és önnevelésre. Hozzájárulnak az önművelés igényének fejlesztéséhez, kibontakoztatásához, az önálló ismeretszerzéshez kötődő pozitív attitűd kialakításához, az iskolai és iskolán kívüli tanulás jelentőségének felismeréséhez. Elősegítik, hogy a tanulók tudásuknak megfelelő szinten tudjanak és akarjanak teljesíteni, e tudást kívánják továbbfejleszteni.

Az eredményes tanulás módszereinek, technikájának elsajátíttatása a kollégiumban magába foglalja az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítését, az értő olvasás fejlesztését, az emlékezet erősítését, a célszerű rögzítési és bevésési módszerek kialakítását, az önművelés, önnevelés igényének kialakítását, az élethosszig tartó tanulás gondolatának befogadását.

Fejlesztési követelmények – 9-13. évfolyam

A tanuló ismerje meg és alkalmazza a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokat figyelembe vevő, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.

Sajátítsa el a hatékony, önálló tanuláshoz szükséges alapvető képességeket, mert ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése.

Tudjon a tanulni valók között fontossági sorrendet felállítani.

Tudja – segítséggel – szervezni az idejét, a tevékenységeit.

Gyakorolja a szövegértő olvasást, az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. Tanulja meg a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, mondanivalók szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását. Váljon képessé arra, hogy az iskolai ellenőrzés és értékelés során eredményesen tudjon teljesíteni.

Gyakorolja szakmatanulásra, a továbbtanulásra, a való életre felkészítő technikákat, módszereket. Tudjon szelektálni az információk rendszerében.

Használja rendszeresen a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket.

Használja rendszeresen a könyvtárat, és igényelje szolgáltatásait.

Iskolai feladataihoz és egyéni problémái megoldásához tudja kiválasztani a szükséges dokumentum típust és legyen képes gyakorlati felhasználásra.

A digitális kompetencia fejlesztése révén legyen képes a modern technikát (számítógép, internet, kommunikációs hálózatok stb.) a fenti célokból használni.

Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett információkat, és szóban vagy írásban számoljon be a megoldásokról.

Rendszeres könyvtári munkával is fejlődjenek hatékony tanulási módszerei és önművelési szokásai.

Szerezzen tapasztalatokat a legújabb technológiákon, így az Információs és Kommunikációs Technológiákon (IKT) alapuló információhordozók használatában, alkalmazza azokat.

Időkeret:

9. évfolyam   3 óra

10. évfolyam   2 óra

11. évfolyam   2 óra

Programterv témák, tartalmak és tevékenységek

Tanulási módszerek elsajátítása és alkalmazása

- A kollégiumi tanulás jellemzői. Különböző tanulási módszerek a kollégiumban. Tanulószobai tanulás. Egyéni tanulás. Segítő tanulás. Az eredményes tanulás. Tanulás a közösségben. Kooperatív tanulás project. A módszerek alkalmazása tantárgy- és helyzetspecifikusan.
- A tanulási szokások tudatos alakítása, korrekciója.
- Gondolkodás. Emlékezetfejlesztés. Koncentráció. Ismétlés. Gyakorlás.
- Kreatív írás. Olvasásfejlesztés. Szövegértés-fejlesztés. Beszédművelés. Ismeretek ellenőrzése.
- Tantárgyak fontossági sorrendje a tanuló számára.
- Az iskolai feladatok teljesítéséhez szükséges felkészülés módszerei.
- A tanulás motiváltságának felmérése, alakítása. Az önművelés igényének kialakítása.

- Sajátos érdeklődésnek megfelelő tanulási teljesítmény (prezentáció, kiselőadás, internet-közlemény, kollégiumi újság, kollégiumi rádió stb.).
- A szakmai és érettségi vizsgák főbb szabályai, követelményei, a szakmai vizsgákra, az érettségire való felkészülés módszerei.
- A felsőoktatási felvételi eljárás szabályai, követelményei, a felkészülés módszerei.
- A követelmények megismerése, a módszerek (tételvázlat, tételkifejlesztés, teszt- és esszéfeladatok, szóbeli feleletek stb.) gyakorlása valóság közeli szituációkban.
- Könyvtárhasználat, dokumentumismeret.
- Az eddig megszerzett könyvtári ismeretek rendszerezése a tanulók aktuális érdeklődéséhez igazodva.
- Gyakorlatok a könyvtárhasználatban, önálló egyéni munkák (kiselőadás, házi dolgozat, érettségi és felvételi feladatok) kidolgozása.
- A különböző dokumentumfajták (könyv, sajtótermékek, audiovizuális dokumentumok, mágneses adathordozók) szerepe a szaktárgyi ismeretszerzésben, valamint a köznapi élet egyéb területein.
- Az internet és számítógép használata.
- Dokumentumfajták felhasználása gyakorlatban.
- Az információfeldolgozás fázisainak (anyaggyűjtés, rendszerezés, értékelés, közlés) technikáinak (irodalomjegyzék, jegyzetelés, cédulázás, vázlat) módszereinek és etikai szabályainak elsajátítása a gyakorlat segítségével.
- Az információ-feldolgozás fázisainak (anyaggyűjtés, rendszerezés, értékelés, közlés) technikáinak (irodalomjegyzék, jegyzetelés, cédulázás, vázlat) módszereinek és etikai szabályainak elsajátítása a gyakorlat segítségével.
- Informatikai és számítástechnikai ismeretek.
- Informatikai és számítástechnikai ismeretek gyakorlása, felhasználása a kollégiumban.
- Internethasználat. Multimédia. ECDL vizsgára való felkészüléshez segítség, gyakorlás. IKT technológiák.
- Könyvtári informatika.
- Könyvtártípusok. Dokumentumfajták. Katalógustípusok.
- Önálló kutatás megfelelő információhordozók kiválasztásával.

Az erkölcsi nevelés

Feladataink

Az erkölcs a társadalom által helyesnek tekintett szabályok összessége. A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe. Az interorizáció természetesen folyamat eredménye, társas interakciók sorozata rendezheti át a személyiség szerkezetét.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére. A kamasz fiatalok estében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, esetleges problémáikra.

Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények – 9-11. évfolyam

- Lássza be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Időkeret:

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

Programterv témák, tartalmak és tevékenységek

Erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe

Felelősség és kötelességtudat

A munka megbecsülése

Mértéktartás, együttérzés, segítőkészség

- Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt.
- Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között.
- Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban.
- Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük.
- Mutassuk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét.
- Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Feladataink:

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények – 9-11. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket,
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága,
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt,
- Ismerje meg országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, a kultúra és a sport kiemelkedő személyiségeit,
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Időkeret

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

Programterv témák, tartalmak és tevékenységek

Közösséghez tartozás, hazaszeretet

Nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai

A hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene

Nemzetünk kapcsolódása Európához

- Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait.
- Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez.
- Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait.
- Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát.
- Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Feladataink

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt. Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények – 9-11. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.)
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.
- Legyen képes megfelelő, kulturált formában, érvelni, vitatkozni.
- Tudjon kulturáltan fellépni maga és társai érdekeinek védelmében, képviselőként, gyakorolja a kollektív döntések felelősségéből adódó kötelezettségeket.

Időkeret

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

Programterv témák, tartalmak és tevékenységek

A demokratikus jogállam felépítése

A felelős állampolgári magatartás jelentősége

A demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása

Cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet

- Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat.

- Szerepjátékon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartást és a törvénytisztelet jelentőségét.
- A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát.
- Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában
- Foglalkozások során ismerje meg és gyakorolja a kollégium és az iskolai közösség nyújtotta jogokat és kötelességeket, tapasztalja meg a felelősség és a döntés súlyát, következményeit.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Feladataink

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények – 9-11. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatába, hogy a gondosan kiválasztott és a mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékosággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, a döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Időkeret

9. évfolyam 1 óra

10. évfolyam 1 óra

11. évfolyam 1 óra

Programterv témák, tartalmak és tevékenységek

Az önismeret és társas kapcsolati kultúra

Az empátia és mások elfogadása

A tudás és tapasztalat jelentősége

Társas kommunikáció

- Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit
- A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását.
- Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait.

- Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket.
- Erősítsük a pozitív kezdeményezéseket, példamutató emberi megnyilvánulásokat.
- Csoport előtti megmérettetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.

Családi életre nevelés

Feladataink

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőségekkel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények – 9-11. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és a felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Időkeret

9. évfolyam 1 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

Programterv témák, tartalmak és tevékenységek

A család szerepe a múltban és a jelenben, jelentősége az egyén életében

Együttműködés és felelősségvállalás a családban

Szexuális kultúra

Családtervezés

Konfliktusok a családban

- Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát.
- Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon.
- Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségekben.
- Beszéljünk a „csonka család” problémáiról, nehézségeiről probléma-feldolgozás keretében.
- Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolati jelentőségét és kialakításának folyamatát.

- Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi-női kapcsolatokban.
- Szerepjátékon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját.
- Filmes alkotások alkalmasak egy jelenség, probléma, helyzetek, sorsok bemutatására. Kezdeményezzünk beszélgetést, vitát a bemutatott film kapcsán.

Testi és lelki egészségre nevelés

Feladataink

Felkészítse a kollégistákat az egészséges életmód, életviteli szokások tudatos felépítésére, gyakorlására, az ehhez szükséges ismertek megszerzésére. Alakuljon ki az egyéni és a kollégiumi közösségi életritmushoz igazodó napirend, a tanulók legyenek képesek tevékenységeiket egészséges, nyugodt körülmények között folytatni. A kollégium tereinek rendezésével, csinosításával, díszítésével készüljenek fel a lakókörnyezetük esztétikus és kellemes kialakítására.

Segítsük a kollégistákat problémáik megoldásában, konfliktusaik kezelésében. Válsághelyzetben nyújtsunk támaszt. Adjunk módot arra, hogy elsajátíthassák a mindennapi élet során adódó ügyei intézésének, érdekei érvényesítésének jogszerű és eredményes módjait. Segítsük megtanulni, hogyan kerülheti el környezete egészséget, biztonságot veszélyeztető helyeit, helyzeteit. Legyenek megfelelő ismeretei ahhoz, hogy elutasíthassa a szenvedélybetegséghez, a káros függőséghez vezető szokásokat.

Biztonságos és befogadó környezet kialakításával járuljunk hozzá a tanulók kiegyensúlyozott, harmonikus fejlődéséhez.

A kollégiumi életben képessé válnak a harmonikus és konstruktív életvitel szokásrendszerének kialakítására, elsajátítják az ehhez szükséges ismereteket, készségeket, ismereteket, készségeket.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények – 9-11. évfolyam

A tanulónak legyen alapvető ismerete szervezete működéséről, a testi és lelki változásai természetéről. Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a betegségeket.

Tudjon balesetek megelőzésének módjairól, az egészségkárosító szokások és szenvedélyek kialakulásának megelőzéséről.

Legyen jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, alakítsa ki egyéni, eredményes munkamódszereit. Ismerje meg a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat, (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Legyen képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Ismerje meg a takarékoság-takarékoskodás alapvető technikáit. Legyen képes munka- és szabadidejét tudatosan szervezni, ezeket a leghatékonyabban kihasználni. Legyen képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására.

Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.

Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Váljon igényévé környezetének tisztántartása, szépítése, a személyes higiéné. Legyen tájékozott az elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról.

Időkeret:

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

Programterv téma, tartalmak és tevékenységek

Egészséges életmód és életvitel

Környezetünk és közérzetünk

A sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében

Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Szabadidő tervezés, szervezés

- Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit.
- Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit.
- Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és a sport hatását a szervezetre.
- Ismertessük az érzelem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén.
- Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és szabadidős tevékenységek megvalósításában
- Hangsúlyozzuk, hogy felelősséggel tartozunk magunk, társaink és környezetünk egészségéért, testi, lelki és közösségi „jólétéért”.
- Csoportos beszélgetések keretében dolgozzuk fel az alábbi témákat:
  - A betegségek megelőzése, betegápolás
  - Környezetünk, a háztartás egészséget veszélyeztető forrásai
  - Mi a teendő veszélyhelyzetben, katasztrófa esetén
  - Elsősegélynyújtás, önmentés
  - A szűrővizsgálatok/Az önvizsgálat
  - Relaxációs technikák megtanulása
  - Szexuális felvilágosítás
  - Függőséghez vezető lépések, szokások megelőzése.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Feladataink

A hátránnyal élők iránt felelősség, az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetükben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztéssel bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények – 9-11. évfolyam

Alakuljon ki a segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.

Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.

Legyen motivált az önkéntes feladatvállalásra és a hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Időkeret

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

Programterv témák, tartalmak és tevékenységek

Társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás

Önkéntes felelősségvállalás másokért

Összetartozás és együttérzés

- Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, másokért érzett szolidaritás jelentőségét.
- Ismertessük, mit jelent fogyatékkal élni. Szervezzük előadásokat, ahol egy fogyatékkal élő személy mutatja be mindennapi élete nehézségeit, megpróbáltatásait és az azokra adott válaszait.
- A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek helyzetén javíthatunk.
- Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását.
- Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, iskola, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Feladataink

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumunkban folyó környezettudatosságra nevelés célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését, felkészítsen a fenntartható környezettel harmonikus életvezetésre.

Mutassuk meg a természet és az emberi környezet értékeit, esztétikumát, az ember és környezete harmonikus kapcsolatának lehetőségeit és törekedjünk arra, hogy a tanulók mindezt örömforrásként élhessék át. Képessé kell tennünk tanítványainkat a környezetet terhelő tevékenységek felismerésére, ezek csökkentésére, a környezeti problémák és konfliktusok kezelésére, lehetőség szerinti megoldására. Ehhez ökológiai alapokon nyugvó, tényszerű és alkalmazható ismeretekre van szükség.

Ösztönözzük a tanulókat a környezet védelmére, arra, hogy tartózkodjanak környezetük káros terhelésétől, utasítsák el mindazt, ami környezetünk állapotát rontja. Tegyük világossá, hogy környezetünk használata életvezetésünk meghatározó része, a környezetünkkel való kapcsolatunk jelentősen befolyásolja közérzetünket, életünk kilátásait, minőségét.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények – 9-11. évfolyam

A tanuló váljon érzékeny környezete állapota iránt, legyen képes annak változását elemi szinten értékelni. Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket. Kerülje ezeket.

Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Személyes élettereinek kialakításában vegye figyelembe a környezetbarát módokat. Részesítse előnyben a természetes, újra hasznosítható anyagokat.

Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára. Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.

Válják erkölcsi alapulvává a természet tisztelete, környezete megbecsülése, utasítsa el a szándékos környezetrombolást. Készüljön fel a környezeti problémákkal összefüggő konfliktusok kezelésére. Váljon maga is kezdeményezővé. Tekintse kötelességének a környezet védelmét.

Időkeret:

9. évfolyam   2 óra

10. évfolyam   2 óra

11. évfolyam   2 óra

Programterv témák, tartalmak és tevékenységek

A természet és az emberi környezet egymásra hatása

Környezetünk változása.

Hogyan változott a település? Milyen előnyök és hátrányok származtak a változásokból, környezetvédelmi szempontból?

Hogyan változik környezetünk élővilága?

Hogyan változott életünk minősége? Javulás és romlás mérlege.

A Föld, mint globális rendszer.

Hogyan keletkeznek globális környezeti problémák. Ki a felelős?

Mit tehet az egyén? „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!”

Az ipari termelés és a környezet védelme

Hazai természeti értékeink és a tárgyi környezet értékeinek megóvása.

Ismerkedés nemzeti parkjaink a magyar világörökség és a településünk értékeivel.

- Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket.
- Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és a természet egészséges együttélését.
- Közös a felelősségünk. Azé a felelősség, aki dönt? Tudatosítani kell, hogy mindenkinek a maga közösségében kell megtennie az első lépéseket, vállalni a döntése következményeit.
- A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat.
- A tanuló felelősségvállalása a kollégiumunk környezetének állapotáért.
- Környezettudatos vásárlás, fogyasztás gyakorlása. A termékek „életútjának” követése.
- Mutassuk az be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát!

- Lehetőség és cselekvés. Mit tehetnék, és mit teszek? Mi befolyásolja döntésemet? Hogyan tervezem saját jövőmet? Mit tehetnék környezetem megóvásáért?
- Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.
- Kapcsolat építése a kollégiumi döntéshozókkal, környezetvédő szervezetekkel, mozgalmakkal.

Pályaorientáció

Feladataink

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

Különbféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy életük során többször kényszerülhetnek pályamódosításra. Lehetőségeihez képest átfogó képet kell nyújtani a munka világáról, és olyan tevékenységeket kell felkínálni, amelyek alkalmat adnak arra, hogy a tanulók képességeiket kipróbálhassák.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények – 9-11. évfolyam

Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.

Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.

Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.

Legyen képes tisztázni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.

Tudja alkalmazni az álláskereső különböző technikáit.

Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.

Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájáról, hivatásáról, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Időkeret:

9. évfolyam   2 óra

10. évfolyam   2 óra

11. évfolyam   2 óra

Programterv témák, tartalmak és tevékenységek

Tevékenységek és szakmák jellemzői

Különbféle életpályák bemutatása

A munka világa és jellemzői

Továbbtanulási lehetőségek

- Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit.
- Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók.

- Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (önéletrajz, motivációs levél, interjú, pályázat írás) különböző technikáit. Beszéljünk a munkavállaló jogairól és kötelezettségeiről.
- Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és a munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Feladataink

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyén és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 9-11. évfolyam

Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.

Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.

Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit

Tudatosuljon benne a munka jelensége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.

Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Időkeret:

9. évfolyam   2 óra

10. évfolyam   2 óra

11. évfolyam   2 óra

Programterv témák, tartalmak és tevékenységek

A gazdaság működésének alapjai

A családi gazdálkodás

Munka, fogyasztás és gazdálkodás

Pénzkezelés technikái

Vállalkozás és kockázat

- Bővítsük a diákok ismeretanyagát a gazdaság, a munka világa és a munkaerőpiac működéséről.
- Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak.
- Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttalás stb.), illetve ezekhez a tranzakciókhoz milyen biztonsági előírások javasoltak.
- Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit. A szükséglet és kínálat megbeszélése. Költségvetés készítése.
- Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat.

- példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.

Médiatudatosságra nevelés

Feladataink

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények – 9-11. évfolyam

Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.

Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.

Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.

Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.

Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.

Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, közösségi oldalak, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Időkeret:

9. évfolyam   1 óra

10. évfolyam   1 óra

11. évfolyam   1 óra

Programterv témák, tartalmak és tevékenységek A média társadalmi szerepe

A reklám és a fogyasztás összefüggése

A médiatartalmak és a valóság összefüggése

Az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség

A számítógép, az internetfüggőség veszélyei

- Az elektromos médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása.
- Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül.
- Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében.
- Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresés segítségével.
- Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése.
- Az internet- és játékküggőség kóros hatásainak bemutatása.

6.4.3. A közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei

A kollégiumi élet fejlesztésének során nagy hangsúlyt kell fektetnünk az önállóságra nevelésre, az önszerveződés elősegítésére, csoportközi kapcsolatok és a közösségi

kapcsolatok fejlesztésére. Lehetőséget kell teremteni a szabadidő hasznos eltöltésére, rekreációra.

Diák-önkormányzati tevékenység

Célkitűzés:

- Érvényesüljenek a diákok önszerveződési, önkormányzati, érdekképviseleti jogai.
- A tanulói érdekek szervezett keretek között történő képviselése érvényesüljön.
- Növekedjen a tanulói öntevékenység, önállóság.
- A diák-önkormányzati tevékenység bemutatása.
- A diákok jogainak, kötelességeinek ismertetése.
- A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatának megismerése, munkaterv készítése.
- A diák-önkormányzati tagok felkészítése az önkormányzati tevékenységre illetve a munka fejlesztésére.
- A diákönkormányzat munkáját segítő tanár szerepének bemutatása.
- A kollégista diákok bekapcsolása az önkormányzati munka részterületeibe.
- A kapcsolatok ápolása és bővítése más intézmények diákönkormányzatával /tapasztalatcsere, közös rendezvények/.
- Diákgyűlések szervezése, Dt-ülések megszervezése.
- Diáknap megszervezése.
- Részvétel a MODE (Magyarországi Diákönkormányzatok Egyesülete) munkájában, továbbképzéseiben.
- A diák-önkormányzati munka tapasztalatainak átadása.
- Hagyományteremtés.
- A demokratikus választások biztosítása.
- A diák-önkormányzati munka eredményeiről beszámoló a tagság előtt, értékelés, jutalmazás.
- Diákönkormányzat saját SZMSZ szerint, valamint éves munkaterve alapján végzi tevékenységét. Munkáját egy pedagógus segíti.

Kollégiumi hagyományaink fejlesztése

A már meglévő hagyományaink a diákélet egy részét fedik le. Ezért tehát természetes igény, hogy további későbbi hagyománnyá váló eseményeket építsünk be életünkbe.

- Végzős kollégistáink ballagásukkor egy emlékfát ültessenek.
- Minden évben két alkalommal kollégiumi szinten szabadtéri rendezvényt tartunk /bográcsolás, nyársalás /.
- Évente két alkalommal nevezetes nemzeti emlékeink megtekintése.
- Kollégista gólyákat avassunk.

Egyéb, szabadon választható foglalkozások programjai

A szabadidő hasznos eltöltését, egyéni igények kielégítését szolgálja. A foglalkozások formája leginkább szakkör vagy öntevékeny kör.

Részletes kidolgozása az indíthatóságuk után történik, vagyis legalább 5 fő jelentkezése esetén.

6.4.4. A művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

A kollégium, mint második otthon, nemcsak a tanulás, hanem a testi és mentális fejlődés és fejlesztés fő színtere. Napjainkra is igaz az a mondás, hogy ép testben ép lélek. Csak abban az esetben lesz ép és cselekvőképes tagja a kollégista a csoportnak, ha mind mentálisan, mind fizikálisan, tehát mindkét irányból egyenlő megterhelést kap. Ez a tény jelzi azt az utat, mely a kollégium számára a követendő irányt mutatja diákjai harmonikus fejlődése szempontjából.

Szemponatok:

- a rendszeres elméleti és fizikai terhelés,
- a művelődés iránti igény felkeltése,
- a megszerzett ismereteik szélesítése,
- sportolási lehetőségek megismertetése,
- a rendszerességre való törekvés elősegítése,
- a harmónia és a szépség iránti vágy felkeltése.

6.5. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

- A testi, a lelki és a szellemi egészség, az egészséges életmód, az igényes életvitel
- Az egészséges és kulturált táplálkozás, öltözködés, tisztálkodás, testápolás és rendszeres belső igénnyé válásának segítése és az ehhez kapcsolódó szokásrendszer kialakítása és működtetése
- Kiegyensúlyozott életritmus, aktív pihenés alternatívái
- A káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, a már meglévők mérséklése, megszüntetése
- Otthonos, kulturált, esztétikus környezet
- Környezetvédelemi elvárások rögzítése és megkövetelése
- Színes, tartalmas, színvonalas kulturális, szabadidős és sportélet szervezése
- A sport, a mozgás fontossága, szükségessége, mindennapos testmozgás igénye
- Természet és embertisztelő magatartás kialakítása
- Egészségügyi tudatosság kiépítése
- Konfliktuskezelő és problémamegoldó képességek megerősítése

6.6. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Egészségfejlesztés alatt mi az egészség „feljavítását” értjük: a felvilágosítást, a támogatást, a bátorítást, az egyéni beállítódás- és magatartásbeli változások irányába tett lépéseket, valamint a testi és lelki egészség előtérbe helyezését mind az egyén, mind a közösség napirendjén.

Testmozgás

Célunk az, hogy a fiatalok életelemévé váljon a mozgás, mert ez egészséges testi és lelki fejlődésük elengedhetetlen feltétele.

Célok, célkitűzések

- Egészséges életmód tudatosítása a rendszeres mozgás, a sport által.
- A mozgás, a sportolás épüljön be diákjaink mindennapi életébe.
- A tanulók sajátítsák el az aktív pihenés gyakorlatát.
- A sport egészségmegőrző szerepének felismerése.

- Fizikai állóképesség növelése.
- A sportversenyek, mozgásos játékok által a tanulók ismerjék meg a siker élményét, fejlődjön kitartásuk, akaraterejük, önfegyelmük.

Módszerek

- A tömegsport népszerűsítése: Kihívás napján közös sportolás.
- Házi bajnokság szervezése: kispályás labdarúgás, kosárlabda, asztalitenisz, biliárd, kézilabda, sakk.
- Egyéni versenyek a téli időszakban: asztalitenisz, biliárd, sakk.
- Uszodalátogatás szervezése.
- Aerobic tornacsoport a lányok számára.
- Délután és este minél több lakónk számára biztosítsuk a sportolás lehetőségét: testépítés, biliárd, labdajáték a tornateremben téli időszakban, asztalitenisz, tollasozás.
- Kirándulások szervezése.
- Televíziós sportversenyek megtekintésével a sport iránti kedve élénkítése érdekében.
- További sportszerek biztosítása: labdák, tollaslabda felszerelés, asztaliteniszhez ütők.

Táplálkozás

Az egészséges táplálkozás az, amely során szervezetünk megkapja mindazon tápanyagokat, amelyre az adott életkorban, az adott fizikai és szellemi aktivitás mellett szüksége van.

Célok, célkitűzések

- Tudjanak minél többet az egészséges táplálkozás elveiről.
- Legyenek képesek változtatni helytelen étkezési szokásaikon.
- Válják igényükké az ízletesen megterített asztal.
- Ismerjenek meg és fogadjanak el új ízeket.
- Törődjenek testsúlyukkal: túlsúlyosság és anorexia veszélyei.

Módszerek

- Táplálkozástudományi szakember előadása.
- Cukrozott üdítőitalok helyett ásványvizek, gyümölcsteák kóstolása.
- Gyümölcssaláták készítése.
- Versenyeken jutalmazás gyümölcsökkel.
- Felvilágosító és ismeretterjesztő újságcikkek faliújságra.
- Táplálkozási TOTÓ kitöltése.
- Kalóriatáblázat kihelyezése, az ideális súly megállapítása.
- Az elhízás okainak felkutatása, korrigálás.

A lelki egészség védelme – személyiségfejlődés

A kollégiumi személyiségformálásnak új feladatai születtek: elsősorban a családi nevelés hiányosságait pótló szocializációs, korrekciós funkció. A szülők életmódja megváltozott, a kereső foglalkozás kényszerre vált, mindkét szülőre ránehezedik a munkaviszony-szükséglet. A családok életviteli és nevelésben betöltött funkciójának változása – következményeiben – a pedagógián csapódott le.

Statisztikai tény, hogy hazánkban minden hatodik iskolai tanuló esetében korrekciót (vagy terápiát) igénylő személyiségzavarral számolhatunk.

A gyermeket érő külső (intézményen túli) szekunder szocializációs hatások, közösségi életminták, tömegkommunikációs közvetítések, kortárs-csoport befolyások jobbra a tárgyi értékek preferálását vagy ennek igényét táplálják a humanisztikus értékekkel szemben.

A kollégiumi mentálhigiéné legfontosabb feladatterülete a primer prevenció. Az elsődleges megelőzés azoknak a tényezőknek a megszüntetésére törekszik, amelyek egészségvesztést – betegséget vagy viselkedési zavart – okoznak, illetve hozzájárulnak ezek kifejlődéséhez.

Gyakorlata két csoportra osztható: egyrészt olyan tevékenységekre, amelyek az általános egészséget segítik elő, ezáltal növelik a megbetegítő tényezőkkel szembeni ellenállást, másrészt azokra, amelyeknek célja specifikus betegségek megelőzése.

A kollégiumi mentálhigiéné célja: minél több diák számára lehetővé tenni az optimális szellemi és érzelmi fejlődést, a testi-lelki és szociális kibontakozást, fenntartani egy olyan teherbíró, küzdőképes személyiséget, amely alkalmassá teszi őket feladataik maradéktalan teljesítésére, miközben belső harmóniában, önmagukkal és környezetükkel egyensúlyban élnek.

Módszerek

- Beilleszkedés segítése a kollégium közösségébe: előkészítő tábor, drámajátékok, szerepjátékok stb.
- Közösségfejlesztés.
- Családi életre nevelés.
- Kommunikációt fejlesztő foglalkozások.
- Viselkedéskultúra fejlesztése.
- Egyéni és csoportos személyiségfejlesztő foglalkozások.
- A káros szenvedélyekkel kapcsolatos felvilágosítás, okainak felderítése, a leszokás szervezett támogatása.
- Konfliktuskezelő módszerek megismertetése.
- Pszichológus előadása konzultálási lehetőséggel.
- Párkapcsolati problémák és azok csökkentésének vagy megszüntetésének módjai.
- Célzott akkreditált programok alkalmazása: drogok, alkohol, dohányzás.
- Változatos szabadidős programok.
- Diákönkormányzat aktív támogatása az önszervezés és ellenőrzés eléréseért, a demokratikusan működő közösség erősítése érdekében.
- A második emeleten „kistársalgó” kialakítás.
- A 9. évfolyamos diákok és a felsőbb évfolyamos új lakók teljes körű felmérése.
- A szűrés után követőrendszert dolgozunk ki az érintettek tanulmányi idejére /4-6 év/.

A kollégiumban a csoportfoglalkozások, az egyéni és csoportos személyiségfejlesztő foglalkozások és tréningek szervezett formája mellett a kollégiumi élet minden egyes mozzanata alkalmas a fiatalok lelki egészségének a megtartására és fejlesztésére.

A komfortérzet javítása

Erősségeink

- A lakók komfortérzetét befolyásoló tényezők, amelyekkel már rendelkezünk.
- A nevelőtanárok között jó a munka- és emberi kapcsolat van.
- A lakók mindig számíthatnak nevelőtanáraik támogatására.
- Egészségfejlesztő mentálhigiéné szakember azonnal tud segíteni a krízis helyzetekben.

- A kollégium épülete, helyiségei jó állapotban vannak.
- Szünetekben, szabadidejükben az udvarra, a parkba mehetnek a fiatalok.
- Sportolhatnak, szabadidejüket változatosan tölthetik el.
- Jó a kapcsolat a lakók között.
- Kozmetikai tanácsadás.
- Elkülönített nevelői szoba az intim beszélgetésekhez, terápiákhoz.
- Szemégyűjtés kidolgozott rendszere.

Hiányosságok

- Olvasólámpák a hálósobákba.
- Több ismeretfejlesztő és szórakoztató játék a számítógépekre.
- „Beszélgetősarok” mindkét szinten.

Egészségnevelési és környezeti nevelési feladatok

Az egészségnevelés célja, hogy a lakók képesek legyenek objektíven felmérni egészségi állapotukat, ismerjék az egészségkárosító tényezőket, azok veszélyeit. El kell érniük, hogy tegyenek az egészségükért, alkalmazzák a megszerzett ismereteiket.

Célok és feladatok

- Dohányzás és alkoholfogyasztás mérséklése.
- Játékszenvedély okainak feltárása és a szenvedély csökkentése.
- Óvjuk és fejlesszük a kollégium berendezéseit, az épületet és a környezetét: ne legyen szemetelés és rongálás.
- Vegyenek részt a parkosításban, a növények gondozásában.
- Betegsége utaló jeleket ismerjék fel.
- A helyes táplálkozás fontosságának tudatosítása.
- A rendszeres mozgás jelentőségének megismertetése és elfogadtatása.
- Földünket veszélyeztető emberi magatartások felismertetése, a helyes felfogás kialakítása.
- Az egészség és a környezet közötti szoros kapcsolat elfogadtatása.

Módszerek

- Balesetvédelmi és tűzvédelmi oktatás.
- Elsősegélynyújtó ismeretek adása.
- Dohányzásról leszoktató program beindítása.
- Katasztrófa elhárítási csoport további működtetése.
- Kuktakör.
- Zöldek diákkör.
- Alkotó diákkör.
- Részvétel országos programokban: pl. Országos Egészségügyi Verseny.
- Látogatás mentőállomáson és tűzoltóságon.
- Tisztasági verseny a hálók között.
- Dekorációs verseny a tanulószobák és hálók között.
- A lépcsőház délutánonkénti takarítása.
- A zuhanytálcákba új csúszásgátló szőnyegek.
- Cipőtároló szekrények felszerelése a földszinten.
- Rendszeres szellőztetés, a szennyes ruhák megfelelő tárolása.

- Rendszeres kézmosásra figyelmeztetés.
- Az időjárásnak megfelelő öltözködés.
- Végzős diákjaink emlékfát ültetnek, amelyet az itt maradók gondoznak.
- Fűvesítés, parkosítás, faültetés.
- Napi takarítás az épület körül.
- Takarékoság vízzel és villannyal.
- Szülők és diákjaink bevonásával „Egy nap a kollégiumért” program beindítása és évenkénti működtetése.
- Egészség hét.
- „Fuss az egészségedért!” nap.
- Iskolaorvos előadása.
- Iskolai védőnő előadása.

6.7. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett foglalkozások tervei

A kollégiumpedagógia egyik fontos szegmense a hátrányos helyzetű tanulók felmérése, megismerése, értelmezése és integrációja. Képesnek kell lenni arra, hogy kielégítsük a tanulók szociális, kulturális és mentális igényeiket, valamint szükségleteiket. A kollégium működési kereteiben kielégítő válaszokat, megoldásokat kell kapniuk fejlődésük minden területén.

Feladataink:

A diák szociális helyzetének felmérése. Ennek fontos eleme az alkotó együttműködés a szülővel, gondviselővel. Meg kell ismerni, hogy a diák milyen szociális környezetből érkezett az intézménybe, milyen hátrányok érték, és ezek hogyan befolyásolták eddigi életútját. Meg kell értenünk a hátrányaikból eredő kulturális és szocializációs különbségeket, és a szervezett foglalkozásokon kívül több egyéni törődést biztosítani számukra.

A fejlesztés követelményei:

A jobb életszínvonal szociális alapjainak megteremtése, és annak megvalósítására való felkészítés a diák saját céljaihoz igazodva. A tanulmányi idő alatt megfelelő szociális háttér biztosítása és az ellátás biztonságának és érzetének megteremtése. Fontos annak kialakítása, hogy a diák a kollégiumot második otthonának érezze. Megfelelő tanulási lehetőségek megteremtése és biztosítása, hogy tanulmányi előmenetelében, a diák teljesítménye magasabb hozzáadott értéket eredményezzen.

Figyelnünk kell önálló pozitív kezdeményezéseire, motiválni és személyiségét kiteljesítő feladatokkal ellátni, ezáltal hozzásegítve őt a későbbi társadalmi szerepvállalásra. Nagy hangsúlyt kell helyezni a mikro és makro környezeti integrációra.

Hátrányokat figyelembe véve alakítjuk programjainkat a viselkedéskultúra személyiségfejlesztés és a tanulási nehézségek leküzdésében.

6.7.1. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató foglalkozások tervei

Felzárkóztatás, korrepetálás, angol nyelvből és matematikából

Célkitűzés:

- Az elsősök körében csökkenjenek az általános iskolából hozott hiányosságok (olvasás, szövegértés, helyesírás, matematikai alpműveletek, angol nyelv, német nyelv).
- Zárkózzanak fel a követelményekhez.

- Bukásmentesség elérése.
- Helyes tanulási szokások kialakítása.
- Tanulás feltételeinek biztosítása.

A program bemutatása:

- A tanulás motiváltságának felmérése, alakítása.
- Olvasásfejlesztés, szövegértés-fejlesztés, beszédművelés.
- Diákok felkészítése az iskolai követelményekhez.
- Helyes tanulási szokások, időbeosztás kialakítása.
- Felzárkóztatás, korrepetálás: matematikai alpműveletek, helyesírás, olvasás, angol, német nyelv.
- Könyvtárhasználat.
- Jobb képességű tanulók bevonása a korrepetálás folyamatába.
- Önismeret, önbizalom, önbecsülés bővítése.
- Tanulópárok kialakítása.

Módszerek:

- Egyéni és kiscsoportos korrepetálás.
- Tanulópárok.
- Személyiségfejlesztés.

6.7.2. A hátrányos helyzetű tanulónak szervezett tehetséggondozó foglalkozások tervei Tehetséggondozás angol nyelvből és matematikából

Célkitűzés:

- A diákok körében legyen természetes a tudásnak, mint értéknek a szerepe az életben való érvényesülés tekintetében.
- Sajátítsák el a magasabb szintű követelményeket.
- Versenyeken való eredményes szereplés.
- Önálló és eredményes tanulási szokások kialakítása.
- Tanulás feltételeinek biztosítása.

A program bemutatása:

- A tanulásnak, mint értéknek a felmérése, alakítása.
- Retorika, beszédművelés.
- Diákok felkészítése a magasabb követelményekhez.
- Helyes tanulási szokások, időbeosztás kialakítása.
- Középszintű és emeltszintű ismeretek bővítése.
- Könyvtárhasználat.
- Jobb képességű tanulók bevonása a tehetséggondozás folyamatába.
- Önismeret, önbizalom, önbecsülés bővítése.
- Tanulópárok kialakítása.

Módszerek:

- Egyéni és kiscsoportos fejlesztés.
- Tanulópárok.
- Személyiségfejlesztés.

6.7.3. *A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett beilleszkedést segítő foglalkozások tervei* *Viselkedéskultúra*

„Tudni illik, hogy mi illik” programcsomag

Célkitűzés:

- A kulturált viselkedés szabályainak megismerése.
- A viselkedési és illemszabályok különböző élethelyzetekben történő alkalmazása.
- Az ajándékozási kultúra megismerése, kialakulása.

A program bemutatása:

- Öltözködési szokások, stílusok.
- Viselkedés a különböző szituációkban és egyes helyeken.
- Mit tegyünk az ünnepeken?
- Ajándékok készítése.
- Az ajándékozás örömeinek megélése.

Módszerek:

- Beszélgetés. Szituációs játékok.
- Kiscsoportos foglalkozások.
- Videofilm megtekintése.

Személyiségfejlesztő programcsomag

Célkitűzés:

- Önismeret fejlesztése.
- Konfliktuskezelés lehetőségeinek megismertetése.
- Problémamegoldás módzatai.
- Családi és baráti kapcsolatok nehézségeinek kezelése.
- Káros szenvedélyek okai, megelőzésük.
- Párkapcsolatok buktatói, leküzdése.

A program bemutatása:

- Metakommunikáció.
- Önfelismerés- önfeltárás.
- Én és a családom.
- Én és az osztálytársaim.
- Konfliktus-megoldási technikák.
- Kooperációs gyakorlatok.
- Beilleszkedési problémák.
- Felelősségvállalás.

Módszerek:

- Képességfejlesztő gyakorlatok.
- Beszélgetések.
- Dramatizált helyzetgyakorlatok.
- Önismereti gyakorlatok és játékok.
- Helyzetgyakorlatok.

6.8. *A kapcsolattartás és az együttműködés formái*

Kollégiumunk folyamatos kapcsolatot tart fenn a működésében érintett intézményekkel, szervezetekkel.

Tagjai vagyunk a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetségnek. A szövetség által szervezett értekezleteken, továbbképzéseken folyamatosan részt veszünk.

A kollégiumi diákönkormányzat tagja az Magyarországi Diákönkormányzatok Egyesületének. Az egyesület által szervezett táborokban, továbbképzéseken és az országos diákparlament évi ülésein a diákjaink rendszeresen részt vesznek. Az örkényi Szabadidő Központ kulturális programjait, valamint a falumúzeum, a községi könyvtár és a sportegyesület létesítményei kínálja lehetőségeket felhasználjuk foglalkozásaink tervezésekor, megtartásakor.

6.8.1. Kapcsolat az iskolával

Az iskolával történő kapcsolattartás fontos feltétele a tanév programjának egyeztetése, és a tanulókkal szembeni elvárások pontos megismerése. A helyi tantervek és a pedagógiai programok ismeretében kell összeállítani a foglalkozási terveket.

Az iskolával egybeszervezett kollégium szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységként látja el feladatait. Az iskolával folyamatos, napi kapcsolatban vagyunk. Az osztályfőnökökkel és szaktanárokkal elengedhetetlen a tanulókkal kapcsolatos információk rendszeres megvitatása. A kollégiumi nevelőtanárok rendszeres kapcsolatot tartanak fenn az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal, szakokkal. Lehetőséget kell biztosítani számukra a tanulók kollégiumi életének közvetlen megismerésére is. A kollégiumi órarend, munkarend kialakításával is igyekszünk elősegíteni a napi kapcsolattartás megvalósulását.

A tanulók tantárgyi előmenetelét köteles a csoportvezető tanár az e-napló, vagy az osztálynaplók alapján ellenőrizni, legalább havonta egy alkalommal.

A kollégium hívja és várja az osztályfőnököket, iskolaigazgatót rendezvényein.

6.8.2. Kapcsolat a szülőkkel

A diákok fejlődésének elengedhetetlen feltétele a konstruktív diák-szülő-tanár kapcsolat. A kollégistáink szüleivel a kapcsolat rendszeres összehangolt. Szülői értekezletek és fogadóórák biztosítanak keretet a megbeszélésekre. Lehetőség nyílik továbbá az aktualitások, problémák megbeszélésére a hazautazások, a visszaérkezések, a kollégiumi rendezvények, valamint a látogatások alkalmával.

A kollégiumba újonnan beiratkozó tanulók szülei számára levelet küldünk a beköltözéssel kapcsolatos legfontosabb teendőkről. A levélben röviden ismertetjük kollégiumunk legfontosabb jellemzőit, és a tanulókkal szembeni elvárásokat.

A beköltözés napján összevont szülői értekezletet tartunk, melyen a Házirend ismertetésén kívül lehetőség nyílik a tanulók egyéni problémáinak megbeszélésére is.

Minden eszközzel törekszünk a szülőkkel (a törvényes képviselővel) való eredményes együttműködésre. A szülők – előzetes egyeztetés után – bármikor felkereshetik gyermekük tanárát vagy az igazgatót.

A csoportvezető tanár rendelkezik a tanulókkal, az osztályfőnökökkel és a szülőkkel telefonszámával is. Problémás tanulóink szüleivel a szükséges mértékben, napi rendszerességgel tartjuk a kapcsolatot.

A csoportvezető tanárok – indokolt esetben – kötelesek írásban értesíteni a szülőket gyermekük kollégiumi magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről. Amennyiben szükséges, találkozót kérnek a szülőtől.

A szülők elvárásai:

- biztosítsuk a háttérrel az eredményes tanuláshoz, a mindennapi iskolai felkészüléshez;
- segítsük a tanulókat a sikeres szakmai és érettségi vizsga érdekében;
- biztosítsuk a szabadidő kulturált eltöltését és a pihenést;
- a gyerekek érdeklődési körének megfelelően szervezzünk szakköröket;
- segítsük a tanulókat a sikeres felvételi vizsga érdekében.

7. Záradék

A Szakmai programot az oktatói testület 2023. augusztus 30-án elfogadta.

A Szakmai program hatályos: 2023. szeptember 1-jétől.

A felülvizsgált Szakmai programot jóváhagyom.

Örkény, 2023. augusztus 30.

Mellékletek jegyzéke:

1. számú melléklet: **Közismereti képzés tantárgyi tantervek**
2. számú melléklet: **VEKOP-8.6.3-16 Operatív Program dokumentumai**